Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Holst, H. P.
Titel | Title:	Udvalgte Skrifter.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C. A. Reitzel, 1887-88
Fysiske størrelse | Physical extent:	6 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

52,-89,-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 03296 8

+ Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

UDVALGTE SKRIFTER

AF

H. P. HOLST.

ANDET BIND.

UDE OG HJEMME.

KJØBENHAVN.
C. A. REITZELS FORLAG.
1888.

52,-89,-8°

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Kjøbenhavn. — Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

INDHOLD.

	Side
Paa Rhinen	3
Madonnas Underværk	7
En Drøm	12
Frauenlobs Grav	17
Pokal og Drue	19
Runerne	51
Til Malcren Marstrand	54
Alperoserne	56
Friheden	61
Reisekammeraten (Novelle)	67
En Veninde	116
Det farlige Sted	119
Bello sguardo	124
Sneeveir i Rom	129
Prolog til Julefesten i Rom 1841	131
Typografen	135
Den døende Fegter	151
Minotaurus	158
Søkadetten	160
Vingehesten	162
Improvisatricen Rosa Taddei	168
Ved Neapels Golf	184
Lachrymæ Christi	189

Side

Livet paa Ischia 190
Ischia og Ischitanerne 199
Tarantellen 244
Serenader 251
Skolegang 259
Under Vinløvtaget 262
De Blonde og de Brune 264
Lyren og Eros 267
Palermo 271
Syracusa 295
Meta 318
Du er rig, Du er deilig, o Syd 321
Hjemkomsten 322

UDE OG HJEMME.

Paa Rhinen.

Vi seilede ned ad Rhinen,
Der rolig og speilklar laa;
Mit Hjerte bankede heftigt,
Som dengang jeg først Dig saae.

Foroven hvælvede Himlen
Sig gjennemsigtigt og lyst, —
Saa lyst som den Foraarshimmel,
Hvormed Du fyldte mit Bryst.

Og dristigt til begge Sider
Taarned sig Bjerg paa Bjerg —
Mod disse stærke Giganter
Er Tiden en kraftløs Dverg;

Dog over de truende Miner
Og over det mørke Bryst
Et Slør havde Sommeren kastet
Af Ranker til Jordens Lyst.

Hvor vifted det let for Vinden
Trods Druens vægtige Last!
Hvor flagred det frit fra Skuldren
Med prægtige Foldekast!

Ved Foden en Landsby hvilte
I Ly under Bjergets Hang, —
Høitideligt hen over Floden
Lød Klokkernes dybe Klang.

Et Dampskib forbi os suste
Med lystige Folk ombord:
De hilste med muntert Hurra,
Vi svarte i kraftigt Chor;

Og oppe fra Fjeldets Spidse
En gammel Ruin saae ned, —
Den saae paa den Damp og den Færsel
Og blev ret alvorlig derved.

Men fremad det gik paa Rhinen,
Der rolig og speilblank laa —
Mit Hjerte bankede heftigt,
Som dengang jeg først Dig saae;

Og over os hvælvede Himlen
Sig gjennemsigtigt og lyst,
Saa lyst som den Foraarshimmel,
Hvormed Du fyldte mit Bryst!

— Dernede i Dampskibskahytten,
Der driver John Bull sit Spil:
Mylady læser om Rhinen,
De Andre lytte dertil.

Mylady seer gjennem Lorgnetten
En By med to gamle Spir;
Hun vender sig om til Gemalen:
„*O look, that is Bingen, my dear!*"

Men Mylord hører det ikke,
En Flaske forsegler han tæt;
I Flasken er Vand fra Rhinen:
Mylord har et Vandcabinet.

Fra Indus til Buremputra
Og fra Benares til Nil,
Fra Seinen til Guadalqvivir
Han drog med urolig Iil;

Og hvorhen han kom, en Flaske
Med Vand han fik i sit Skrin:
Nu har han foreget sin Samling
Med Vand fra Neckar og Rhin!

Men fremad det gik paa Rhinen,
Der rolig og speilblank laa —
Mit Hjerte bankede heftigt,
Som dengang jeg først Dig saae;

Og over os hvælvede Himlen
Sig gjennemsigtigt og lyst, —
Saa lyst som den Foraarshimmel,
Hvormed Du fyldte mit Bryst!

Madonnas Underværk.

Romanze.

Paa Slottets Trapper myldrer det af Pager,
I Gaarden flokkes Riddere og Svende;
De rige Kapper, vaiende Plumager,
De gyldenblanke Vaaben Øiet blænde,
Og Sporeklirren, Hestetrampen gjalder
Og giver Gjenlyd i de høie Haller.

Men oppe i de gothiskdunkle Sale
Der er det dødt og stille, dødt og stille;
Før klang der munter Spøg og lystig Tale
Fra Morgen tidlig og til Aften silde;
Før Bægerklang og Elskovsord de rummed —
Nu er der dødt og stille, Alt forstummed.

Med stærke Skridt den unge Fyrste maaler
Den høie Sal. En Ild er i hans Blikke,
Der flammer vildt og sender stærke Straaler, —
Hvad dog i sligt et Øiekast kan ligge!
Mistanken sender sine Slangepile,
Og dræbende mod Offeret de ile.

Der staaer hun, Offeret! Paa hendes Pande,
Den rene, uskyldshvide, trykked Sorgen
Sit mørke Indsegl, sine dybe Rande,
Og som en Orm den gnavede forborgen
Paa Hjertets Rod, saa hvert et Blomster visned,
Og Dødens Kulde Planten gjennemisned.

Den rige Fyrstedragt kun daarligt dølger,
At denne Lilie knækket er og bøiet;
Halv ængstligt hendes Blik Gemalen følger,
Et Hav af Kummer maler sig i Øiet;
Hun staaer ved Døren, ventende og bange,
Ei en Fyrstinde, men en frygtsom Fange.

En Tredie end usynligt er tilstede,
Et bleggult Spøgelse med falske Lader.
At stifte Splid er hendes bedste Glæde,
Uskyldighed og Hjertefred hun hader.
Hvor Tvende kjærligt mødes med hinanden,
Der fylder Bægret hun med Gift til Randen.

Skinsyge hedder hun. Ved Fyrstens Side
Hun gaaer og hælder ham sin Gift i Øret:
Hans røde Kinder har hun farvet hvide,
Hans mandiglyse Blik har hun omsløret,
Hun røver ham hans Søvn, hans Kraft hun sløver,
Hans bedre Følelser hun vildt bedøver.

Hun følger med ham til de dunkle Skove
Og døver Jægerhornets muntre Toner;
Hun gaaer ombord med ham paa Rhinens Vove
Og lægger Sørgeflor om Skovens Kroner;
Hun sætter sig paa Hesten, naar han rider,
Og smiler skadefro, jo meer han lider.

Forgjeves foran ham i Bægret blinker
Den gyldne Vin, — hun Malurt i den gyder;
Forgjeves lokkende ham Blomsten vinker, —
Den taber Glands og Duft, naar han den bryder;
Forgjeves gaaer hans Viv ham ømt imøde, —
De milde Træk ham synes vammelsøde.

Til Messen Maintzerdomens Klokker ringe.
Han griber hendes Haand; men koldt, forstenet
De Hænder nu sig til at mødes tvinge,
Som forhen trofast Kjærlighed forened.
Til Kirken Toget gaaer, — dens mørke Buer
Sig farve smukt i Morgensolens Luer.

Det er Mariæ Dag. Fra tusind Tunger
Lovsangen toner til Madonnas Hæder;
Endnu en Efterklang i Kirken runger,
Og mangt et Øie Andagtstaarer græder;
En Viraksky omslører Kjerteglandsen,
Mens Bispen løfter signende Monstrantsen.

Den unge Fyrste sig mod Pillen læner,
Og mørkt og brændende hans Øie dvæler
Ei paa Forløseren og Herrens Tjener,
Men paa hans Viv, paa Offeret, der knæler
Foran Madonnas Billed, bleg og stille,
Og beder fromt, mens hendes Taarer trille:

«O Du, der veed enhver af mine Tanker,
O Du, for hvem min Sjæl laa altid aaben,
Min Lid i al min Nød, mit faste Anker!
Bønhør mig Du! til Dig staaer kun min Haaben!
Du veed, mit Liv er reent og uden Brøde,
Bønhør mig da for ham, der led og døde!

«Jeg beder ei for mig; for ham jeg beder,
Ved hvem, trods Alt, endnu mit Hjerte hænger.
Aabn Du hans Blik for Alt, hvad ham vildleder,
Og skjænk hans Sind den Fred, hvortil det trænger!
Hvis ei, Du Rene! mildt Du Dig forbarme,
Og aabn mig kjærligt dine Moderarme!»

Hun trykker Rosenkrandsen fromt til Munden,
Og Blikket taarefyldt ved Jorden hænger:
Da hør! — er det en Drøm? i Morgenstunden
En Stemme sig til Fyrstens Øre trænger.
Den klinger fiin og klar, og sødt den taler, —
Det er Madonna selv, der ham husvaler.

«O Du, det lød, der kjender mine Tanker,
O Du, for hvem min Sjæl laa altid aaben,
Min Lid i al min Nød, mit faste Anker,
Bønhør mig Du! Til Dig staaer al min Haaben!
Du veed, mit Liv er reent og uden Brøde,
Bønhør mig da for ham, der led og døde!

«Jeg beder ei for mig; for ham jeg beder,
Ved hvem, trods Alt, endnu mit Hjerte hænger;
Aabn Du hans Blik for Alt, hvad ham vildleder,
Og skjænk hans Sind den Fred, hvortil det trænger!
Hvis ei, Du Rene! mildt Du Dig forbarme,
Og aabn mig kjærligt dine Moderarme!»

Saadan det klinger fra Guds Moders Billed.
Undseelse og Anger, Haab og Glæde
Har farvet Fyrstens Kind, og omt formildet
Hans Hjerte slaaer, mens hede Taarer væde
Det Øies Dyb, der forhen fjendtligt brændte
Og flammende kun Vredeslyn udsendte,

Men da til Hjemmet de tilbagevendte,
Da havde hendes Uskyld Seier vundet:
Madonnas Værk taknemligt de erkjendte:
Thi see! det stygge Spøgels var forsvundet!
Og der, hvor Tvivl og Mistro før tog Sædet,
Drog alle gode Aander ind istedet!

En Drøm.

Det dybe Aftenblaa sig hvælved
Om Rhinens Strøm med tusind Stjerners Glands,
Og paa de lette Bølgers Dands
Omkring min Baad et gyldent Gjenskin skjælved.

Som dunkle, mystiske Gestalter
De steile Klippevægge trindtom stod,
Men Bølgen leged i de dybe Spalter
Om Klippens Fod,
Hvor ellers huult den sukked,
Og Baaden vugged
Med sagte Skvulpen i melodisk Takt
Paa Floden sig og fremad ilte,
Imens mit Øie hvilte
Paa Stjernehærens Pragt,
Til Søvnens Genius det lukked.
Da drømte jeg — og i min Drøm
Gled atter Baaden paa en speilklar Strøm;

Dog som en udskudt Piil
Den fremad fløi, og meer og mere fremmed
Blev Alt omkring mig; med utrolig Iil
Bestandig meer jeg fjerned mig fra Hjemmet;
Alt var mig nyt, hvorhen mit Øie faldt,
Men naar jeg roligt det beskue vilde
Og dvæle ved det, var det vexlet alt;
Dog over denne travle Færd
Sig hvælved endnu Aftenhimlen rolig,
Og Stjernerne, de milde,
Mig vinked hjemlig og fortrolig,
Og fra det blanke Skjær
Nedglimted Trøst i Sjælens Bolig.
Mit Øie hang ved dette gyldne Skue;
Til hver en Stjerne knytted sig for Tanken
En god Erindring og et venligt Minde
Saa tæt, saa inderligt, som naar paa Ranken
Sig klynger Drue søsterligt til Drue.

Dog see! paa eengang syntes de at svinde!
Een Stjerne saae jeg først i Mulm at slukkes —
Saa een — og atter een —
Som naar i Høstens Tid et Træ afplukkes,
Og Frugten synker fra den nøgne Green.

Med Angst og Uro saae jeg, hvor de svandt.
Alt, hvad med Kjærlighed min Sjæl omfatter,
Alt, hvad i Tankerne jeg nylig bandt
Til disse Punkter, Alt, hvad høist jeg skatter,
I dette Gravmulm, syntes mig, forsvandt.
Med hvert et Glimt, der sluktes,
Det var, som blev en Glæde mig berøvet,
Det var, som om bedrøvet
Jeg saae en Ungdomsven mig Ryggen vende,
Som om en Dør for mig i Hjemmet luktes,
Som misted jeg en Ven, en elsket Frænde,
Som misted jeg — hvad Inter kan opveie —
Mit Alt, mit kjæreste, mit bedste Eie.

Og stedse mørkere blev Himlens Bryst,
Og stedse mørkere de dybe Vande,
Men ingen Kyst,
Og intet Sted, hvor Baaden kunde lande!

Af alle Stjerner, som jeg nys saae funkle,
Nu een, den største, var tilbage kun:
Den straalte klart og roligt paa det Dunkle.
End straalte den, — men om en stakket Stund,
næste Nu maaskee var den forsvunden!
Mit Liv, min Lykke, syntes mig, var bunden

Til dette gyldne Punkt, og Øiet, Tanken
Sig klæbed fast dertil, som naar paa Havet
Sig en Fortvivlet klynger fast til Planken,
I Kamp mod Stormens Magt,
Der har hans Skib, hans Eiendom begravet.

Men endnu straalte den i al sin Pragt;
Jeg saae den tindre
Med en Forvisning, med en hellig Ro,
Der styrkede min Tillid og min Tro
Og gjød igjen Fortrøstning i mit Indre.
Den kan, den vil ei skuffe som de mindre!
Den føre vil min Baad i sikker Havn,
Og hver en Smerte vil den lindre
Og bringe Lægedom for hvert et Savn!
Alt meer til Vished blev min Tro — — da lød
Et kraftigt Raab, der fulgtes af et andet.
Et heftigt Stød!
Jeg vaagned op derved — min Baad var landet.

Men end det dybe Aftenblaa sig hvælved
Om Rhinens Strøm med tusind Stjerners Glands,
Og paa de lette Bølgers Dands
Om Baaden end et gyldent Gjenskin skjælved.

Har jeg forstaaet Varselet i Drømmen?
Om end det skeer, at modløs og forsagt
Jeg tidt paa Reisen rives hen af Strømmen;
Om ogsaa Tvivl og Mismod vil fordunkle
Tidt min Erindringshimmels gyldne Pragt;
Om for mit Blik hver Stjerne slukkes ud,
Som ved min Afsked jeg saae kjærligt funkle,
Og een kun straaler: Tilliden til Gud: —
Da skal jeg, naar min Reisetid er endt,
Naar Reisens Frugt er plukket,
Igjen see hver en Stjerne tændt,
Som tidt jeg modløst troede slukket;
Da skal jeg gjensee Alt, hvad jeg forlod,
Da skal i Hjemmets Skjød jeg henrykt favne
Alt, hvad der i mit Hjerte har sin Rod,
Og Alt, hvad nu jeg smerteligt maa savne. —

Frauenlobs Grav

i Maintz.

Chorsangen taug. De sidste Psalmetoner
Steg svulmende mod Maintzerdomens Buer,
Og hen paa Verdens Frelser og Forsoner
Faldt gjennem Ruden Morgensolens Luer.

Ha, Frauenlob! saa er det her, Du hviler!
Her slumrer han, der sang de skjønne Viser,
Og det hans djærve Billed er, der smiler
Mig mildt imøde her fra disse Fliser.

Saamange hundred Aar er' alt henrundne,
— Ak! i et enkelt kan saa meget glemmes! —
Saamange store Navne er' forsvundne,
Hans lever end, og end hans Viser gjemmes;

Thi mere sød ved dem blev Vinens Væde,
Og mere blomstrende blev Pigens Kinder —
Ja naar om dem han sang, det var en Glæde!
Da blev i hver en Kamp han Seiervinder!

Men da han døde, da de søde Toner
For evig taug, og brudt var Vandringsstaven:
Da flokked unge Piger sig og Koner
Og bare ham paa Hænderne til Graven —

O haardt som Steen mig synes Rosens Leie
Mod denne Hvile paa de bløde Hænder,
Og alt det Guld, som Jorden har i Eie,
Mod den foragtelig jeg Ryggen vender!

Hvad kan en Sanger meer i Verden ville,
Til Trøst mod Livets Modgang og dets Smerter,
End slig en Baare, tidlig eller silde,
Og saa en Grav i ungdomsvarme Hjerter!

POKAL OG DRUE.

ET PHANTASIBILLEDE.

I.

Det var alt seent, og som en rød Rubin
Sank Solen ned bag Rhinens Banker,
I Blodet brændte den gyldne Vin
Og gjæred vildt i mine Tanker.
Jeg sad i Brömseburgens *) store Sal,
Mit Øie streifed over Bjerg og Dal
Og faldt tilsidst,
Lidt mørkt og trist,
Paa en Pokal der stod i Vinduet.

Det tunge, mørkegrønne Glas jeg tog
Og holdt det hen i Solens Lue;
Mit Blik magnetisk det til sig drog,
Thi paa dets Side var at skue

*) I Nærheden af Rüdersheim ved Rhinen.

En gammel Borg; omkring den, snørklet, stift
Stod ridset: Rüdersheim, med Munkeskrift;
Paa Glassets Fod
Et Vaaben stod
Og: Anno Fjortenhundred fire.

Og som jeg stod nu og saae derpaa,
Jeg blev ret underlig tilmode.
Ak, tænkte jeg, nu kan forladt Du staae!
Den muntre Geist, der i Dig boede
Og over Slægter i Aarhundred gjød
Sit gyldne Rigdomsvæld — ak han er død,
Og kun hans Hus,
Det tomme Krus,
Staaer øde, sørgeligt tilbage!

Hvormangen Læbe har ei hvilt ved Dig!
Hvormangt et Bryst har ikke drukket
Begeistring, Glemsel og Lyst af Dig,
Hvormanges Tørst har Du ei slukket!
Dengang i Velmagt og i Glands Du var —
Nu her man tankeløst Dig henslængt har!
Alting forgaaer, —
Du støvet staaer,
Og Støv er Læben, som Dig kyssed.

Og naar jeg selv maaskee om nogle Aar
Er bleven Støv som alt det Andet,
Endnu det skrøbelige Glas bestaaer
Og ændser ei, mit Skib er strandet. —
Jeg pusted Støvet af vemodig stemt
Og holdt det hen i Solen lidt beklemt,
Da paa engang
En selsom Klang
Fra Glasset til mit Øre trængte.

2.

Min unge Ven! — saadan omtrent
Begyndte det at tale —
Din Rørelse mig synes ret
At trøste og husvale.

Du er den Første, i hvis Blik
Medfølelse jeg læser;
De Andre gaae mig koldt forbi
Og høist min Paaskrift læser.

Thi vil jeg og hvert Spørgsmaal, som
Staaer skrevet i dit Øie,
Besvare flux — maaskee, min Ven,
Det kunde Dig fornøie.

Vel er min Røst kun spæd og fiin,
Dog vist dens Klang Du kjender;
Du har den hørt saa mangen Gang
I Lag blandt gode Venner!

Du tager mig paa Ordet strax,
Og, fristet af min Ælde,
Et Afsnit af mit Liv, ei sandt?
Du vil, jeg skal fortælle.

Nu vel! mit Ungdomsliv jeg vil
Meddele Dig. — Man dvæler
I Tankerne dog helst ved det,
Som Tiden fra os stjæler.

Min første Tid jeg tilbragt har
Paa dette Slot ved Rhinen, —
Du kjender det vist godt, om ei
Af Andet, dog af Vinen.

Jeg husker endnu ganske grant.
Hvor Kjedsomheden plaged
Mig Dag for Dag, thi Ridderen
Til Christi Grav var draget;

Paa Væggen rustede hans Sværd,
Hans Hund med Ho'edet hængte,
Og Gangeren, hans Øienslyst,
Sig i sit Spiltoug slængte.

Hver Aften Castellanen kom
Og tripped gjennem Salen
Og lukked alle Vinduer i,
Der vendte ud til Svalen.

I et af disse var min Plads;
Derfra jeg stirred vide,
Og mangt et Skib paa Rhinens Speil
Jeg saae forbi mig glide;

Og mangen Ørn med Susen fløi
Forbi min malte Rude
Og Stormen tuded, Sneen føg,
Og koldt var det derude.

Men Vaaren kom og svang med Lyst
Sin lysegrønne Fane
Og planted den paa Borgens Tind
Alt efter gammel Vane;

Og Skoven pynted sig med Grønt,
Det klæder den dog deiligst!
Og Fuglen bygged Rede der,
Hvor Stedet var beleiligst;

Selv Jorden, som var slumret ind
I Vintrens hvide Lagen,
Nu vaagned af sin tunge Søvn —
Men har man vel seet Magen?

Den troede, at den drømte end,
Den kjendte sig jo neppe,
Thi da den vaagned, laa den i
Et blomstret Silketeppe. —

Saaledes gik en Tidlang hen,
Da hændte der sig Noget,
Som, naar man ei er paa sin Post,
Kan gjøre En det broget.

Det var en aarle Morgenstund,
Jeg slumred halvt bag Ruden,
Da skimted jeg tæt udenfor
Et Glimt af Elskovsguden,

Han bøiede en Ranke fiin
Med Varsomhed og Lempe
Mod Rudens Glar — og snildt dens Frygt
Han vidste at bekæmpe.

Saa peged han paa mig og lo
Og fløi derfra; jeg saae det,
Hvor Ranken bæved angst og bly,
Men kunde ei forstaae det.

Hver Morgen, naar jeg vaagned op,
Sin Hilsen den mig sendte;
— Jeg troer, det var den største Fryd
I Verden, som den kjendte! —

Naar Middagssolen brændte varmt
Paa Vinduets blanke Flade,
Den skygged altid ømt for mig
Med sine grønne Blade;

Tidt syntes mig, at vor Natur
I Noget var beslægtet,
Men til at fængsle mig var Kraft
Og Modenhed den nægtet.

Dog Tiden løb — og, som det gaaer,
Man bli'er den Intet skyldig,
Thi med det samme syntes mig
Blev Ranken mere fyldig.

Det var ei meer den spæde Kvist,
Som for hvert Vindpust vifted, —
Ak nei! som ved et Trylleslag
Natur den havde skiftet.

Hvad før som Spire tegned smukt
Var modnet nu, og kraftigt
Det glødede i Solens Guld
Og svulmed sødt og saftigt.

Men som jeg nu med Undren saae,
Hvor yndigt den udfolded
Sin Skjønheds Glands — jeg nægter ei,
Lidt Uro det mig volded.

Ja mangen Gang mig syntes selv,
Vi skabt' var for hinanden,
Dog savnede jeg Noget end,
Som altid kølned Branden.

En Aftenstund, da Duggen laa
Paa Blade og paa Buske,
Forgrædt den sneg sig ind til mig —
Den Aften kan jeg huske!

Den snoede blidt sin Arm om mig
— Hvor sødt saadan at hildes! —
Og hviskede: «Min elskte Ven,
I Aften maae vi skilles.

«Du seer forundret paa mig, Ven?
Saa vid: I Middags hørte
Jeg To i Gangen nærme sig, —
Dem Skjebnen til mig førte.

«Den Ene mønstrede mig skarpt
Fra Issen og til Foden,
Den Anden svang en kroget Kniv
Og skreg: ««Nu er hun moden!

«Hun er for god at gi'e til Priis
For Orme og for Fugle, —
Imorgen, inden Sol staaer op,
Hun kappes maa en Smule.»»

«Saa talte de og mig forlod.
Nu kommer din Veninde,
At sige kjærligt Dig Farvel.
Bevar mig i dit Minde!

«Naar Regnen pladsked om min Fod,
Naar Solen sved min Isse,
Og Stormen slog min slanke Krop —
Hvad ændsede jeg disse!

«Jeg var jo lykkelig, naar blot
Jeg Dig mod dem beskytted,
Og ikke for Alverdens Glands
Min Plads jeg havde byttet!

«Hvor gjerne blev jeg her endnu!
Man skilles dog saa nødig
Fra Godt og Ondt — og Hvilen er
Kun god, naar man er mødig.» —

Hun taug, thi Slottets Castellan
Nu tripped gjennem Salen
Og lukked alle Vinduer til,
Der vendte ud mod Svalen.

Med dobbelt Varme, dobbelt Kraft
Omkring mig hun sig snoede,
Og tabte i hinandens Sorg
Foruden Trøst vi stode,

Som skulde vi ei skilles meer,
Som var vi sammenslynged
Med tusind Baand, saadan vi stod
Fast til hinanden klynged!

Endnu jeg troede fuldt og fast,
Man vilde sig forbarme;
Men Castellanen voldsomt rev
Mig ud af hendes Arme;

Og haardt han smækked Vinduet i
Og mumled under Banden:
«Nei see til os! Jeg troer saa Gud,
De kjæle for hinanden.»

Da Solen næste Dag stod op,
Og efter Rankens Grene
Jeg kastede et Længselsblik!
Da sørged jeg alene.

3.

Med eet fik Visen anden Lyd,
Den hele Borg gjenlød af Fryd;
Før syntes Egnen reent uddød,
Nu Piben og Skalmeien lød,
Og Glæden — som en lille Fugl,
Der længe laa i Redens Skjul —
Svang atter sig for Lyset frem,
Thi Ridderen var kommen hjem. —

I Riddersalen strunkt det gik:
Der Glæden lo i Hvermands Blik,
Og Cymbler og Trompeter klang,
Mens Kanden flittig gik sin Gang
Med Mjød, Claret og Lutendrank.
Men øverst oppe, høi og rank,
Sad Ridderen, og stolt og glad
Betragted han den muntre Rad
Af Grever, Herrer og Vasaller,
Som Festen samled i hans Haller.

En talte om sit hvasse Sværd;
En Anden om hvormange Spær
Han havde brudt i sidste Dyst;
En priste ret af Hjertenslyst
Sin Dames gyldne Lokkers Glands.
En Anden klagede, at hans
Ham viste Kulde kun og Spot;
Her vidste En at tale godt
Om Keiserens og Pavens Tvist
Og gav dem gode Raad tilsidst,
Imens en Anden ret med Fyr
Fortalte Ungdomseventyr;
Hist Andre tause lytted efter
Og drak dertil af alle Kræfter.

En steenbesat, en gylden Dunk,
Fra gammel Tid kun brugt til Prunk,
Nu Kjældermestren bragte ind, —
Hvor flammed den i Solens Skin!
Han den ved Siden af mig satte,
Hvorfor? Det kunde jeg ei fatte,
Dog snart Oplysningen jeg fik,
Thi med et muntert Velkomstblik
Greb Ridderen os begge To.
Dog først til Vidne om sin Tro

Et sagte Kys han useet trykked
Paa Ringen, der hans Finger smykked,
Og hvisked, uhørt af de Andre,
Med sagte Røst: «Træt af at vandre
Jeg vier her den første Skaal
Til Dig, min Længsels søde Maal,
Til Dig, Jolantha, min Veninde!
Christ give, jeg Dig tro maa finde!»
Og med et ærligt trofast Blik,
Hvis Retning fjernt fra Borgen gik,
Gjød han nu langsomt i mit Skjød
En Salighed saa himmelsk sød,
Saa uforklarlig, rig og stor,
At ei den skildres kan med Ord. —

4.

Det var Ranken! Hvor forandret
Hvilken sød Metarmorphose,
Som naar Sommerfuglen fødes,
Som naar Knoppen bliver Rose:
Og dog strax jeg hende kjendte,
O thi Kjærlighed seer klart,
Og hvad ellers seent kun fattes,
Den fortolker i en Fart.

Nu begreb jeg først tilfulde
Denne skjulte Sympathi,
Som saalænge alt forbandt os, —
Nu begreb jeg den, da vi
I en sød Berusnings Tummel
— O hvor flammende, hvor hedt! —
Styrted i hinandens Arme,
Sammensmeltende til Eet!

Hvilken Gjæren, hvilken Syden!
Hvilken Jubel, hvilken Lyst!
Hvor hun skjælvede af Glæde,
Hvor hun brændte ved mit Bryst!
Du forbauset mig betragter,
Ven! som om det var kun Digt, —
O, I stakkels Dødelige,
I kan vel ei fatte Sligt!

Omt hun hvisked: „Ak Du veed ei,
Elskte! Alt hvad jeg har lidt,
Veed ei, hvordan man med Knive
Har mit Legem sønderslidt,
Traadt mig grusomt under Fødder,
Udøst strømmeviis mit Blod
Og tilsidst mig spærret inde
I et Hul, jeg nys forlod.

O men nu jeg har Dig atter,
Nu jeg føler ei til Savn!
Nu velsigner jeg de Pinsler,
Der har bragt mig i din Favn!
Nu skal ingen Magt paa Jorden
Meer os skille! denne Stund
Alt erstatter!" — Saa hun talte —
Hvilket sødt og saligt Blund!

Hvor hun bævede af Glæde,
Hvor hun brændte ved mit Bryst!
Hvilken Giæren, hvilken Syden,
Hvilken Jubel, hvilken Lyst!
Dog hvad nytter det, jeg skildrer
Disse Favntag, disse Kys,
Denne Ild, der flammed dobbelt,
Naar den syntes udslukt nys!

Hendes Friskhed, hendes Styrke
Pristes trindt i Borgens Halle,
Og fortryllet af sin Lykke
Sødt hun smilte til dem Alle.
O jeg saae, hvor det dem gotted,
Saae, hvordan til hendes Gunst
Varmt de beiled — ak, jeg vidste
Jo dog bedst, det var omsonst.

O de Daarer! Hendes Ømhed
Troede hver af dem alt vundet,
Og med Ulyst de sig løsrev
Fra den Magt, der holdt dem bundet.
Dog mens sødt berust Enhver sig
For den Lykkelige holdt,
Mig alene hun tilhørte —
O hvor følte jeg mig stolt!

5.

Men medens Alt sig bøied
For hendes Tryllemagt
Og villigt bukked under
Og blev i Lænker lagt,
Var Ridderen alene
For hendes Fortrin blind,
Og aldrig med sin Flamme
Hun smeltede hans Sind.

En Dag han traadte langsomt
Til Vinduet hen,
— Der var min Plads om Dagen,
Det mindes Du nok, Ven! —
Saa sukked han og kyssed
Igjen sin gyldne Ring
Og stirred ned til Rheinstein
Og Bjergene deromkring.

«Mod Sydens milde Himmel
— Saa talte han — jeg gik,
Og Jorden rigt udfolded
Sin Skjønhed for mit Blik;
Dog alt hvad Skjønt jeg skued
I Skov, paa Fjeld, fra Dæk —
Det Skjønneste bar altid,
Du Søde, dine Træk.

«Dit Billed tro mig fulgte.
Jeg tænkte paa, hvordan
Som Børn vi leged sammen
Ved Rhinens steile Rand
Og lyttede fra Skrænten,
Naar Fiskerpigen sang
Om Kjærlighed og Minne, —
Saa spurgte Du engang:

««Hør, siig mig, hvad er Minne?
Er den Han eller Hun?
Og kan jeg med den lege?
Gjør den syg eller sund?
Hvormed skal jeg den klæde,
Hvad gi'er jeg den at spise?
Og mon jeg den min Dukke,
Mit Legetøi kan vise?»»

«Men Aarene os skilte,
Og sjelden jeg Dig saae.
Den sidste Gang jeg skued
De Øine mørkeblaae,
Da faldt de klare Taarer
Som Perler paa dit Bryst;
Men af din Sorg, din Smerte
Jeg suged Haab og Lyst.

«Dog det er tre Aar siden —
Hvad er vel nu din Hu?
Og mon din Tanke trofast
Bevarer mig endnu?
Har ingen anden Beiler
Fra mig bortvendt dit Sind?
Og lod jeg mig ei daare
Af Taaren paa din Kind?

«Dengang, da Hav og Klipper
Os grusomt skilte ad,
Hvor var jeg da ved Tanken
Om Gjensynstimen glad!
Men nu, da jeg kan skimte
Dit Vindue fra min Borg,
Nu skjælver jeg ved Tanken
Og ruger paa min Sorg!

«Nei bort! Saa beesk og bitter
Er selv ei Dødens Saft
Som denne Tvivl, der piner
Og tærer paa min Kraft.» —
Saa foer han ned i Gaarden
Og svang sig paa sin Hest
Og fløi derfra som Løvet,
Der hvirvles hen i Blæst.

Men da han red tilbage,
Lidt sagtere det gik;
Da red der ved hans Side,
Med milde Jomfrublik,
Paa mælkehvide Ganger
En deilig Lillievand, —
Men hvad de talte sammen
Gik over min Forstand.

Det var ei Ord, der trænge
Til Hjertets dybe Grund
Og efter lang Tid minde
Om en lyksalig Stund;
Kun elskovsfulde Miner,
Haandtryk og Øiekast,
Der fløi som lette Iilbud
Og bragte Svar i Hast.

6.

Men da den foraarsmilde, fortrolige Nat
Bredte sin dunkle Vinge over Skov, over Krat,
Og alle Stjerner tindred paa Rhinens blanke Flade,
Da sad de hos hinanden, fortrolige, hjerteglade.

Da var som ved en Trolddom paa engang løst de Baand,
Der før tillukked Læben. Med glad begeistret Aand
Hver priste sig lyksaligst; forelskede de strede,
Og Ordene som Perler fra deres Læber glede.

Men dybt fra Borgens Indre Giger og Fløiter klang;
Det toned i Nattens Stilhed over Flod, over Vang,
Mens i de gyldne Haller ved tusinde Kjerters Glands
Riddere og stolte Fruer traadte deres Dands.

Af Ankere og Tønder i Borggaarden flød
Den klareste Vinmost, den lifligste Mjød;
Det var en Bryllupsglæde midt i den unge Mai, —
De Tvende, de Lyksalige — de mærkede det ei.

Hun ligned Rosenknoppen, der paa sin slanke Kvist
Først bæver for hvert Vindpust, men efter stakket Frist
Svulmer i Skjønheds Fylde, sin Frygtsomhed forglemmer
Og aander ud den Sødhed, den i sit Indre gjemmer.

Som fordum Ranken, snoede hun heftig og ungdomsvarm
Omkring hans Hals sin bløde, sin fyldige Arm
Og lagde Rosenkinden med Ømhed til hans Hjerte —
Hvor jubled det derinde! Der var ei Spor af Smerte.

Men gjennem Buevinduet listed sig Maanen ind
Og kyssed hendes Øine, hendes blomstrende Kind
Og lagde som forelsket sin gyldne Straalekrands
Om hendes hvide Pande og Haarets dunkle Glands —

Og straalte ind i Øiet en mild, en himmelsk Flamme;
— Alle de andre Stjerner tindre med den samme! —
At de fra Himlen stammed, da klart man kunde skue.
Jeg selv blev varm ved Synet, men han — han stod i Lue!

Han løfted mig fra Bordet, hvor druefyldt jeg stod,
Og slog sin Arm om hende, det fine Rosenblod;
Saa traadte de tilsammen ud paa Balconen. Der
Løfted han mig iveiret mod Stjernernes blanke Hær.

Foran dem hvilte Jorden, en Konge i sin Pragt.
At trygt han kunde slumre, stod Stjernerne paa Vagt;
Med Sølvmor var betrukket hans hvalte Sovekammer,
Maanen fra Kuplen sænkte sine natlige Flammer.

Men ved hans Bryst laa Vaaren, hans kongelige Brud,
Blomstrende og duftende, en Knop, der nys sprang ud,
Det var Naturens Bryllup, et Elskovsskuespil!
De Fugle smaa i Linden, de lytted og saae til.

De Tvende paa Balconen de stirred og derpaa,
Naturens store Gaade de syntes at forstaae;
Og skjønnere ved Synet sig hendes Kinder malte,
Men henrykt han mig hæved mod Stjernerne og talte:

7.

«I Himmelske histoppe,
Som vandre paa tause Fod
Over Fjeldenes steile Tinder
Og Skyernes lette Flod,
I, som alene kjendte,
Hvad der knugede mit Bryst —
Værer da nu og Vidne
Til min Salighed, min Lyst!

«Hvor tidt har I husvalet
Mig paa min lange Vandring!
Hos Eder var ei Falskhed,
Ei Skygge af Forandring!
Men ogsaa jeg bevared
Min Kjærlighed, min Tro —
I saae det med Øine klare
Fra Eders hvælvede Bo!

«Jeg kalder Jer her til Vidne:
Har nogen Kvindes Blik
Sledsk daaret og forlokket
Mig med sin Luedrik?
Har noget andet Billed
Udslettet disse Træk?»
— Han slog sin Arm om hende
Og favnede hende kjæk.

«Seer Du, hvor mildt de lue?
Og seer Du den Straale fiin,
Der sænker sig ned og spiller
I den gyldenklare Vin?
Med denne Drik jeg svor Dig
Troskab og Kjærlighed,
Med denne Drik, Jolantha,
Besegler jeg min Ed.»

Hun pressede ham til sig
Med stormende Hast,
Med Ømhed i sine Miner,
Ild i sit Øiekast.
««Ræk mig Pokalen! bad hun,
Lad mine Læbers Kys
Møde det Sted, hvor dine
Brændende hvilte nys —

««At Vinens den kraftige Væde
Kan strømme til Hjertet ned
Og vidne der om din Ømhed,
Din Troskab og din Ed!»» —
Hun greb mig rask. — «Men veed Du
— Spurgte han med et Smiil —
Sagnet om denne Drue?» —
««O tal!»» — bad hun med Iil.

«Viid da, et Sagn, et gammelt
Der gaaer om denne Vin.
Dens Blomst er varm og liflig,
Dens Duft er stærk og fiin;
Den har en Kraft, der dræber
Al Sygelighed og Harm;
Den har den Kryder, Rosen
Gjemmer i sin Barm.

«I varme, sydlige Lande
Og fjernt i det kolde Nord
Priser man denne Drue
Og Bjerget, hvor den groer;
Men medens den vidt berømtes,
Var den i Sekler, Du,
Her for vor Slægt en Skytsaand
Med god og kjærlig Hu.

«Blev Nogen syg, da var der
Forborgen i dens Saft
Mod hver en Sot og Smerte
En mægtig Lægekraft;
Mens Andre langveis forskreve
Urter og Medicin,
Lægede os herhjemme
Vor egen kraftige Vin!

«Og var her en Fest paa Borgen,
Ja da var Glæden først stor,
Naar den med sin stærke Flamme
Bevinged de muntre Ord.
Men hvergang, som jeg, en Ridder,
Fæsted en høvisk Brud
Og førte herhjem til Borgen
En Viv, livsalig og prud —

«Da blev flux den gyldne Drue
Til Velkomst hende rakt!
Hun følte dens Kraft i Hjertet
Og Kindernes Sundhedspragt» ...
— ««Og mig vil Du forholde
Sundhed og Hjertefred!»»
Hun førte mig rask til Læben
Og drak — men han blev ved:

«Men hændte det, at han fæsted
En Kvinde, der ham sveg,
En falsk, en troløs Skabning ...
Hvi bli'er Du med eet saa bleg?
Hvi falmer din friske Rødme?» —
— ««O det er Maanen vel.»»
«Men disse Perler paa Panden?» —
— ««Lidt Nattedug .... fortæl!»»

«Men skete det, at han fæsted
En Kvinde uden Tro,
Der snedigt vilde rane
Hans Ære og hans Ro,
Forvandled den samme Drue
Sig til en snigende Gift ....
— Du bliver kold! Du svimler!
Hvi stirrer dit Blik saa stift?» —

Et dæmpet Skrig! Hun pressed
Mod Brystet den fine Haand,
Saa sank hun tilbage livløs.
Frit løste sig Haarets Baand;
I Natten Lokkerne svæved,
Med Døden kun svagt hun stred —
Da raslede Myrthekrandsen
Paa Marmorfliserne ned.

Runerne.

München.

Hvad ligger dog tidt for en Trolddomsmagt
I et Brev, som fra Hjemmet kommer!
Dets hvide, vinterligkolde Dragt
Tidt gjemmer en Følelsens Ild og Pragt,
Der fylder vort Bryst med Sommer!

Jeg havde just henrykt læst, hvad en kjær
Og trofast Haand havde skrevet —
Da falder mit Blik endnu paa en Hær
Af Krøller og Streger paa kryds og kvær,
Der kradset var nederst paa Brevet.

«Din Pusling hilser» — derunder staaer,
Og Taaren mit Øie bader.
«Ifald Du hans Hilsen ei forstaaer,
Saa siger den Dig, at, hvor han gaaer,
Han længes og spør' efter Fader.» —

Du længes, min Dreng! ja det vil jeg troe,
Og spørger til Faders Komme, —
Vi leged jo altid bedst, vi To.
Hvem bygger Dig Hus nu, hvori Du kan boe,
Og bringer Dig Godt i sin Lomme?

Hvem tager Dig nu paa Knæet op
Og lader Dig rask ride Ranke?
Hvem binder din Pidsk? hvem snurrer din Top
Og rider med Dig i stærkest Galop
Saa vidt over Bjerg og Banke?

Og jeg skulde ei de Runer forstaae,
Som Du har paa Brevet ristet!
Jo jeg har fattet dem godt, Du Smaa!
Hver Streg, hver Tøddel, mit Øie saae,
Har ind i Hjertet sig listet.

O intet Digt har saa søde Ord
Og gaaer mig saa dybt til Hjerte,
Og ingen Viisdommens Bog, jeg troer,
Med al den Rigdom, der i den boer,
Kan dulme saa let min Smerte; —

Og intet Billed af Mesterhaand,
Hvorom man har fredet og hegnet,
Kan fængsle med saadan en Magt min Aand,
Som hvad Du her med din lille Haand
Paa Foden af Brevet har tegnet!

Det fatter Du ei — saalidt som Enhver
Kan fatte, hvad Du har skrevet.
End ligger dit Liv i sit Morgenskjær,
Og din lille Baad glider Kysten nær:
Men naar Du lidt længer har levet —

Naar den lille Adam engang bli'er stor
Og kjender til Savn og Smerte
Og selv skal styre sit Fartøis Roer:
Da vil Du forstaae, at i disse Ord
Har banket en Faders Hjerte.

Til Maleren Marstrand.

München.

Naar Foraaret kommer med Sisgen og Stær,
Med lyse Dage og Nætter,
Da vender Du hjem fra din Reisefærd
Igjen til de danske Sletter.

Saa flytter Du ind i din ensomme Bo
Og griber igjen til Paletten;
Dog mangler Dig Noget — Du har ingen Ro,
Du er ei ret munter i Hætten.

Med Penselen gaaer det kun trægt og smaat,
Og Farven er tidt balstyrig:
Snart kommer i Luften for meget Blaat,
Snart bli'er den for varm og fyrig;

Snart gjør sig et Been lidt udtilbeens,
Snart bliver en Arm fortegnet;
Snart, synes Dig, Tonen er ikke ens,
Snart Grupperne slet beregned'!

Saa skjænder Du lidt paa din ensomme Bo,
Paa Lærredet og paa Rammen, —
Men mærker dog snart, at naar man er To,
Saa smelter det først ret sammen!

Da bli'er der en Jubel, da bli'er der en Lyst,
Da vaagne de gamle Minder,
Og al den Rigdom, der boer i dit Bryst,
I Farverne Udtryk finder.

Men naar Du saa, Ven! har fundet din Brud
Og kæmper begeistret for Prisen,
Saa glem ei itide at sende mig Bud
Til Rom efter Bryllupsvisen.

Alperoserne.

Tyrol.

Til Kirken ringe Klokkernes Klang.
De tone hen over Fjeldets Hang,
De klinge ned i den lave Dal,
De trænge sig dybt gjennem Skovens Sal
Og hen over Flodens larmende Bølger.
De klare Toner som Engle smaa
Gaae fra Hus til Hus og banke paa:
De kalde til Kirke Store og Smaa, —
Og Store og Smaa deres Kalden følger.

Fra de lave Huse, det fattige Hjem
Tyrolerbønderne skynde sig frem
Ad den snevre Vei, der sænker sig skraat
Mod Innsbruck ned og mod Ambras' Slot

Og ned ad Fjeldets Side sig krummer:
Tilvenstre kneiser den steile Rand
Af den vilde, mægtige Martinswand,
Bekjendt i hele Tyrolerland,
Tilhøire Innfloden larmer og skummer.

Hvo kommer der under Fjeldets Ly?
Den skjønneste Pige i Sterzingby.
Hvor er hun deilig, det unge Blod!
Hvor træder hun let paa sin lille Fod,
Men spodsk og grusom er hendes Mine.
Ved Siden gaaer der en Ungersvend;
Hans Øie søger til hendes hen,
Men intet Blik ham lønner igjen, —
Hun spotter kun af hans Kval og Pine.

«Du siger bestandig, Du har mig kjær,»
Hun smiler haanligt. «Det siger Enhver;
Ifald Du vil, jeg skal troe derpaa,
Saa giv mig en Prøve! det kan jeg forstaae.
Du taler om Bryllup, Du taler om Præsten,
Nuvel! ifald Du vil være min Mand,
En Brudekrands Du mig hente paastand
Deroppe fra Spidsen af Martinswand,
Saa kan vi siden jo tale om Resten.

«Plant oppe paa Spidsen et Kors til Tegn,
Som vidt kan sees i den hele Egn!
Det er noget steilt, Du bliver vel træt, —
Men Du elsker mig jo! saa falder det let;
Om sandt Du har talt, vil Tiden lære.
Hvi skifter Du Farve, snart hvid, snart rød?» —
«Ak Elsi, Elsi! det bliver min Død.
Sankt Jakob mig frelse i denne Nød» ....
«Ifald Du har Frygt, saa lad heller være!» —

Hun hilser med Haanden, saa iler hun ned
Ad Klippeveien med lette Fjed.
Hans Øie følger den raske Gang,
Hans Øre hører den muntre Sang,
Og Hjertet banker, som skulde det briste;
Han skærer et Kors af den smekkre Løn
Og mumler en sagte, inderlig Bøn:
«Tilgiv, Madonna! tilgiv, Guds Søn!
At jeg daarlig vover Jer Magt at friste.»

Han maaler med Øiet det steile Fjeld!
De mørke Masser spaae lidet Held;
Men Foden er kraftig, Haanden er stærk,
Og dristig begynder han paa sit Værk.

Han stiger og stiger ad Fjeldets Sider;
Det skarpe Øie søger hver Plet.
Hvor ellers kun Gemsen hviler sig træt;
Og Busken, hvor Fuglen vugger sig let,
Gi'er Foden Støtte, — men Dagen alt lider.

Alt lider Dagen, Solen gaaer ned,
Og fjernt er Maalet, hvortil han stred!
Fortvivlet søger hans Blik didhen,
Og Modet synker og vaagner igjen;
Til de skarpe Stene fast han sig klynger,
Men Klippen saarer hans trætte Fod,
Hans matte Hænder farves med Blod,
Og blodig er Stenen, hans Fod forlod,
Og Korset svært paa hans Skuldre tynger.

En Skjælven ham griber: hvad vugger sig hist
Paa Skrænten? en blomstrende Rosenkvist!
Hans Hoved svimler — et Spring kun, og hans
Er den friske, blomstrende Brudekrands!
Han springer! han griber ... da løsner sig Roden,
Og under ham Grunden løsner sig brat.
Han styrter — for Øiet bliver det Nat,
Men Haanden klamrer sig fast om sin Skat,
Og knust han ligger ved Klippefoden.

Den næste Morgen hans Lig de fandt,
Ved det blødende Bryst det dyre Pant,
Og Roserne straalte med dobbelt Skjær, —
Dem bragte de til hans Hjertenskjær;
Ham selv begrov de ved Bjergets Side.
Men Korset, der skulde staae som et Tegn
Og kneise vidt over den hele Egn
Blev plantet paa Graven og trindtom et Hegn
Af Roser, der end fortælle hans Kvide.

Friheden.

Et Schweitzersagn.

Hvor Fjeldet sneedækt kneiser
Med sin solrøde Kind,
Der køles af den friske,
Den lette Morgenvind;
Hvor Hornet lyder kraftigt
Til Klokkernes søde Klang,
Der vandred paa høie Alper
En blomstrende Dreng engang.

Blaat som den dybe Bjergsø
Var Drengens Blik; hans Haar
Var gult som Alpeurten,
Der mellem Kløvret staaer;
Som Fjeldtoppens Sneeskred
Saa hvid var hans Hud,
Paa Kinderne Alperosen
Blomstrende sprang ud.

Og hvor han gik, der blomstred
Det dobbelt for hans Fod,
Meer krydret og meer saftigt
Blev Græsset, hvor han stod;
Langt rigere flød Mælken
I Sennpigens Spand,
Og sikkrere traf Bøssen
Paa Fjeldets steile Rand.

De stolte, stærke Klipper
Var Drengens Fødestavn, —
Der blev han født og fostret,
Og Frihed var hans Navn.
Paa Rüttli og ved Sempach
Der var det ham tilpas —
Ved Murten og ved Granson
Der var hans Legeplads.

Men Guldet ham forlokked,
Thi som en Dag han gik,
Da aabned til alle Sider
Sig Bjerget for hans Blik,
Og Dybets Magter kogled;
Hvorhen hans Øie saae,
Der Guldet i rige Aarer
Og skinnende Masser laa.

Rødt lued det derinde
Med et glødende Skjær,
Der fyldte ham med Attraa
Og brændende Begjer;
Det blændede hans Øie,
Det daarede hans Sind —
Han kunde ikke modstaae,
Han maatte gaae derind!

Og ud af Klippevæggen
En gylden Kilde sprang,
Den rulled som en Guldflod
Med dyb og selsom Klang;
Igjennem Fjeldet flød den,
Snart spøgende, snart vild —
Han kunde ikke modstaae,
Han maatte lytte til!

Og rødere Guldet flammed,
Og vildere Floden klang:
Da glemte han den friske,
Den grønne Kløvervang;
Da glemte han Alpehornet,
Da glemte han Græssets Duft
Og Blomsterne derude
Og den styrkende Luft.

Han lagde sig ned paa Guldet
At ruge paa sin Skat;
Da lukked sig Fjeldet sagte,
Rundtom ham blev det Nat.
Nu ligger han der og slumrer
Ved den rislende Flod,
Fængslet i gyldne Lænker
Om Haand og om Fod.

Men naar engang han vaagner
— Og vaagne gjør han vist! —
Da bryder han de Lænker,
Der smedet blev med List,
Da revner hele Fjeldet,
Der lammede hans Mod, —
Da blomstrer Alt forynget
Igjen for hans Fod;

Sit lysende Baal han tænder
Paa Bjergene trindt omkring;
Som uhyre Bauner brænde
Fjeldenes Ring;
De flammende Frihedsluer
Lyse fra Pol til Pol,
Og jublende Alle hilse
Den unge Frihedssol.

Da stiger han vel ogsaa
Til os i Dalen ned,
Da blomstrer Alt vel ogsaa
Hos os omkring hans Fjed.
Velkommen vi ham byde!
Vi hilse ham med Lyst,
Og Frihedsraabet klinger
Fra mangt bevæget Bryst:

Frihed for Alt, hvad aander —
Frihed i Ord og Skrift!
Frihed for Alt, hvad røres —
Frihed i hver Bedrift!
Frihed for Alt, hvad lever —
Frihed i Syd og Nord!
Ha hvilken Frihedshymne,
Ha hvilket mægtigt Chor!

REISEKAMMERATEN.

NOVELLE.

Det var i de første Dage af August Maaned, og den fortærende Sommersol havde netop begyndt at virke med hele sin Styrke. De mere velhavende neapolitanske Familier skyndte sig at ombytte Livet i Hovedstaden med deres *villeggiatura* (Landliv) i Torre, Castellamare, Sorrent og Amalfi, og de Fremmede fulgte deres Exempel eller indskibede sig til Ischia og Capri paa de smaa Barker og Feluker, der hver Morgen bringe Vin, Fisk, Mursteen eller Leerjord til Neapel og oppebie der den Brise, der igjen henad Aften fører dem tilbage til deres yndige Øer. Jeg havde netop en Dag gjort min sædvanlige Morgentour paa den første af disse Smaaøer, der allerede i længere Tid var bleven mit Yndlingsopholdssted. Trods den trykkende Solhede fængsledes jeg endnu nogen Tid af det muntre Liv nede ved Marinen; sværtbepakkede Æsler bragte fra alle Kanter af Øen deres vægtige Hængekurve ned imod Stranden; Barkerne ladedes til Neapel, Arbeiderne pustede og stønnede i Leerovnene; der var et Liv og en Travlhed over

det Hele, der kun lidt svarer til de Begreber, vi i Almindelighed gjøre os om Sydboernes Ladhed.

Da jeg lidt sildigere end sædvanlig vendte tilbage fra denne Udflugt til mit hyggelige Hjem, dampede allerede Maskinen paa Bordet, og min Vertinde skjændte spøgende paa mig, fordi jeg havde ladet hende vente saalænge med Kaffen. Jeg vilde skynde mig at gjøre min Forseelse god igjen, da jeg i det samme fik fat paa et Brev, der var stukket ind i Servietten. Jeg mærkede strax, at det var en Overraskelse, der var beredt mig, og med et Udbrud af Glæde aabnede jeg Brevet. Det første Øiekast var imidlertid nok til at overbevise mig om, at min Forventning var bleven en Smule skuffet, thi det var skrevet paa Fransk, og Haandskriften var mig ubekjendt. Brevet var imidlertid slet ikke uvelkomment. Det var fra en ung Franskmand, hvem Tilfældet havde gjort mig bekjendt med, og med hvem jeg tre Fjerdingaar tidligere havde gjennemreist hele det nordlige Italien indtil Florents. Det var skrevet i en munter, spøgende, overgiven og snakkesalig Tone og var, hvad ethvert Brev helst burde være, det troeste Speilbillede af Brevskriveren selv. Jeg vilde allerede lukke det sammen, da jeg fik Øie paa en Efterskrift, som jeg meddeler i Originalen:

«*Vous vous étonnez sans doute, cher ami, que j'aie tenu ma promesse de vous écrire, mais j'ai bonne mémoire, moi. Vous souvient-il encore de la petite Maria-Grazia au*

sommet des Apennins? Si dans votre retour vous visitez une seconde fois ces montagnes, faites-moi le plaisir, je vous en prie, de donner mille baisers de ma part à notre petite amie, pourvu que toutefois vous, homme marié! n'ayez aucun scrupule à les donner, ni elle à les recevoir. Quant à moi, je pense que vous n'en aurez peur ni l'un ni l'autre. Adieu!»

I Sandhed jeg maatte give ham Ret i, at han havde en fortræffelig Hukommelse, i det mindste en bedre, end jeg havde tiltroet ham, thi, hvad mig angaaer, havde Galerierne i Florents, Livet i Rom og Neapel og Mangfoldigheden af senere Reiseindtryk om end ikke udslettet den lille Historie, hvortil han alluderede — thi dertil var den for nydelig i al sin Simpelhed — saa dog trængt den betydelig tilbage i min Erindring. Den lille Efterskrift bragte den efter saa lang Tids Forløb til at vaagne med fornyet Styrke, og min unge Parisers naragtige og dog elskværdige Væsen og hans fortræffelige Hjerte blandede sig saa forunderligt deri, at jeg ikke kunde andet end med Glæde tænke tilbage paa vort tidligere Bekjendtskab og det lille Eventyr, der knyttede sig dertil.

Den første Gang, jeg stødte sammen med min unge Franskmand, var i den armeniske Opdragelsesanstalt paa San Lorenzo, en lille Ø i Lagunerne, en Miglie fra Venedig, ligeover for Piazzetta. Jeg havde her tidligere havt Leilighed til at gjøre et interessant Bekjendtskab

med Bestyreren af denne Anstalt, den fortræffelige Padre Pasquale, en Armenier af den ædleste Dannelse og ligesaa bekjendt med de asiatiske Sprog i Almindelighed som færdig i de fleste europæiske. Paa denne fredelige lille Ø, hvorfra der er en fortryllende Udsigt over Lido og Venedig, ligger omringet af Vinhaver det Kloster og den Opdragelsesanstalt, der har været Vidne til hans Livs velsignelsesrige Virksomhed. Indenfor disse Mure har det været hans Livs Opgave at opdrage unge Armeniere og berige dem med Kundskaber, som de igjen kunde gjøre frugtbringende for deres Landsmænd. For at virke til samme Øiemed var der i Stiftelsen selv en smuk typographisk Anstalt, hvori Arbeiderne vare i fuld Virksomhed med at sætte, trykke o. s. v., og hvorfra allerede flere Værker, f. Ex. Geszners Idyllen, Fenelons Telemaque og Miltons *Paradise lost,* vare udgaaede i Oversættelser og uddeelte blandt Armenierne, for at bibringe dem Sands for Læsning og virke til deres Dannelse. Men hvad der udgjorde den værdige Paters og hans Bogtrykkeries virkelige Stolthed var et Værk, der indeholdt udvalgte Mynsterstykker i alle mulige Tungemaal. Jeg glemmer aldrig den Triumf, hvormed han tog det frem, og den Forlegenhed, hvormed han igjen pakkede det sammen. Der var Tyrkisk og Arabisk, Syrisk og Chaldæisk, Ungersk og Polsk, Islandsk og Svensk — «men hvor er da det Danske?» — spurgte jeg en Smule utaal-

modig. «*Oh cela ne s'y trouve pas — j'en suis faché!*» svarede han halv undseelig, lukkede Bogen hurtig i og begyndte at tale om noget Andet. Stakkels Modersmaal! jo meer man ignorerer og miskjender Dig, desto meer er jeg nødt til at holde af Dig!

Den fortræffelige Padre Pasquale — hans armeniske Navn var Aucher — syntes ret at have fattet Godhed for mig, og under mit Ophold i Venedig besøgte jeg ham flere Gange. Endnu medens jeg skriver dette, synes jeg at høre hans kloge og aandrige Tale, og jeg seer endnu for mig det smukke, ærværdige Ansigt, det venlige Smil, de kulsorte geniale Øine og det kridhvide Skjæg, der hænger ham langt ned over Brystet. Vor Samtale dreiede sig i Almindelighed om Underviisning eller om Lord Byron, hvem den gode Pater havde lært Nygræsk kort før hans Reise til Grækenland, og om hvem han var uudtømmelig i at fortælle. Han viste mig det lille Værelse, hvor de havde læst sammen: Bordet og de to Stole stode endnu urørte paa samme Sted, som om han nylig var gaaet fra ham. Om Lord Byron som Digter udtalte han sig bestandig med den største Ærbødighed, derimod var han ikke synderlig tilfreds med ham som Discipel. «Det var et «*tête brûlante*», sagde han flere Gange til mig, «der holdt mere af at gjøre Spadserefarter ovre paa Lido, hvor han holdt fire Heste for sin Fornøielse, end

at sidde her med en gammel Mand som mig og læse Nygræsk.»

Jeg gjorde netop mit Afskedsbesøg paa San Lorenzo, thi Dagen efter skulde jeg forlade Venedig, da der blev meldt en Chevalier Saint-Felix, der ønskede at gjøre Pateren sin Opvartning. Strax efter traadte en ganske ung Franskmand, som jeg oftere havde lagt Mærke til paa Marcuspladsen og i Theatrene, ind i Stuen. Det var et særdeles smukt Menneske med elegante Manerer og det røde Baand i Knaphullet. Han hilste let, men dog ærbødigt paa Pateren, der med Venlighed gik ham imøde. «Undskyld, ærværdige Fader!» sagde han til ham, «at jeg forøger Antallet af dem, der daglig gjør Dem, Uleilighed. Det er imidlertid ikke af Nysgjerrighed, at jeg kommer til Dem, men min Onkel, Cardinal F. i Paris, der endnu erindrer Dem med Høiagtelse, har paa det alvorligste paalagt mig at bringe Dem sin Hilsen og besee Deres Opdragelsesanstalt. Det Første gjør jeg naturligviis med Fornøielse; det Sidste, tilstaaer jeg ganske ærligt, interesserer mig ikke det mindste. Jeg har derfor udsat mit Besøg noget længe, thi imorgen Aften reiser jeg videre; men jeg har ikke kunnet undgaae at uleilige Dem forinden, thi min Onkel Cardinalen taaler ingen Spøg i dette Capitel.» — Den gode Pater kunde ikke tilbageholde sin Latter. «Jeg takker Dem for den Fortrolighed, De viser mig,» sagde han smilende. «Jeg

holder meget af Aabenhjertighed og forstaaer at skjønne paa den. Vil De blot have Taalmodighed et Øieblik, saa haaber jeg i kort Tid at vise Dem saameget, at De kan tilfredsstille Hs. Eminence, uden at sætte Deres Taalmodighed altfor meget paa Prøve.» — Den værdige Pater omfavnede mig derpaa hjerteligt, spaaede mig en lykkelig Reise og ledsagede mig med sine Ønsker; Pariseren hilste forbindtlig, men med et Øiekast, der syntes at sige mig: «Lykkelige Menneske, der ikke behøver at see Opdragelsesanstalten! hvor jeg misunder Dem, at De er færdig!»

Det var allerede ud paa Aften, da jeg den følgende Dag i *Canal grande* gik ombord paa den store Postgondol, der fører de Reisende til Fusinæ, hvorfra Deligencen skulde bringe mig over Padua til Ferrara. Pladserne i den bedækkede Deel af Gondolen *(la padiglione)* vare allerede optagne; jeg havde derfor god Leilighed til endnu engang til Afsked at lade mit Blik glide hen over dette brede Bassin, der ligesom en Flod bælter sig igjennem Lagunestaden og udsender sine talrige Arme til begge Sider. Canalen var opfyldt med utallige Gondoler og Barker; foran mig hvælvede *Ponte Rialto* sin dristige Marmorbue, bedækket med Butiker og Fodgængere; til begge Sider af Canalen kneise de lange Rækker af mørke og alvorlige Paladser, hvis besynderlige Architektur vidner om de forskjellige Tidsaldre, i hvilke

de ere opførte, hvis brede og massive Marmortrapper i Rækker af Aarhundreder beskylles af de pladskende Bølger, og hvis pragtfulde Indre gjemmer Skatte af de sjeldneste Kunstværker. Mørket begyndte at falde paa, og Gondolererne tændte deres Løgter. Den dybeste Stilhed, der kun afbrødes af Aarernes Pladsken eller af de korte, charakteristiske Tilraab, hvormed Gondolførerne advare hinanden indbyrdes, hvilede allerede over disse mørke og snevre Canaler, hvis Bølger endnu synes at hviske om de Afskyeligheder, hvortil de have været Vidne, og de Offre, som de gjemme i deres hemmelighedsfulde Dyb. Billedet af denne mærkværdige Stad, der engang som Adriaterhavets Dronning udstrakte sit Scepter over det fjerne Orient, smykkede sine Templer og Paladser med de erobrede Skatte, beseirede Constantinopel, Candia, Cypern og Morea og undertvang det mægtige Genua og de rigeste af Lombardiets Stæder, gled endnu engang forbi mine Tanker. Den Tid var forbi, da Venedigs Flaader krydsede i alle Have, da Europas Monarker skjælvede for Republikens Magtsprog, og Marcusløven paa sine stærke Bronzevinger truede med at overflyve hele Verden. Sceptret var alt for længe siden faldet ud af Adriaterdronningens Haand, og dog forekom Byen mig nu i sin Intethed og Afmagt, men med alle sine mindeværdige Rester, langt interessantere end forhen i al sin Storhed. Enhver af disse Rester er et Blad i dens af-

sluttede Historie; det er en Tragedie, der er spilt tilende, men en Tragedie med store Forviklinger og blodige Katastrofer. Paa Marcuskirkens Bronzer og Mosaik, paa dens byzantinskgermaniske Bygningsstil, paa dens tyrkiske Kupler og Bronzedøre, paa dens overlæssede Skulptur, dens architektoniske Forzirringer, dens mangfoldige Colonner af Marmor og Agath og dens Mosaikbilleder paa Guldgrund kan man læse Historien om Venedigs Rigdom og Vælde med Færdighed fra Bladet. Det prægtige Dogepalads med Kæmpetrappen og de tvende Søiler, mellem hvilke Marino Faliero blev halshugget, det frygtelige Inquisitionstribunal med den hemmelige lille Dør i Væggen, gjennem hvilken de ulykkelige Offre over Sukkenes Bro førtes ind i Fængslerne og Blykamrene, indeholde ligesaa mange talende og skrækindjagende Episoder, og de tre slanke, høie, rødfarvede Søiler udenfor Kirken, Napoleonspaladset paa den modsatte Side af Marcuspladsen og Napoleonshaven nedenfor *riva dei schiavoni* ere interessante Modsætninger af Skjebnens Omvexlinger, af Lys og Skygge, Høihed og Fald i dette mægtige Drama.

Med disse Tanker sysselsatte min Phantasi sig lige til Padua, hvor Deligencen standsede et Øieblik udenfor den nyopbyggede *Café Pedrocchi* *) (uden Tvivl den dei-

*) Den er for faa Aar siden opført af en Paduaner og har kostet ikke mindre end en halv Million Gylden.

ligste Café i hele Verden), for at skifte Forspand og give de Reisende Leilighed til at indtage en Smule Forfriskning. Uagtet det var langt ud paa Natten, vare endnu alle Lamperne tændte, og den prægtige Bygning med alt sit Speilglas og Marmor og sin rige Forgyldning straalede i den kolde og mørke Vinternat som et Feeslot. En heftig Ordstrid i en af Salene tiltrak sig min Opmærksomhed: den blev bestandig mere levende, jeg traadte nærmere, og hvem saae jeg? min unge Franskmand, der skjændtes høirøstet med en Bottegha og gesticulerede med hele Kroppen. Til Alt, hvad Franskmanden fremførte med en ubeskrivelig Tungefærdighed og i den høieste Extase, bemærkede den stakkels Opvarter alene: *Scusi, non la capisco!* (Undskyld, jeg kan ikke forstaae Dem), men dette «*non capisco*!» tjente kun til at gjøre den unge «Løve» endnu vildere og ubændigere. Jeg maatte forresten give Opvarteren Ret, thi det var virkelig umuligt at forstaae dette Tungemaal. Det var Fransk med en italiensk Accent og en saadan Syndflod af Udgange paa *are* og *ere*, *oni* og *ini*, at ingen Dødelig kunde forstaae det. Den unge Parisers Forbittrelse havde nu naaet det Høieste; han fægtede med Armene og stampede med Fødderne. «Sprechen Sie Deutsch?» tilraabte han pludselig Opvarteren med en Stemme, som om det skulde være det sidste Forsøg paa at blive forstaaet. «Versteht sich; bin ja ein Oesterreicher!» svarede Opvarteren hurtig

og nikkede med Hovedet i glad Forventning om endelig at komme til en Forklaring. «Det er godt for Dem, thi jeg forstaaer ikke et Ord deraf,» replicerede Pariseren paa Fransk uden synderlig Forlegenhed og vedblev igjen paa samme Maade som forhen. Efter dette mislykkede Forsøg paa reent at knuse den stakkels Opvarter, forekom det mig, at det var paa høi Tid at gjøre Ende paa en Scene, der begyndte at more de øvrige Tilstedeværende paa den unge Franskmands Bekostning, og jeg vilde netop nærme mig for at tilbyde mig som Tolk, da i det samme Pariseren fik Øie paa mig og med et Udraab af glad Overraskelse ilede hen imod mig. «Ah, hvor jeg er glad ved at træffe Dem!» sagde han til mig og rakte mig Haanden som en gammel Bekjendt. «Er det ikke uforskammet af disse Italienere? De ville ikke forstaae os. Da jeg skulde forlade Paris, for at gjøre denne Udflugt til Italien, besluttede jeg ogsaa at lægge mig ret alvorligt efter Sproget en otte Dages Tid i Forveien, for desto mere at føle mig hjemme, og jeg begyndte virkelig ogsaa at læse et Par Bøger; men jeg mærkede strax i det første Par Dage, at dette var fuldkommen overflødigt. Ligesom Italienerne have faaet alt Andet, hvad der duer noget, fra os, saaledes have de ogsaa faaet Sproget. Det er ikke andet end Fransk, men de have forstaaet at sætte en Slags Musik paa det, at snurre paa et Par Bogstaver og udtale et Par andre med en latterlig Blødhed,

det er den hele Forskjel! disse Kunster opfatter en Franskmand paa Øieblikket, — hvorfor da spilde Tiden paa at lære et Sprog, der er Ens eget fra Vuggen af? Men Italienerne ville ikke erkjende dette, og derfor ville de ikke forstaae os.» — Uden at indlade mig videre paa at gjendrive det Latterlige i disse Paastande, berigtigede jeg blot Misforstaaelsen med Opvarteren og henledte Samtalen med Franskmanden paa andre Materier. Den unge Chevalier var med eet ganske forvandlet; han var fuld af Artighed og Venlighed og udgjød sig i en Strøm af de udsøgteste Talemaader over den Lykke at have truffet mig og den Fornøielse at kunne fortsætte i det mindste en Deel af sin Reise i mit Selskab. I det samme traadte Conducteuren ind ad Døren for at underrette os om, at der var forspændt. «Hr. Conducteur,» sagde Pariseren til ham, «De kunde gjøre mig en væsentlig Tjeneste ved at overlade mig Deres Plads i Coupeen ved Siden af denne Herre. Det er en god Ven af mig» — det var først anden Gang i hans Liv, at han saae mig — «og jeg vilde nødig undvære hans Selskab. Jeg veed, at det er et Offer, De bringer, men inde i Vognen er der ikke et Menneske, der vil forstaae mig; jeg har i flere Timer ikke talt et eneste Ord, og jeg dør af Kjedsommelighed.» — Condukteuren forsikkrede smilende, at det vilde være ham en Fornøielse at opfylde hans Begjering; den unge Pariser var lutter Munterhed og Tak-

nemmelighed; han gav sig til at trille en Opera-Arie, og idet han gik ud af Døren, kneb han Opvarteren i Kinden og trykkede ham et Par klingende Zwanzigere i Haanden.

Jeg kjender Franskmændene altfor godt til at lægge mere Vægt paa disse Artigheder og Venskabsforsikkringer, end de virkelig fortjene; imidlertid er det heller ingenlunde Falskhed eller Mangel paa Ærlighed, naar en Franskmand udtrykker sig paa denne Maade. Der er i deres Sprog en ligesaa overstrømmende Rigdom paa Høflighedsformler og indsmigrende Talemaader, som vort eget er fattigt i denne Henseende; de betjene sig af disse Phraser ganske let og naturligt, uden at ville bedrage og uden at lægge videre i dem, og de vilde selv blive meget forundrede, hvis de kunde troe, at Andre vilde falde paa at optage dem anderledes og forstaae dem efter Bogstaven. Men hvad der efterhaanden gav mig mere Interesse for min nye Reisekammerat var, at der igjennem alle hans Naragtigheder aabenbarede sig en ufordærvet Hjertensgodhed og igjennem hans Snakkesyge en naturlig Aabenhjertighed, der ikke kunde andet end vække Tillid. Hertil kom, at han altid var i godt Humeur, altid overgiven og lystig, føielig og artig og fuld af Indfald og Anekdoter. Vilde man reise alene for at more sig, var det umuligt at træffe en bedre Reisecompagnon end min Franskmand. Jeg havde neppe været et Par Timer sammen med ham, før jeg allerede

vidste, at han var ansat som Cavalleer hos den unge Prinds af Joinville, Louis Philippes Søn, der paa den Tid studerede Navigationen i Venedig. «Dog har det ikke behaget Hs. Majestæt, der ellers er Klogskaben selv,» tilføiede han hurtigt, «at lade mig ledsage den unge Prinds i denne Kvalitet til Venedig; hvorfor har jeg ikke kunnet udfinde. Maaskee har man troet, at der manglede mig den fornødne Gravitet og Besindighed; maaskee har man vidst, at min Mama ikke vilde kunne udholde denne Adskillelse, eller — hvad der i Grunden er rimeligst — man har indseet Umuligheden af at undvære mig i saa lang Tid fra Paris og af den Grund interimistisk overdraget Posten til en Anden. For Øieblikket har man brugt mig i en Ambassade til den unge Prinds af den allerhøieste Vigtighed. Jeg har bragt ham en kostbar Pakke fra hans kongelige Fader og en egenhændig Skrivelse med moderlige Raad fra hans ophøiede Moder. Hvor denne fortræffelige Dame elsker sine Børn! der er noget Rørende i denne Kjærlighed; De kan umulig gjøre Dem nogen Forestilling derom.» Han lagde sig tilbage i Vognen og declamerede:

«*Oh l'amour maternel!*
Table toujours servie au paternel foyer,
Chacun en a sa part et tous l'ont tout entier!»

Han fremsagde disse smukke Linier af V. Hugo uden al Pathos og med et saa simpelt og naturligt Udtryk, at jeg kunde mærke, at han forstod og deelte denne Følelse, og jeg kunde ikke afholde mig fra at gjøre ham denne Bemærkning. — «Ja De har Ret,» sagde han til mig. «Jeg elsker min Moder over Alting; hun er for mig Indbegrebet af al kvindelig Fuldkommenhed. Jeg er ikke mere end fire og tyve Aar og har allerede havt over hundrede Elskerinder, men jeg vender dog bestandig igjen tilbage til min Moder. Den Fruentimmer-Kjærlighed, som vi jage saameget efter i vor Ungdom, og som spilder os saamegen Tid, har dog i Grunden Intet at betyde. Jeg tør sige, at jeg er bleven mere elsket end de Fleste; — naar man som jeg ikke er ilde og har en vis Gave til at behage, falder det ganske naturligt. Men naar den første Ruus er forbi, og jeg giver mig lidt Tid til at tænke — hvad der ærligt talt ellers ikke er min Sag — hvad er saa det Hele? En har elsket mig af Forfængelighed, en Anden for at blive gift, en Tredie af Lyst til Forandring, en Fjerde for at faae en Loge i Operaen og sin egen Eqvipage, og saaledes i det Uendelige; men den Kjærlighed uden alle Hensyn og de Opoffrelser, som en Moder er istand til, have vore unge Pariserinder ikke den fjerneste Idee om. Og dog — er det ikke til at blive forrykt over? — dog forelsker jeg mig bestandig paany! ja det er ubegribeligt, hvor lidt

jeg behøver, for at blive alvorlig forelsket.» — «Alvorlig forelsket?» spurgte jeg smilende. — «Ja, det vil da sige: paa Parisisk,» vedblev han leende. «I Folk oppe fra Norden gaae i Alting langt grundigere tilværks, efter hvad man har sagt mig. Naar I spise, spise I grundigt, naar I studere, studere I grundigt, og naar I forelske Eder, har det hverken Begyndelse eller Ende; men i Paris, hvor der er saa uhyre meget, der absorberer et ungt Menneskes Opmærksomhed, lader dette sig slet ikke gjøre: man spiser i et Øieblik, studerer i et Øieblik og forelsker sig i et Øieblik, og en alvorlig Forelskelse varer i Paris i det allerhøieste otte Dage, men det er kun sjeldent.

I Ferrara og Bologna, som vor Route førte os igjennem, gik det, som jeg havde forudseet: han kjedede sig ganske forskrækkelig og fandt det Hele langt under sin Forventning. Man havde i Paris fortalt ham saameget om Italiens Sommer, dets blaa Himmel, dets milde krydrede Luft og det muntre Liv selv i de ubetydeligste Smaabyer; — af alt dette forefandt han rigtignok ikke det Mindste. Det var i Slutningen af Januar, Luften var kold og raa, Veiene bedækkede med Snee, Gaderne tomme, og hvad der var at see i Byerne interesserede ham ikke. I Ferrara, der kun er en Skygge af den Herlighed, Ariost har besunget, besøgte vi det Fængsel, hvori den ulykkelige Tasso hensmægtede syv lange Aar, og

hvor han fuldendte sit befriede Jerusalem. Midt imellem den Masse af tomme og indholdsløse Navne, der gjerne ligesom Insekter ville klæbe sig fast til en stor Mands Navnkundighed, saae jeg paa Fængselsmuren to vægtige og klangfulde, som det glædede mig at opdage paa dette Sted: det var Byrons og Casimir Delavignes. Vi saae Ariosts Hus og hans Grav, og i det nærliggende Benediktinerklosters Refektorium gjorde man os opmærksomme paa hans Portrait blandt Englechorene i Garofalos berømte Maleri: *il paradiso*. Et lille Indfald af Ariost, der havde givet Maleren Anledning til at anbringe ham i disse Omgivelser, morede Franskmanden overordentligt. «Sæt mig i dit Paradis,» sagde Ariost en Dag til Garofalo, da han saae ham arbeide paa sit Billede. «Sæt mig i dit Paradis, thi i det andet kommer jeg nok neppe.» — «Men det er jo en Pariser!» — udbrød den unge Chevalier ganske fornøiet. «De siger, at det er en stor Digter; jeg kjender ikke hvad han har skrevet, men hvis det ikke er en Franskmand, saa fortjente han at være det.» — Endnu mindre behagede ham Bologna. Gigantkilden paa *Piazza maggiore*, de bedækkede Buegange i alle Byens Gader, det skjæve Taarn og fornemmelig Mortatellerne (en Slags fortræffelige Pølser, der fra Bologna forsendes i store Kvantiteter) interesserede ham langt mere end de udødelige Arbeider af Caraccierne, Dominichino, Perugino og Guido Reni, hvoraf

Bolognas Kirker og Paladser have en saa rig Overflødighed. Imidlertid gik han med christelig Taalmodighed omkring og saae paa det Altsammen, og naar Noget forekom ham altfor kjedsommeligt, trøstede han sig bestandig med Florents, hvor han haabede at faae Erstatning for alle disse Gjenvordigheder.

Imidlertid gik det kun langsomt med Apeninreisen; Veiene vare bedækkede med Snee og ofte vanskelige at passere; Vetturinen spændte det ene Par Oxer for efter det andet, og dog gik det kun ubetydeligt fremad. Vi kom igjennem Pianora og Lojano, fra hvis Spidse vi i den klare Frostluft kunde oversee Alpekjæden, Milano Verona, Sletten ved Padua og Pofloden. Da Veiret var smukt, gik vi tilfods fra Filigara, den næste Station, indtil Cavigliajo, hvor vi havde bestemt os til at overnatte. Solen gik netop ned, da vi naaede vort Bestemmelsessted, og dens sidste Straaler bedækkede Apeninernes kridhvide Toppe og de sneebedækkede Sider med en Farvepragt af Guld og Violet, som Øiet neppe kunde udholde. Det lille Osteri, man havde anviist os, saae ikke videre indbydende ud; Murene vare mørke og skumle, og saagodtsom den ene Fløi af Bygningen var afbrændt, og sagtens for kort Tid siden, thi de forkullede Stolper, Gruset og Stenene vare endnu ikke bortskaffede. Indskriften over Dantes Helvede:

«*Lasciate ogni speranza, voi che 'ntrate!*»
(Hvert Haab opgiver, I, som træde ind!)

syntes mig pasende kunde være anbragt over Indgangen, thi det Ydre lod rigtignok ikke haabe det Allermindste. Desto behageligere overraskedes vi, da vi traadte ind i Dagligstuen, ved Synet af en Reenlighed og Nethed, der er saa sjelden i Italien, fordi Italienerne saa lidt skjønne paa den. Omkring et stort Braciere (Fyrfad), hvis Gløder udbredte en oplivende Varme i hele Stuen, sad en smuk, noget gammelagtig Kone med sin Haandteen og spandt; ved Siden af hende var en ung Pige af overordentlig Skjønhed beskjæftiget med Fletningen af disse Straa-Arbeider, hvoraf fornemmelig Florents har en saa betydelig Indtægt, og paa Steengulvet foran Fyrfadet laa et Par sorthaarede Rollinger og stegte Castanier ved Ilden. Konen hilste paa os Begge, men blev ved sit Arbeide. Vi spurgte, om vi vel kunde faae et Natteleie, et varmt Værelse og noget at spise. «Naturligviis,» svarede hun venligt, «naar de gode Herrer ville have en Smule Taalmodighed og tage tiltakke.» Hun lagde Tenen fra sig og gik hen til et stort Skab, hvoraf hun fremtog Dækketøi, Lagener o. s. v. af en blændende Hvidhed; ogsaa den unge Pige reiste sig, satte et Par Stole hen foran Ilden og indbød os til at tage Plads med en Ynde i Bevægelserne, der overraskede os Begge.

Hun tog igjen fat paa sit Arbeide, og jeg havde et Øieblik Leilighed til uforstyrret at betragte det fiintformede Ansigt, den varme Colorit og disse mørke, deilige Øine, der beskyggedes af lange kulsorte Øienhaar. Naar hun bøiede sig ned over sit Arbeide, var det ligesom om et Par mørke Skyer for et Øieblik tilhyllede disse Stjerner. Haaret var opbundet i mangfoldige Fletninger og en Sølvpil stukket tvers igjennem Knuden; der laa en usigelig Mildhed og Fromhed udbredt over dette Ansigt, og dog syntet et lille Træk om Munden at forraade, at ogsaa denne Himmel ikke var uden Skyer.

Vor Værtinde puslede travlt fra det ene Værelse i det andet. Det var en kraftig, sværtbygget Kone paa henimod fyrgetyve Aar, med et ægte italiensk Physionomi, smukke og skarpt udprægede Træk og et Par Øine, der straalede af Munterhed og Hjertensgodhed. Jeg spurgte hende, om hun ikke var bange for at opholde sig paa et saa øde og afsondret Sted, og om hun levede her ganske alene med sin Datter. «Ah, De mener sagtens Maria-Grazia der,» svarede hun leende, «men det er ikke min Datter, skjøndt hun for Aarene gjerne kunde være det. Gud skee Lov, vi ere heller ikke alene, men min Mand er for et Par Dage siden taget til Florents, hvor han har en Broder, der staaer sig godt og har begge Fødderne i Stigbøilerne, som man siger. Han har et Straa-Udsalg, skal jeg sige Dem, der indbringer mange Penge: godt

Korn giver godt Brød, det er en reen Sag. Hvad mig angaaer, da er jeg først bleven sildig gift; det er mine de to Smaaknegte, som rode paa Gulvet der — og en tredie har jeg her,» tilføiede hun med en meget betegnende Gestus, der antydede, at hun var paa gode Veie. Hun gjorde denne sidste Bemærkning med den ligefremme Naturlighed, hvormed Italienerinderne i Almindelighed udtale sig om Alting, en Naturlighed, der i Begyndelsen forundrer den Fremmede, men som han ved nærmere Omgang med dem snart vænner sig til og finder Behag i, netop fordi den er saa naturlig.

Min unge Chevalier var ganske hentaget i Beskuelsen af den yndige Maria-Grazia: han saae og hørte ikke Andet. Han havde flyttet sin Stol hen ved Siden af hende og begyndte at fortælle hende en heel Deel i sit italiensk-franske Jargon, hvoraf hun naturligviis ikke forstod det Mindste. Hun hørte imidlertid smilende paa ham og fortsatte uforstyrret sit Arbeide. Maaskee gav dette Smil ham Mod til at vedblive, thi han gav sig med en elskværdig Ugeneerthed til at lege med det fine, lysegule Straa, som hendes Fingre forstod at snoe med en overordentlig Kunstfærdighed, og paa en Gang greb han hendes Haand. Uden at sige et Ord saae hun alene paa ham, men med et saa forunderligt spørgende Udtryk i de deilige kulsorte Øine, at Franskmanden øieblikkelig fik Haanden til sig, som om han havde brændt sig. Vor

Vertinde lod imidlertid ikke til at være misfornøiet med, at hendes smukke Pleiedatter syntes at behage, thi hun vilde slet ikke tillade hende at reise sig for at gaae hende tilhaande; hun syntes selv ligesaa forelsket i hende som Franskmanden og var uudtømmelig i at rose hendes Fortrin.

Nogle Øieblikke efter var Bordet dækket i Sideværelset; Alt, hvad der blev sat for os, var velsmagende og fortræffeligt, og Riisbundtet paa Kaminen gnistrede lystigt foran os. Et Par Glas af den fortræffelige Aleatico, men fornemmelig vor Vertindes Munterhed, hendes Glæde over vor gode Appetit og hendes Pleiedatters elskværdige Naturlighed gjorde os begge To oprømte. Min Reisecompagnon blev om muligt mere snaksom end nogensinde. Han fortalte vor Vertinde i sit sammenlavede Tungemaal lange Historier, som hun ikke forstod, men hvortil hun med italiensk Høflighed svarede det ene «*Si*» efter det andet; til Gjengjæld opvartede hun ham igjen med andre ligesaa lange, hvoraf han ikke forstod synderlig mere, og saaledes kom de ganske fortræffeligt ud af det med hinanden.

«Det er dog endelig engang en Italienerinde, man kan snakke med,» sagde han til mig og tømte sit Glas med en vis Selvtilfredshed over sine Fremskridt i det Italienske. «Det er virkelig en behagelig Kone, og det morer mig at underholde mig med hende; men hvad

siger De om hendes Pleiedatter? Er hun ikke nydelig? Er hun ikke allerkjæreste? Det er den fuldkomneste Skjønhed, jeg har seet i mit Liv. Hvilken Gratie og Fiinhed i hendes Væsen og hvilke deilige Former! Jeg er allerede alvorligt forelsket i hende.»

— «Det vil da sige paa Parisisk,» afbrød jeg ham leende; «otte Dage i det høieste, men det er kun sjeldent!»

— «Ja, ja! det gjælder i Paris; men i Italien, hvem veed, om det ikke der er noget Andet,» svarede han en Smule mere alvorlig. — «Jeg tænker allerede paa,» vedblev han efter et Øiebliks Taushed, «hvilken Opsigt det vilde gjøre, om jeg bragte dette nydelige Pigebarn med mig til Paris. Hvilken Snakken i alle Saloner! hvilken en Nysgjerrighed blandt alle vore Damer, og hvilken Misundelse blandt de unge Herrer! ,..»

— «Og saa, efter nogle Dages Forløb, naar denne Snakken, denne Nysgjerrighed og denne Misundelse havde sat sig, hvilken Tomhed og hvilken Fortrydelse vilde der ikke paafølge! Hvor ulykkeligt vilde det stakkels Pigebarn føle sig, og De selv ikke mindre! hvor vilde hun ikke længes efter sine Apenniner, sin blaa Himmel, sin klare Luft og den lille Verden, hvori hun nu lever saa lykkelig, og hvor forladt og fremmed vilde hun ikke bestandig blive i den store, De havde ført hende ind i! Dog, det er overflødigt at tale mere herom, thi hun vilde heller ikke følge med Dem.»

— «Og hvorfor? Jeg tilstaaer oprigtigt, at jeg ikke seer det Umulige deri,» spurgte han mig ligesom en Smule stødt over det Bestemte i min Paastand.

— «Hvorfor? Fordi hun allerede er forelsket. De seer forundret paa mig, men De kan være vis paa, at jeg har Ret. Ogsaa jeg forstaaer mig en Smule paa Fruentimmer, skjøndt jeg ikke tør rose mig af et saa udstrakt Bekjendtskab som Deres; ogsaa jeg er lidt Kjender, og jeg kan umuligt have bedraget mig. Der er et Udtryk i hendes Physionomi, og, meer end det, der er en Stilhed i hendes Væsen, der siger mig, at hun er forelsket, lidenskabelig forelsket.»

— «Er jeg dog ikke en Nar, kjære Ven?» sagde han til mig med en forunderlig Blanding af Alvor og Spøg. «Det forekommer mig næsten, som om jeg maatte føle mig meget ulykkelig, hvis De virkelig har Ret i hvad De siger.»

— «De spøger! De vil tale om Ulykke, De, som er i Besiddelse af saagodtsom alt det, der giver Livet Betydning. De er uafhængig, De er rig, efter hvad De selv har sagt mig, De er ung og smuk, De har» (jeg pegede paa Æreslegionsbaandet, som han ellers syntes at være overordentlig glad over) «De har tidlig havt Leilighed til at udmærke Dem ...»

— «Ja meget tidligt,» afbrød han mig med et Udtryk af Ironi, idet han igjen faldt ind i sin overgivne

Tone, der klædte ham uendelig bedre. «Meget tidlig, det har De Ret i! I Grunden ligefra Vuggen af, thi seer De, min Fader er *pair de France*, min Onkel er Cardinal, og paa mødrene Side er jeg beslægtet med Lafitte; det er tre saa væsentlige Fortjenester, at alene en enkelt af dem i vore Tider vilde være tilstrækkelig, og jeg er vis paa, at, hvis alle mine Colleger skulde godtgjøre deres Berettigelse, vilde ikke Halvdelen af dem kunne opvise saamange. Forresten vil De maaskee have bemærket, at jeg sætter megen Pris paa denne Decoration, og det gjør jeg virkelig ogsaa, thi for det Første pynter den smukt paa Kjolen — jeg anbringer den ogsaa regelmæssigt paa alle mine Klæder — og for det Andet giver den et Menneske noget vist Respektabelt, fornemmelig i Udlandet, hvor der er Ingen, der kjender ham. Med alt dette skulde De neppe troe, at jeg selv, trods alle disse væsentlige Adkomster, undertiden finder det besynderligt nok, at det er mig, der er decoreret, og det er tidt, at jeg vaagner midt om Natten i en virkelig Angst, og at jeg behøver Tid til at overbevise mig om, at det ikke er en Drøm, — skjøndt jeg rigtignok er kommen sovende til det. Men hvor er Maria-Grazia bleven af?» udbrød han pludselig, «Hvor er det muligt at undvære hende saalænge!»

Han reiste sig utaalmodigt og ilede hen til Døren. Et Øieblik efter vinkede han ad mig, at jeg skulde nærme

mig, og lagde Fingeren paa Munden, som for at paabyde mig Taushed. I Værelset ved Siden laa vor lille Veninde paa Knæ og holdt, efter italiensk Skik, sin Aftenandagt foran Sengen. Hun havde foldet sine Hænder om Rosenkrandsen, hendes Læber bevægede sig sagte, og hendes sorte Øine hang med den inderligste Andagt ved Crucifixet, der var anbragt paa Væggen over Sengen. Den lille Lampe paa Bordet belyste kun hendes smukke Profil; men den hele Stilling var saa yndig og naturlig, og der laa et saadant Udtryk af Fromhed og Hengivelse i hendes Miner, at det gjorde mig ondt, at jeg ikke var Maler, for at kunne fastholde det for bestandig. Hun trykkede Rosenkrandsen til sine Læber og reiste sig op; i det samme traadte hendes Pleiemoder ind af Døren, og en ung Pige, omtrent af samme Alder som Maria-Grazia, fulgte med hende. Hun saae forgrædt ud og blev staaende ved Døren, som om hun frygtede for at komme nærmere.

«Ah Teresina!» udbrød Maria-Grazia glad og ilede hen til hende. «Hvor jeg ret har havt Længsel idag efter at see Dig. Naar pleier Du at lade en heel Dag gaae hen uden at besøge mig? Men hvad er det? Du græder jo? For Guds Skyld, hvad fattes Dig, hvad er der i Veien?» spurgte hun ømt og klappede hende paa Kinden. «Du svarer mig ikke? Har Du ikke længer

Fortrolighed til mig, og er Du ikke mere min egen, min kjæreste Veninde?»

— «O kald mig ikke saaledes! Jeg fortjener ikke denne Godhed,» svarede Teresina, idet Taarerne strømmede ned ad hendes Kinder, og hun kunde for Hulken og Graad neppe faae Ordene frem.

— «Fat Dig, kjære Teresina!» sagde Maria-Grazia bekymret. «Du veed ikke, hvad Du der siger. Har jeg nogensinde gjort Dig noget imod? Har jeg ikke altid elsket Dig som en Søster, og har Du ikke hundrede Gange sagt mig, at der var Ingen paa Jorden, Du elskede som mig?»

— «Jo, jo!» hulkede Teresine, «men jeg har hyklet og bedraget Dig. Du er en Engel: Du er ligesaa god, som Du er smuk, og der er Ingen som Dig i den hele Verden. Du har altid elsket mig oprigtigt, det veed jeg, men jeg er ond — o, Du veed ikke, hvor ond jeg er, og jeg har altid hadet Dig i mit Hjerte.»

— «Du lyver, Teresina! Det er umuligt, hvad Du der siger,» udbrød Maria-Grazia forskrækket. «Madonna! Du, som jeg har holdt saa uendelig meget af....» Hun brast heftigt i Graad og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

Pleiemoderen havde hidtil staaet som en temmelig udeeltagende Tilskuerinde af denne Scene; hun havde taget fat paa sin Teen og lod til slet ikke at ville blande sig i, hvad de to unge Piger havde sammen. Leilig-

heden til at komme frem med et lille Ordsprog kunde hun imidlertid efter sin Natur ikke godt lade gaae forbi sig. «Ja, ja!» bemærkede hun tørt, idet hun satte Haandtenen i Gang paa Laaret og lod den snurre hen ad Gulvet, «det duer kun lidt at have Honning paa Tungen og en Ragekniv i Beltet, og den, som gjør sig selv til Faar, den spises af Ulven.»

— «Men Teresina, hvor er det dog muligt!» udbrød Maria-Grazia efter en lille Pause og greb begge hendes Hænder.

Teresina badede hendes med sine Taarer og Kys. «Nei, det er ikke muligt, at Du kan tilgive mig! Du kan ikke elske mig mere som forhen! — Men Du maa tilgive mig! Du tør ikke forstøde mig!» udbrød hun pludselig med den lidenskabeligste Heftighed; hun kastede sig ned for Fødderne af Maria-Grazia og omslyngede hende med sine Arme. «Jeg har idag skriftet for Padre Francesco; jeg har fortalt ham Alt, Alt, hvad der piner mig; han har sagt, at jeg maa blive ulykkelig med dette Sind, at jeg ikke kan frelses, hvis jeg ikke aflægger det, og han har paalagt mig som Poenitents paa mine Knæ at bede Dig om Forladelse for al den Uret, jeg har gjort Dig i mit Hjerte. Du maa tilgive mig! Du maa ikke støde mig fra Dig!» gjentog hun med fornyet Heftighed og klyngede sig fastere ind til hende.

Den stakkels Maria-Grazia syntes ikke mindre ulyk-

kelig; hun havde allerede løftet hende op til sig og trykkede hende i sine Arme: «Hvor kan Du tvivle om, at jeg tilgiver Dig! det er ikke dit Hjerte, der er ondt, det veed jeg, men det er en ond Indflydelse, der gaaer ud paa at besnære Dig, og som Du maa bede Madonna hjælpe Dig at bekæmpe, — og det vil hun! tvivl ikke derom! Naa, græd nu ikke meer,» sagde hun trøstende til hende, idet hun gjorde sig Umage for at aftørre hendes Taarer. «Græd nu ikke meer og vær vis paa, Du bliver dog altid min egen, kjære Teresina.»

Der indtraadte en lille Pause, i hvilken Teresina syntes at fatte sig noget. Endelig afbrød Maria-Grazia Tausheden; hun lagde sin Arm omkring Teresinas Hals og saae hende venligt ind i Øiet. «Jeg vil ikke bedrøve eller krænke Dig, men der er Noget, kjære Teresina, jeg maa spørge Dig om, og som Du maa besvare mig ærligt. Siig mig, blot for min egen Skyld,» spurgte hun med en sagtere Stemme og ligesom undseelig over sit eget Spørgsmaal, «hvad er det da egentlig, som Du saalænge har havt imod mig?»

— «Misundelse! intet uden Misundelse! O, jeg skammer mig ved at tilstaae det. Du er saa smuk, og alle Mennesker holde af Dig. Du kunde have hundrede Kjærester, ifald Du blot vilde, og jeg har ikke en eneste.»

— «Men kjære Teresina! hvor kan Du dog troe . . .»

— «Jo vist, det nytter ikke, at Du vil nægte det,»

afbrød hun hende med Heftighed. «Der er jo ikke et Mandfolk paa hele Egnen, som ikke elsker Dig. Ogsaa Giovannin! troer Du ikke, at jeg veed det? alle Mennesker tale jo derom. Jo Du er meget lykkelig; — men Du fortjener det ogsaa,» tilføiede hun med et Suk, som om det gjorde hende ondt, at hun maatte tilstaae det.

— «Hørte De Giovannin? Der har vi Elskeren!» hviskede jeg til den unge Franskmand, hvem jeg tidligere med et Par Ord havde forklaret, hvad han ikke forstod af Sammenhængen, og som med den mest levende Interesse havde fulgt hele denne Scene. — Uden Tvivl maa Maria-Grazia have erindret, at de ikke vare alene, og meddeelt dette til den Anden, thi de to «Veninder» begyndte med eet at tale sagte; et Øieblik efter bortfjernede Teresina sig, Maria-Grazia fulgte hende ud af Døren, og hendes Pleiemoder kom ind for at tage af Bordet.

— «Det er jo ret en Engel, Deres lille Maria-Grazia,» sagde jeg til hende, «og De er en lykkelig Kone, at De har et saadant Væsen i Deres Hus og til Deres Omgang.»

— «Saa De har hørt det? Ja er det ikke sandt! jeg skulde ikke selv sige det, thi det er min Søsterdatter, men hun er ikke af denne Verden. Hun ligner slet ikke de Andre, thi Fruentimmerne i dette Land due ikke synderligt, skal jeg sige Dem; de ere næsten Allesammen falske, skinsyge og misundelige. Til alt det kjender hun ikke det mindste. Stakkels Barn, hun har heller Ingen i

Verden at holde sig til: Moderen døde i Barselseng Faderen fulgte efter, og Armod og Elendighed var der nok af, thi fattige ere vi Alle heroppe paa Bjergene. Vi tog da det lille Puds til os, hun var dengang en ni Aar omtrent, og det har heller aldrig siden fortrudt os, thi fra det Øieblik var det ligesom der hvilede en Velsignelse over vort Hus og over Alt, hvad vi foretoge os.»

— «Og saaledes er det,» sagde jeg til hende, «thi en god Gjerning bringer altid Velsignelse over sig.»

— «Ja vist,» sagde hun rørt. «Madonna leder Alting til det Bedste. Men hun har ogsaa lønnet os for det, det kjære Barn, thi hun er kjærlig og god og flittig fra Morgen og til Aften; og saa arbeider hun saa nydeligt, at det er en Fornøielse at see det. Min Svoger i Florents har mange Gang sagt, at de Arbeider, vor lille Maria-Grazia gjør, kan han afsætte paa Øieblikket, og der er ingen, der blive bedre betalte. Men derfor forsømmer hun ikke Huset: naar jeg maa være ved Børnene, er hun ude i Kjøkkenet og gjør Alting selv, saa vi aldrig have behøvet nogen Fremmed, — thi, kjære Herre! at sætte Fremmede i Kjøkkenet, det er at sætte Katten til at passe paa Flesket. See derfor er hun ogsaa elsket og tilbedt som en lille Helgen, og derfor bliver hun ogsaa misundt! Denne Teresina er forresten ikke af de værste; det er en ganske god lille Pige, men hun har et voldsomt Temperament, der aldrig er blevet tæmmet; For-

ældrene due ikke noget, og slet Selskab kommer der i Huset; saa veed man jo nok, hvordan det gaaer: naar man lægger sig til at sove med Hundene, vaagner man med Utøi, — det er begribeligt nok.»

— «Men denne Giovannin, hvem er denne Giovannin?» spurgte den unge Franskmand, hvem dette især syntes at ligge paa Hjerte.

— «Saa det har De ogsaa hørt?» svarede hun leende. «Ja det er en smuk Fyr, kan De troe, ligesaa smuk, som De selv er; og Manerer har han ikke som en Landmand, men som en Signor. Stakkels Fyr, han har en kjøn lille Eiendom og kunde staae sig godt, hvis han ikke var saa honnet, som han er; men han har to smaa Søskende i Huset, som han forsørger, og saa skal der mere til. Men hvad han holder af min lille Marie, og hun af ham, nei det gjør man sig ingen Idee om! Mangen en Aften i Frost og Kulde har han staaet her udenfor med Guitarren og sunget for hende, saa Vandet kommer En i Øinene; thi Hoved har han ogsaa, og Hjertet sidder paa det rette Sted, og Ingen paa hele Egnen kan gjøre saadanne Viser som han.»

— «Hvordan? han gjør selv sine Viser?» spurgte jeg levende.

— «Ja det troer jeg! Jeg forstaaer mig ikke paa Sligt; men det veed jeg, at det er Noget, der kan gaae lige ind i Sjælen; og saa synger han dem saa smukt, at

man da ikke kan fortænke et stakkels Pigebarn i, om hun bliver lidt blød omkring Hjertet.»

— «Det er nu Deres Maneer at gjøre Cour paa,» bemærkede Pariseren. «Her staaer man med Guitarren om Skuldren og synger sine Canzonetter og Serenader udenfor Vinduet, hvad enten det er ondt eller godt Veir; vi synge Duetter med de unge Damer i Soireerne, lorgnere dem i Operaen, promenere med dem i Tuileriehaven og kokettere med dem hos Musard og i Theatrene: i Hovedsagen kommer det dog Altsammen ud paa Eet og det Samme, det er kun Maneren, der er forskjellig.»

Et Par Guitarre-Accorder lød i det samme udenfor Vinduet. «Ah, det er ham!» udbrød vor Vertinde med en triumferende Mine. «Blot et Øieblik, saa skal De selv faae at høre.» — Vi ilede hen til Vinduet; Maanen var netop gaaet op og bedækkede den store Sneemark foran os med sit bleggule Skjær, og Bjergene i Baggrunden syntes at reise sig dobbelt saa høit i denne uvisse Belysning. En halv Snees Skridt fra os stod et høit, smuktbygget ungt Menneske med et af disse mørke og interessante Physionomier, som vi Nordboere finde saameget Behag i. Et Vindue blev aabnet skraas over for os; det var Maria-Grazia. Han hilste hende venligt med Haanden og sang med en stærk, velklingende Stemme nogle Smaastykker omtrent af følgende Indhold:

1.

Hvormange Hilsener jeg til Dig sender,
Hvormange Bønner for dit Vel opstige,
Hvormange Tanker jeg til Dig henvender,
Det mægter ingen Tunge at udsige.

Saamange Blomster fødes ei i Østen,
Saamange gyldne Korn har ikke Vesten,
Saamange Druer modnes ei i Høsten,
Saamange Løv har ei Novemberblæsten!

Alt vexler: Du bli'er heller ei den Samme,
Thi af hver Aarstid Du en Skjønhed arver,
I Rom og Florents Malerne sig skamme,
Fordi de til din Skjønhed mangle Farver.

2.

Med hundred gyldne Lænker dette Hjerte
Til dit er bundet fast paa alle Kanter;
Hver Lænke holder fast i Lyst og Smerte,
Og Laasen smedet er af Diamanter.

Ei Nogen løse kan de stærke Lænker,
Og Ingen mægter denne Laas at bryde, —
Og dog jeg veed, at fattig man mig tænker!
Som om paa Fattigdom det kunde tyde —

At hundred gyldne Lænker dette Hjerte
Til dit har bundet fast paa alle Kanter,
At alle holde fast i Lyst og Smerte,
Og Laasen smedet er af Diamanter!

3.

Meer smuk og frisk Du er end Pommerantsen,
Meer reen din Sjæl end Vandet i Fontainen,
Meer straalende dit Blik end Paafuglglandsen
Og Guldets Blink paa Vingen af Phalænen.

Der, hvor din lette Fod paa Jorden træder,
Af Salighed hvert lille Græsstraa bæver,
I friskest Foraarsgrønt sig Pinien klæder,
Og Fuglesangen sig mod Himlen hæver.

Lyksalig den, der skal engang Dig eie,
En himmelsk Perle han for Livet finder!
Lyksalig den, der skal engang Dig eie,
Paa Jorden alt han Paradiset vinder! —

Nogle smukke Accorder paa Guitarren endte den lille Serenade. Han hilste igjen op til Vinduet med Haanden; en Buket blev kastet ned til ham, som han greb med Behændighed, Vinduet blev slaaet i, og et Øieblik efter var han forsvunden. — Jeg yttrede det Ønske for

vor gode Vertinde at blive bekjendt med nogle flere af disse Smaasange. «Ih gjerne!» svarede hun strax. Intet er lettere! min lille Maria gjemmer alle Papirerne derinde, og jeg er vis paa, at hun gjerne lader mig faae dem.»

Et Par Minuter efter bragte hun mig «Papirerne», som hun kaldte dem, ønskede os venligt Godnat! og forlod os. Jeg satte mig strax til at læse, og jo mere jeg læste, desto mere vaagnede min Interesse. De vare alle meer eller mindre i samme Maneer som de Prøver, jeg har meddeelt, og et dybt, inderligt Gemyt, en sand og levende Følelse udtalte sig i dem alle gjennem simple og naturlige Toner. Min Reisecompagnon var allerede for længe siden gaaet tilsengs, og han havde den hele Aften været usædvanlig stille. Jeg var ligesaa forundret som glad over dette Phænomen, thi det var første Gang i al den Tid, vi havde været sammen, at vort Sovekammer ikke ved Nattetid gjenlød af Triller og Roulader, af Bravourarier og lange Recitativer. Jeg lagde mig derfor ogsaa tilsengs med en vis Følelse af Rolighed og Tryghed, der i lang Tid havde været mig fremmed; imidlertid havde jeg næppe sovet længe, da jeg blev vakt ved en Raaben og en Kalden, der lod til ikke at faae Ende.

— «For Himlens Skyld, hvad er der paafærde?» udbrød jeg og vilde allerede ud af Sengen.

— «Ikke det Allermindste! Bliv blot ikke forskrækket!»

lød det ovre fra Franskmanden. «Men, kjære Ven, det er da ogsaa forfærdeligt, hvor De kan sove!»

— «Og hvad i Alverden vil De, at jeg skal gjøre Andet paa denne Tid?» spurgte jeg med en Utaalmodighed i Tonen, som jeg ikke var istand til at bekæmpe.

— «Ja nu er De vred, fordi jeg har kaldt paa Dem, og det har De Ret i,» svarede han i en formildende Tone, «men hvad skulde jeg vel gjøre? Jeg har forsøgt Alt, hvad der var muligt, for at vække Dem paa en pæn Maade: jeg har hostet, som om jeg havde Brystsyge, men ikke det mindste Kjendetegn til Deeltagelse! jeg har væltet Stolen ved min Seng, men ikke det ringeste Spor af Forskrækkelse! jeg har sunget hele den lange Cavatine af Lucia de Lammermoor, som jeg veed, De kan saa godt lide: *Soffriva nel pianto, languia nel dolore.* men ikke det allerringeste Bifald — hvad Andet var der da tilbage?»

Jeg kunde ikke bare mig for at lee af det Naive i denne Undskyldning, men bemærkede dog, at jeg endnu bestandig ikke indsaae Nødvendigheden af at vække mig af min Slummer.

— «Ja, det er netop Sagen! For mig var det overordentlig nødvendigt, thi jeg har ligget den hele Nat uden at kunne sove det mindste, og jeg trænger ret til at meddele mig en Smule og faae mig en fornuftig lille Samtale. Skulde De virkelig troe det, at dette lille Pige-

barn, denne Maria-Grazia, spøger saaledes omkring i mit Hoved, at jeg hverken kan tænke eller sandse. Hun har reent forhexet mit Blod, og det forekommer mig, at denne Nat aldrig vil faae Ende, og at jeg neppe kan oppebie det Øieblik imorgen, da jeg atter skal see hende.»

— «Og det kalder De en fornuftig Samtale!» afbrød jeg hans Ordstrøm. «Nei, kjære Chevalier! tro De mig, det er saavel for Dem som for mig netop det Allerufornuftigste, vi kunne tale om, og derpaa vil jeg heller ikke spilde et eneste Ord mere. Godnat! Jeg haaber, De snart følger mit Exempel.»

— «O, der er ikke Menneskefølelse i Dem!» declamerede Franskmanden. «Det er umuligt, at De er en virkelig Christen! Siig mig blot, hvad Aar er Christendommen indført i dette hyperboræiske Land, som De er fra?»

— «Anno 830,» svarede jeg flegmatisk, idet jeg vendte mig om paa Siden og gjorde alle Miner til at ville sove; — men i mit Hjerte besluttede jeg for den unge Franskmands Skyld at gjøre Alt næste Morgen for at faae ham bort saa tidligt som muligt.

Min Søvn var imidlertid forspildt, og ethvert Forsøg paa at indhente det Forsømte mislykkedes aldeles; jeg besluttede derfor, da det allerede begyndte at dæmre, at gjøre en lille Tour til det nærliggende *Pietra mala*, dette mærkværdige Phænomen, der har givet Geologen

og Naturforskeren saameget Stof til Eftertanke og Gisning. Allerede langt borte glimtede den vulkanske lille Plet mig imøde og bragte mig til at fordoble mine Skridt for ikke at komme for silde. Intet Spor var forhaanden, der tydede hen paa en udslukket Vulkan; Jordbunden var stenet og tør, og de smaa, blinkende Flammer, der ligesom Ildtunger overalt brød frem af Jordskorpen, glimrede i den halvdunkle Nat med de skjønneste lyseblaae og carmoisinrøde Flammer. Denne Farvepragt tabte sig efterhaanden, jo mere Daglyset brød frem, og altsom den blanke Stjernepragt udsluktes paa Firmamentet, udsluktes ogsaa den ene Flamme efter den anden. Da endelig de første kraftige Solstraaler berørte Apenninernes Toppe, var det Altsammen sporløst forsvundet, og det forekom mig nu næsten som en gjøglende Drøm eller et af disse Mørkets og Nattens Koglerier, som det klare Daglys adspreder og forjager.

Ved min Hjemkomst sad den unge Chevalier allerede ved Kaffebordet; vor Vertinde tragtede Kaffen; han fortalte sine Historier, hun sine, og Begge syntes vel fornøiede med hinanden. Jeg leverede hende de smukke Smaadigte tilbage og takkede for den Glæde, de havde skaffet mig. «Ja, det er saamen dyre Papirer, kan De troe,» sagde hun med en hemmelighedsfuld Mine, idet hun forvarede dem omhyggeligt. «Stakkels Maria-Grazia!

Hvis hun ikke havde havt dem, var hun nu idetmindste nogle Aar nærmere ved sit Bryllup.»

— «Hvorledes det?« spurgte jeg forundret.

— «Ja jeg skulde egentlig allermindst tale derom, thi jeg holder selv altfor meget af det kjære Barn og kan ikke taale, at der udsættes noget paa hende; men saaledes, som hun bar sig ad, nei det skulde man rigtignok ikke troet om min egen lille Maria! De har jo nok seet, at Sidehuset er brændt her? Det var forrige Aar, omtrent ved Juletid, at der kom Ild i vor Bagerovn; Veiret var haardt, og i et Øieblik var hele Længen svedet af. Naa, det hører til de Slag, som man maa bære med Taalmodighed; jeg siger altid: Vorherre sender Kulden efter Klæderne og Byrden, eftersom man kan bære den. Møblerne brændte da, men Linned og Sølvtøi, den Smule, man i mange Aar har sparet sammen, fik jeg da reddet. I saadant et Øieblik tænker jo Enhver paa at redde, hvad der ligger En nærmest, og hvor kunde jeg troe, at det kjære Barn ...»

Under dette Sidste var Maria-Grazia traadt ind i Stuen; hun blev ganske rød i Hovedet, da hun hørte, at Talen dreiede sig om dette formodentlig hundrede Gange gjentagne Thema, og vilde vendt om med det samme, men Pleiemoderen vilde ikke lade hende slippe. «Naa, naa! bliv kun, hvor Du er!» raabte hun til hende. «Jeg er jo ikke længer vred derover, men man kan jo tale

om Alting. Altsaa som sagt: i et saadant Øieblik tænker Enhver jo paa at redde, hvad der ligger En nærmest, og jeg troede da naturligviis, at hun der gjorde det Samme. Men hvad skeer? Aldrig saasnart havde jeg bragt mit Eget i Sikkerhed, saa tænkte jeg paa hendes og løb tilbage for at redde, hvad der muligt endnu kunde frelses. De skal nemlig vide,» — sagde hun til Franskmanden — «at det altid har været en god, flittig lille Pige, min egen Maria! det kan jeg nok sige i hendes Paahør uden at rose hende, thi hvor der er god Vin inde, behøver man ikke at stikke Gren ud *). Alt, hvad hun havde fortjent flere Aar i Træk med sit Straaarbeide — og det var saamen ikke saa lidt — havde jeg sat i Linned, og et godt lille Udstyr havde vi allerede skrabet sammen. Jeg skyndte mig da opad Trappen, alt hvad jeg kunde; Døren ind til Værelset stod allerede i lys Lue, og Røgen væltede ned ad Trappen. Og hvem møder jeg der? hvem andre end Maria-Grazia og uden det Allermindste. Men Barn! skreg jeg ganske forskrækket hvor er dog dit deilige Linned? hvor er dine Vaar og dine Lagener? og hvad er det, Du der holder i Haanden? Der stod hun ganske undseelig og forbløffet og med

*) En grøn Ege- eller Olivengren over Indgangen til Osterierne betegner i de mindre italienske Byer, at der indenfor er Vin at erholde.

Taarer i Øinene; thi hvad var det? Det var Papirerne og en Rosenkrands og en lille Sølvpil til Haaret, som hun altsammen havde faaet af sin Kjæreste! ....»

— «Men Udstyret?» spurgte Franskmanden ivrig.

— «Udstyret! Ja væk var det, ikke en Trevl fik vi reddet! Nu kan hun begynde forfra paany og gaae igjen endeel Aar og blive en gammel Pige, inden hun anden Gang faaer det færdigt.»

Taarerne kom Maria-Grazia i Øinene, men hun tvang sig til at smile, idet hun bemærkede, ligesom for at berolige Pleiemoderen: «Herre Gud, lille Moder! jeg er jo da ikke saa gammel endnu, og Giovannin ikke heller; vi vil gjerne begge To vente paa hinanden. Desuden kjære Herre!» henvendte hun sig til mig, «hvad Andet har jeg vel gjort end netop det, som Pleiemoder siger? jeg reddede jo ogsaa det, der i egentligst Forstand laa mig nærmest.» Hun sagde dette med en saa blød Stemme og et saa simpelt og naturligt Udtryk, at det rørte mig dybt, og et Blik paa min Reisekammerat sagde mig, at han følte det ikke mindre.

— «Ja, ja! det er Altsammen godt nok,» sagde Pleiemoderen, idet hun rystede paa Hovedet og iskjænkede Kaffen, «men det Udstyr, det glemmer jeg aldrig.»

— «Og hvad kunde det da vel egentlig koste? spurgte Franskmanden.

— «Ja sine hundrede Francesconi *) var det saamen godt værd, og det er ingen Spøg for fattige Folk som os.»

— «Der er det Dobbelte,» sagde Franskmanden og trykkede Maria-Grazia en lille Silkepung i Haanden. «*Allegro, allegro*, mit smukke Barn! det er ikke værd at hænge med Hovedet derfor.»

Vor Vertinde havde nær tabt Kaffekanden af Forskrækkelse. Maria-Grazia blev saa bleg som et Lig; hun saae paa Franskmanden, paa mig, paa de blanke Guldpenge, der blinkede igjennem den grønne Silke, og hun syntes slet ikke at kunne forstaae det.

Hendes Pleiemoder var den Første, der fik Munden paa Gang igjen efter denne Overraskelse. «O Du søde, velsignede Barn,» sagde hun til Maria-Grazia og kyssede hende den ene Gang efter den anden. «Nei, Du er dog et Lykkens Skjødebarn, og Du fortjener det ogsaa. Men saa staa dog ikke der som en Mur uden at sige hverken det Ene eller det Andet! Tak dog den eiegode, fremmede Herre, som Du skylder denne Lykke! Ja det er, som jeg siger: paa Sangen skal man kjende Fuglen, og en god Ven i Nøden er bedre end hundrede Slægtninge. Undskyld, gode Herre! jeg kan ikke lade være, men jeg

*) En Francescone er en toscansk Sølvmønt omtrent af samme Værdi som vore gamle Species.

er saa glad, at jeg maa kysse Dem for det.» Hun tog Franskmanden med begge Hænder om Hovedet og kyssede ham paa godt Italiensk to Gange ret eftertrykkelig paa Kinden. Maria-Grazia bevægede Munden, som om hun vilde takke, men hun kunde ikke faae et Ord over Læberne. Ogsaa jeg omfavnede ham hjerteligt. «Ikke sandt,» sagde jeg til ham, «der er dog ingen Følelse saa lyksalig, som den at kunne gjøre Andre lykkelige, der fortjene det. Hvor jeg misunder Dem dette Øieblik, og hvor gjerne havde jeg ikke ønsket at gjøre det Samme?»

— «Ih, kjære Poet!» sagde han leende, men med Taarer i Øinene. «Tal ikke derom! med 2000 Francs Stipendium om Aaret bliver der ikke meget tilovers til Udstyr for unge Piger!»

— «Jeg frygter kun for, at De maaskee for Øieblikket har blottet Dem for meget.»

— «Vist ikke,» svarede han smilende. «Det er Lafitte, som betaler. Han har saa tidt betalt for mine dumme Streger, han kan ogsaa gjerne betale engang for en god Handling; det er i det mindste noget Nyt, og det vil overraske ham. Men,» vedblev han efter en lille Pause, «lad os nu komme bort, ellers frygter jeg selv for, at det kunde blive for farligt.»

— «Det har jeg allerede forudseet,» svarede jeg, «og Alting er i Orden. Hører De? Vetturinen smælder allerede udenfor Døren.» — Vi tog vort Reisetøi;

Maria-Grazia græd; hendes Pleiemoder omfavnede os hjerteligt og ledsagede os med de bedste Ønsker for vor Reise. Vi satte os hurtigt ind i Vognen, Vetturinen jog rask ned ad Bjergveien, og endnu langt borte skimtede vi Maria-Grazias hvide Tørklæde, der tilviftede os det sidste Farvel.

Den følgende Dag rullede vi ind i Florents. Den yndige Arnostad med sine uforlignelige Kunstskatte og sine støiende Adspredelser henrev os Begge. Med hvilke Følelser tænker jeg ikke endnu tilbage paa mit Ophold i denne By og den Trolddom, Kunsten her udøvede over min Sjæl. Jeg var tilmode, som naar man første Gang er alvorlig forelsket, og hele Livet vinder en Betydning, en Rigdom og Glands, som man ikke før har anet. Hvilken en potentseret Livsnydelse at lade Blikket streife hen fra Brunelleschis evige Kuppel til Giottos Dommedagstaarn og derfra igjen til Ghibertis uforgængelige Bronzedøre, om hvilke M. Angelo sagde, at de fortjente at være Paradisets Porte. For mig vare de det virkelig: thi al den paradisiske Lyst, hvormed et udødeligt Kunstværk kan opfylde et Menneskebryst, aabnede de for mig. Vendte jeg mit Blik fra Niobegruppen og den mediceiske Venus til Rafaels Fornarina og hans hellige Familie, eller til M. Angelos og Arnulfs Marmorværker, forekom jeg mig som en Frigjort, der seiler hen imellem de Saliges smilende Øer, hvor ethvert nyt Indtryk er saa mægtigt, at

det synes ikke at kunne fortrænges af noget andet. Om Aftenen mødtes jeg regelmæssigt med min Franskmand i Theatrene til Norma og Semiramis, eller vi spadserede sammen efter Bordet i den deilige Allee langs Arnoen udenfor *Porta di Prato*, hvor den fornemme florentinske Verden søger hen baade Middag og Aften. Imidlertid lod det til, at Billedet af Maria-Grazia allerede i de første Dage var traadt betydeligt i Baggrunden; det var den lille Blomsterpige med den bredskyggede Straahat og det fiintformede Ansigt, som enhver Fremmed, der i de sidste Aar er kommen igjennem Florents, vil erindre fra Lung-Arno og Ponte-vecchio, det var hende, der havde gjort dette Mirakel. «De holder meget af Blomster,» sagde jeg til ham en Morgen, da jeg fra Lung-Arno bøiede om ad den lille Gade, der fører til Piazza di Gran-Duca, og tilfældigviis saae ham i en dyb Samtale med hende.

— «Nei, ikke det mindste,» svarede han: «men jeg tager Timer i Italiensk hos den lille Hex der.»

— «Og De har ikke kunnet finde nogen Bedre dertil end *la bella fiorista?*» spurgte jeg, idet hun med sit sædvanlige Smil stak mig en Nellike i Knaphullet.

— «Nei, det er umuligt; men jeg er ogsaa noget forvænt i dette Kapitel. Det er min Fru Mama, jeg kan takke derfor; thi i min Opvæxt vilde hun absolut, at jeg skulde lære Alting af Gouvernante; siden den Tid er

jeg bleven saa vant til Fruentimmernes Methode, at jeg ikke kan finde mig i nogen anden. Forresten falder det mig noget dyrt, men jeg gjør ypperlig Fremgang.»

Da vi endelig toge Afsked med hinanden, — han for over Livorno og Marseille at vende tilbage til Paris, og jeg for at fortsætte min Reise videre imod Syden — omfavnede vi hinanden inderligt og oprigtigt. «Jeg er overbeviist om, at vi sees igjen,» sagde han til mig; «ja jeg er fuldkommen vis paa, at naar De over Paris engang vender tilbage til Deres Hjem, skal jeg kunne forestille Dem min lille Kone. — Ja der er intet Spørgsmaal derom,» tilføiede han med en forceret Lystighed ligesom for at skjule sin Bevægelse. «De kjender jo nu alle mine elskværdige Kvaliteter, og naar man saa tilmed har gjort en Reise i Italien og har saa uendelig meget at fortælle, er det jo aldeles umuligt at man kan gaae fri: jeg er gift inden otte Dage, det er jeg vis paa.»

Hvorvidt iøvrigt dette Sidste er gaaet i Opfyldelse derom indeholder hans Skrivelse Intet; men at Erindringen om Maria-Grazia dog ikke er aldeles udslettet endnu, derom vidner den lille Efterskrift, som har givet Anledning til disse Blade.

En Veninde.

Osteriet i Trient.

Naar i en Postvogn jeg har rumlet
En Dag blandt lutter Udenlandsk,
Og Hovedet er halv fortumlet
Af Engelsk, Tydsk og Velsk og Fransk;

Naar Tankens Flugt er lagt i Lænker,
Og Alt, hvad røres i mit Sind,
Alt, hvad jeg føler, hvad jeg tænker,
I snevre Gloser pines ind —

Hvor føler jeg mig glad, hvor bliver
Jeg let om Hjertet da igjen,
Naar Aftnens Ro Erstatning giver
For Dagen, der gik aandløst hen.

Et Osteri, vil man vel mene,
Er kun et daarligt Tilflugtsted —
Dog tro blot ei, jeg der er ene!
Nei, en Veninde fulgte med.

I Deligencen hun sig dølger,
Hun veed, at der hun ændses ei;
Men dog usynligt med hun følger
Og strøer sin Glæde paa min Vei.

Hun er bestandig lige yndig,
Bestandig venlig, god og klog,
Bestandig blid og dog saa fyndig:
Det er mit skjønne danske Sprog.

Det eier Udtryk for min Tanke,
Fra Sjælens Dyb det strømmer frit
Og snoer sig smidigt som en Ranke
Om Alt, hvad Hjertet kalder Sit:

Som et Gevandt, der ikke dølger
Den skjønne Form, men hæver den,
Saaledes Tanken det ombølger
Og gi'er den skjønnere igjen.

Naar ret det klinger, rinder Taaren,
Og solklar bli'er den mørke Dag,
Rask ruller Blodet gjennem Aaren,
Og Hjertet slaaer med raske Slag.

Det klager blidt, er jeg bedrøvet,
Det leer med mig, naar jeg er glad,
Og naar mig Dagens Kvalm har døvet,
Forfrisker mig dets Tonebad.

Da snoer jeg det i Rimets Lænker,
Og villigt forme sig dets Ord:
Alt, hvad jeg haaber, troer og tænker
Og elsker, i dets Klang da boer.

Lad Andre fattigt det kun finde —
Jeg elsker mest af alle dog
Min fattige, min troe Veninde,
Mit skjønne, kjære danske Sprog.

Det farlige Sted.

Florents.

Du troer, at Farer mig omringe
Ved hvert et Fjed blandt dette Folk,
Og om Banditter kun Du drømmer,
Om Overfald og Gift og Dolk.

Du skriver, at i det Toskanske
Du kun med Uro mig har fulgt,
Fordi jeg kun dets Skjønhed skildrer,
Men vist dets Farer har fordulgt.

Hvad Farer, Farer! Jeg har skildret
Alt, hvad jeg skued paa min Vei —
Toskanas Skjønhed har mig fængslet,
Men Farerne, dem saae jeg ei.

Og dog — naar jeg skal skrifte ærligt —
Een Fare nær jeg havde glemt:
Hvis ei jeg der mig havde vogtet,
Det kunde let mig gaaet slemt.

Med Deligencen til Bologna
Jeg tog den sidste Januar;
En Flok Dragoner os gardered,
Og Himmelen var lys og klar.

De blanke Hjelme straalte prægtigt,
Og Kappen fløi for Vindens Kast,
Den brede Pallask slog mod Sporen,
Og fremad gik det i en Hast.

Mod Aften alt vi naaede Byen —
Saavidt endnu gik Alting godt!
En Vetturin jeg der mig leied,
Og fremad gik det — men kun smaat.

De steile Apenniner kneiste
Mod Himlen lodret som en Mur,
Og trindt sig aabnede for Øiet
En vild, en frygtelig Natur.

Langs Bjergets Ryg og langs dets Sider
Laa Lag paa Lag af Is og Snee,
Og dækt med Snee var Klippeveien,
Saa langt som Øiet kunde see;

Fra Pianora til Lojano
Ei Spor af Mennesker og Kvæg,
Kun nu og da en lille Kilde
Flød rislende fra Klippens Væg.

Ved Filigara standsed Vognen.
Der laa et ensomt Osteri
Blandt mørke Pinier, trist og skummelt, —
Ret et *Hôtel de l'Italie!*

Et Bundt af Riis laa paa Kaminen,
Det ulmed kun og gnistred mat!
En fattig Pranzo stod paa Bordet,
Paa Stolen mjavede en Kat;

To Karle sad og sov ved Ovnen,
En Kurveflaske foran hver,
Og Husets Folk med mørke Blikke
Betragted os, men to især — —

(Nu troer Du sagtens: to Banditter,
Der lure vil i næste Skov!
O nei! endskjøndt de to, jeg mener,
Vel stundom og gaae ud paa Rov!)

To sorte, italienske Øine.
To mørke, sydligvarme Blik
Det var, der brændte med en Styrke,
Et Udtryk, som til Sjælen gik.

At sligt er farligt, tør jeg mene.
Jeg troer, et Blik af slige to
Var meer end nok til at berøve
En stakkels Dødelig hans Ro.

Men jeg, der bringer med fra Norden,
Fra Hjemmets evigelskte Skjød,
En Talisman mod slige Farer —
Med mig det havde ingen Nød.

Dog raader jeg Enhver, der uden
Slig Talisman vil reise her,
Han komme ikke Filigara,
Det farefulde Sted, for nær!

Og har han en, og troer han ogsaa
Sig mod hver Fare sikkret: da
Gjør han dog bedst i, at han skynder,
Som jeg, itide sig derfra.

Bello sguardo.

Florents.

Udenfor San Fridiano,
I en blomstrende Natur,
Er en Vigne og en Villa,
Langtfra skimter man dens Mur;
Bello sguardo kaldes Stedet,
Og med Grund, thi som et Lyn
Traf mig dybt i Sjælen dette
Skjønne, underfulde Syn.

Mere sydlig her var Luften,
Mere styrkende og klar,
Rosen blomstred, og Violen
Dufted sødt i Februar;
Laurens dunkelgrønne Blade
Glindsed smukt i Solens Bad,
Og for Vinden vifted sagte
Olietræets fine Blad.

Pinien paa sin slanke Stamme
Stræbte opad mod det Blaae —
Did, hvorhen vi alle stræbe,
Mens, som den, vi Rødder slaae, —
Og de sammenslyngte Vintræer
Vented Vaaren, deres Gjæst,
Retsom armindslyngte Søstre,
Der skal smykkes til en Fest.

Dybt i Dalen Arnofloden
Glimred med sit blanke Speil;
Fiskerbaaden langsomt, stille
Gled paa den med slappe Seil:
Men ved Bredden let og yndig,
Fast som i et Eventyr,
Laa i Morgenskjæret Florents
Dronningen for alle Byer.

O Firenze, dine Kupler
Taarne dristig sig mod Sky;
Dine Kirker trygt sig leire
I din Kæmpeduomos Ly;
Dine hundred Klokker ringe
Sødt i Daggry og i Kvæl,
Og med Sølvklang sprudler trindtom
Dine Steenfontainers Væld!

Alt, hvad Livet eier skjønnest,
Lever, aander i din Favn,
Alt, hvad Kunsten eier herligst,
Knytter fast sig til dit Navn!
Brunnelleschi og Giotto
I din Steenhob aanded Liv,
Og for Dante, Alfieri
Her lød Skaberordet: Bliv!

Mig fortrylle dine Kirker,
Deres Rigdom, deres Glands;
Dine skjønne Galerier
Tale mægtigt til min Sands;
Og dog synes mig, Du bøier
Dig med Grund i Støvet ned
For den Plet, der her mig fængsler —
For Naturens Herlighed.

Vist jeg troer, en mægtig Guddom
Denne Plet har faaet kjær:
Derfor ødslede Naturen
Al sin Rigdomsfylde her;
Derfor fængsler den og tryller
Med en uforklarlig Magt;
Derfor holde disse Popler
Trindtom Helligdommen Vagt.

See! hvad rører sig histoppe
Bag det grønne Jalousi?
Vinduet aabnes — er det Blændværk?
Skuffer mig min Phantasi?
I mit Paradis en Engel!
I den friske Morgenluft
Hun sig bader og indaander
Rosens og Violens Duft.

See, hvor yndigt hun sig bøier!
See, hvor tugtigt og dog frit!
Kinden straalende af Sundhed,
Øiet fyrigt og dog blidt!
Ned om Nakkens fine Bue
Lokkerne vil flagre — men
Grumt en gylden Pil dem binder —
Skjønne Barn, hvo gav dig den?

Ak! jeg tænker mig, at Eros
Paa sin Vandring kom herhid!
Alt til Skud han løfted Buen,
Dig at saare var hans Id;
Men dit Øies Pil ham ramte,
Og, beseiret af dit Smil,
Blev han selv den Overvundne,
Gav han ydmygt Dig sin Pil.

Derfor fremfor alle Steder
Denne Plet har Guden kjær;
Derfor ødslede Naturen
Al sin Rigdomsfylde her;
Derfor fængsler den og tryller
Med en uforklarlig Magt;
Derfor holde disse Popler
Trindtom Helligdommen Vagt.

Bello sguardo! Tryllerinde!
Ak, min Glæde her er kort:
Bjergene bag Florents vinke —
Jeg maa fremad, jeg maa bort!
Men hvor noget Skjønt jeg møder,
Vil med Længsel og med Savn,
Bello sguardo! bello sguardo!
Jeg erindre mig dit Navn.

Sneeveir i Rom.

Igaar paa Monte-Cavo Solglands laa,
Og sommerligt mig vinkede Campagnen;
Idag er Himlen vinterlig og graa,
Og Sneen dækker Pinien og Kastanien.

Sit hvide Lagen Vinteren har lagt
Paa Montepincio, paa den spanske Trappe;
Borgheses Lund har skjult sin grønne Pragt
Og fryser i den hvide Vinterkappe.

See, Rosen skjælver i den kolde Vind,
Og Rimen halvt de røde Blade dækker,
Som naar omkring en fager Rosenkind
Et sneehvidt Slør halvt skjulende sig lægger.

Og see! Den grønne Høi sin Sommerlyst,
Sin rige Vin bag Vinterteppet dølger,
Retsom et ungt, et hvælvet Jomfrubryst,
Der bag et tugtigt Lin varmblodig bølger.

En saadan Dag er Romerne en Fest,
En Høitidsdag, som sparsomt de opleve,
Og muntert hilse de den sjeldne Gjæst:
«*La neve, ecco! Eccola, la neve!*»

Sneebolden flyver, kastet med Gevalt!
Her muntert Raab, hist kraftigt Kampskrig lyder!
Men Leg bli'er Alvor, Kniven blinker alt,
Og Haanden knytter sig, og Blodet flyder!

Den næste Dag kan man paa Hjørnet see
En truende Plakat, udslyngt fra Høiden
Af Vaticanet, mod at slaaes med Snee;
Plakaten staaer — men Sneen den er fløiten!

O Parodi paa pavelig Justits!
Som saadan er Plakaten ei saa ilde:
Selv naar den troer at komme mest betids,
Den kommer altid dog en Dag forsilde!

Prolog til Julefesten i Rom 1841.

Scenen er en festlig oplyst Sal; i Midten et Juletræ af Laurbær og Myrther, pyntet med Julelys, friske Roser og Oranger.

Julens Engel taler:

Lyksalig Jul! I, som er' samled' her!
Lyksalig Jul jeg ønsker Eder Alle!
I kjende mig, I veed, jeg har Jer kjær,
Thi Julens Engel Støvets Børn mig kalde.

Nys dandsed vi — jeg og de andre Smaa —
Omkring det store Juletræ i Himlen;
O hvilken Fryd, det kan I ei forstaae!
O hvilken Jubel, hvilken lystig Stimlen!
Med røde Roser pynted Træet vi,
Og Guldoranger funkled i dets Grene;
De blanke Stjerner sad som Lys deri
Og funklede saa milde og saa rene;
Til Fløitens Lyd og Gigens muntre Klang
Vi hopped Alle glade omkring Stammen;
Vi loe, vi jublede, vi sang og sprang,
Saaledes som kun Engle lege sammen.

Men som vi mored os nu allerbedst,
Da tænkte vi paa Eder i vor Glæde,
I Stakler, der ei komme tør som Gjæst,
Hvergang der er i Himmelen en Fest,
Men ak! maae staae derudenfor og græde.
O I kan troe, vi tænke paa Jer tidt
Og titte ofte ned til Jer fra Himlen.
Naar I er gode, saa staaer det os frit,
Saa tør vi more os ved Jordevrimlen; —
Men ak, naar I er' onde, naar I synde,
Da tør vi ikke see paa Jer, da drager
Gud Fader Skyens Slør for Himlens Blaa,
Da græde vi for Eders Skyld, vi Smaa,
Da mister Himlen selv sin Glands og Ynde,
Og i dens Harmoni sig blande Klager.
O hvorfor synde I? hvi er I ei
Bestandig barnlige, bestandig gode?
Da var Jer Himmel altid lige blaa,
Da kom der aldrig nogen Sky derpaa,
Da var I selv langt mere vel tilmode,
Da kunde vi med Ord og Tale
Bestandig Eder trøste og husvale!

See, derpaa tænkte vi midt i vor Fryd!
Da smilte Himlens Fader, han, som kjender

Enhver vor Tanke uden Ordets Lyd,
Da smilte han og slog med sine Hænder; —
Men vi, vi fattede hans Vink,
Og mere snelt end Lynets Blink
Hver brød en Gren, en underfuld
Af Juletræets Stamme,
En Gren med Rosens Rødt, Orangens Guld,
Med Laurens eviggrønne Blad
Og blanke Julelys, der muntert flamme;
Og som en Dueflok, der spredes ad,
Fløi susende fra Himlen vi til Jorden,
Til Fattigmand og til den Rige,
— I Himlen er' de alle lige! —
Til Store og til Smaa,
— I Himlen er der Forskjel ei derpaa! —
Til Øst og Vest, til Syden og til Norden.
Jeg bringer Eder denne. Glæd Jer nu
Og dands med mig omkring den skjønne Gave,
Men kom i Eders Glæde dog ihu,
Det er en Gren fra Paradisets Have!

TYPOGRAFEN.

Thorvaldsen var, efter et Triumftog gjennem Tydskland og Italien, vendt tilbage til Rom henimod Udgangen af 1841. I *teatro Argentina* foranstaltedes der en Fest for ham, hvori alle Roms Kunstnere deeltoge, thi han tilhørte jo dem Alle. Der blev talt og sunget til hans Pris, og da Glæden var paa sit Høidepunkt, blev han i Triumf løftet op paa et Bord, hvor han tronede som den olympiske Jupiter, medens der i et Nu improviseredes et Fakkeltog til hans Ære. Voxstabler tændtes i hundredeviis, og med Sang og Klang marcherede vi nu Alle med vore Voxfakler i Haanden i Procession omkring den alderstegne Mester. Der var noget Beslægtet mellem denne Fest og en anden, der et Par Aar tidligere feiredes for ham i Kjøbenhavn, da Studenterforeningen optog ham til Æresmedlem — det var begge Gange livsglade og begeistrede unge Mennesker, der ydede Kunstens Heros deres varme og uskrømtede Tribut, og Thorvaldsen har mange Gange senere forsikkret, at han betragtede disse to Fester som de smukkeste, han havde oplevet.

Julen kom nu, og det var en Jul, som man i Rom sjelden havde seet Mage til. Luften var mild og varm, Orangetræerne duftede, i Villa Miltz udfoldede Roserne en saadan Rigdom og Fylde, at de byggede Tag over Ens Hoved, naar man gik igjennem Alleerne.

I et rigt Privathus samledes Juleaften alle de Danske, efter Indbydelse af den gjæstfrie Vertinde, for at feire Julen sammen med Thorvaldsen. Nogle og halvfjerdsindstyve Danske vare samlede her, og iblandt dem ikke Faa, der her saae hinanden for første Gang. Et prægtigt Laurbærtræ, pyntet med friske Roser, Lys og Appelsiner, var det Juletræ, vi flokkedes om, og som hang fuldt af Gaver til os Alle. En glad og bevæget Stemning herskede iblandt os. Det ene Indfald, den ene Vittighed afløste den anden, og Lystigheden blev næsten bedøvende, da Thorvaldsen, med et hvidt Forklæde for, indbragte Grøden. Han havde siden sin Tilbagekomst til Rom havt Ulyst til at arbeide. For at tilskynde ham til at tage fat igjen, var der paa Juletræet hængt en Pousseerstok som Present til ham. Han forstod Allusionen, og da hans Skaal udbragtes ved Bordet, gjorde han, under ustandselig Jubel, det Løfte, at han til Erindring om denne Aften vilde gjøre et Arbeide med den Pousseerstok, man havde skjænket ham. Det var allerede langt over Midnat, da man tog Afsked og spredtes til alle Sider.

Jeg var saa optaget af Aftenens Indtryk, at jeg alle-

rede var gaaet et godt Stykke Vei, før jeg lagde Mærke til, at jeg var ikke alene. Jeg blev staaende et Øieblik og saae paa min Ledsager.

«Undskyld at jeg følger med Dem», sagde denne høfligt, «men jeg kjender ikke Gaderne, og desuden er det ikke rart at gaae alene saa silde.»

«Er De bange?» spurgte jeg.

«Ja det vil jeg ikke fragaae, men det kommer af, at jeg er saa svag. Jeg kunde ikke gjøre Modstand, hvis jeg blev overfalden.»

Jeg saae paa ham. Løgteskinnet faldt netop paa hans Ansigt; det var blegt og magert, og hans Figur var lille og uanseelig.

«Vi skal altsaa samme Vei?» spurgte jeg.

«Ja.»

«De boer maaskee ogsaa i *Via dei cappuccini?*»

«Ja, og i samme Hus som De.»

«Hvorledes, min kjære Landsmand! I samme Hus som jeg! og det faaer jeg først at vide nu? Hvorfor har De ikke besøgt mig?»

«Fordi jeg var bange ....»

«Igjen bange?»

«Ja, jeg var bange for at gjøre Dem Uleilighed. Jeg vilde nødig synes paatrængende, og fordi det kunde more mig at tale med Dem, var det jo ikke sagt» ...

«Men naar jeg nu beder Dem om at komme til mig?»

«Saa kommer jeg gjerne, og hvis jeg forstyrrer Dem i Deres Arbeide, saa jager De mig bare paa Døren.»

«Det har ingen Nød! De skal være mig hjertelig velkommen! Men apropos, De sagde før, at De var saa svag. Har De nylig været syg?»

«Nei, Gud skee Lov! nu har jeg havt det godt i lang Tid; men jeg blev syg af Anstrengelse paa Bjergveiene i Tyrol.»

«Af Anstrengelse?»

«Ja jeg er gaaet hertil paa min Fod.»

«De er gaaet til Rom tilfods?»

«Ja i Begyndelsen gik det udmærket; men paa Brenneren forlod mine Kræfter mig, og jeg havde ondt ved at slæbe mig til Botzen. Husker De Kirkegaarden i Botzen? Jeg naaede netop indenfor Porten. Hvor der er venligt og smukt! ... Hvilken Fred der kommer over En, naar man staaer derinde og seer de høie Bjerge rundtomkring, der ligesom adskille En fra hele Verden! Jeg vaklede hen til en Bænk og troede, at jeg aldrig var kommen levende fra den, thi det blev sort for mine Øine, og jeg sank pludselig sammen. Nogle skikkelige Folk fandt mig og tog mig ind til sig; de pleiede mig godt, men først efter tre Ugers Forløb var jeg saa rask, at jeg kunde gaae videre.»

«Gaae videre? Hvilken Ubesindighed! Hvorfor søgte de ikke at komme videre med en Vetturin, naar De ikke vilde vende tilbage?»

Han svarede ikke, men denne Taushed var betegnende nok. Jeg ærgrede mig over mit dumme Spørgsmaal og taug ogsaa, og saaledes gik vi en god Stund ved Siden af hinanden uden at vexle et Ord. Det var ham, der brød Tausheden.

«Hvilken deilig Aften vi har tilbragt sammen!» sagde han med en blød Stemme, der gik mig til Hjertet. «Kan De sætte Dem ind i, hvad det vil sige for et fattigt ungt Menneske at sidde tilbords med Thorvaldsen og høre ham tale med En, som om man kunde være hans Ligemand? Troer De ikke, at en Aften som denne kan opveie mangt et Savn? Har jeg ikke seet det, som tusinde Andre, der ere langt mere værd end jeg, sukke efter at see hele deres Liv? Kunde jeg drømme om, at det skulde falde i min Lod at see Raphaels Mesterværker, Peterskirken og Antikerne i Vatikanet? Maa jeg da ikke takke Gud, der har ført mine Veie saa forunderligt?»

Vi stod udenfor vor Gadedør, som han skyndte sig at lukke op for mig. Jeg trykkede rørt hans Haand, og med et varmt og hjerteligt Godnat skiltes vi fra hinanden.

Jeg sov saagodtsom ikke den Nat, og da Solen faa Timer efter tittede ind af mit Vindue, sprang jeg op, kastede noget Tøi paa mig og gik gjennem Porta San

Giovanni ud i Campagnen. Morgensolen kastede sit rødlige Skjær hen over den lange Vandledning, der fra Tavolata strækker sig dybt ind i Campagnen. Hyrderne vare komne ned fra Bjergene med deres Kvæg og havde opslaaet deres Vinterboliger i det saftige Grønne. Vegetationen var langt rigere end hos os om Foraaret, og den stærke Duft af Thymian og Krusemønte bedøvede mig næsten. Jeg gik bestandig videre, til jeg naaede Caracallas Circus. Man seer endnu Levningerne af den store Port, som Seierherren i Væddekjørsel kjørte ud af, man seer det Meta, hvor han standsede, og den opheiede Jordvold, hvor Keisertribunen stod. Der, hvor Imperatoren fordum sad i sin Pragt og betragtede Legene, der sad nu to Smaadrenge og fangede Fugle. Skuepladsen er endnu den samme som for Aartusinder siden — kun de Scener, der opføres, vexle og forandre sig. — Jeg kastede mig ned i det høie Græs og saae paa den barnlige Leg, men mine Tanker vendte bestandig tilbage til mit nye Bekjendtskab, og da jeg høit op paa Dagen igjen stod ved min Dør, var han endnu i mine Tanker.

Jeg traadte rask ind i det lille Skomagerværksted i Stuen og spurgte Mester Andrea, der sad ved sit Arbeide, om hans Logerende var hjemme. «Signor Luigi er deriude», sagde han og pegede hen paa en Sidedør. Jeg traadte ind i et venligt og net lille Værelse, og der sad

Signor Luigi henne ved Vinduet og skrev. Han sprang hurtig op og blev ganske rød, da han saae mig.

«Nu er det nok mig, der forstyrrer!» sagde jeg smilende.

«Paa ingen Maade! jeg er færdig, som De seer.» Han viste mig et sammenlagt Brev, hvorpaa han nylig havde skrevet Adressen. «Jeg har skrevet til Hjemmet og søgt at fastholde de lykkelige Timer, vi tilbragte sammen iaftes, men det er vist kun lykkedes daarligt.»

«Har de megen Familie i Hjemmet?» spurgte jeg.

«Slet ingen. Mine Forældre ere døde, og det eneste Menneske, der interesserer sig for mig i Kjøbenhavn, er en ung Pige, som jeg har kjendt ligefra min Barndom, og som engang skal være min Kone. — De maa have kjendt hendes Fader — idetmindste af Navn», sagde han og viste mig Udskriften paa Brevet. «Han var en god, skikkelig Mand, der ikke bestilte Andet end skrive Romaner, og han var maaskee den Eneste i Kjøbenhavn, der ikke drømte om, at disse Romaner vare slette, og at den dannede Verden trak paa Smilebaandet, naar den blot hørte dem nævne. Hvorledes skulde ogsaa den Tanke opstaae hos ham? Han levede uden al Berøring med Verden, og det Eneste, han vidste, var, at hans Bøger hverken manglede Læsere eller Kjøbere. Rigtignok var det i en Kreds, hvis Dom man ikke sætter Pris paa, men det anede han ikke. Han skrev og skrev, og han

var maaskee den eneste Forfatter i Danmark — idetmindste dengang — der kunde leve af sin Pen! Midt i sin Forfatterruus sørgede han dog for, at Datteren fik en udmærket Opdragelse, og at hun kom til at lære Alt, hvad han selv ikke vidste — og det var ikke saa lidt, kan De troe!»

«Men hvorledes kom De i Bekjendtskab med ham, da han levede saa isoleret?»

«Paa Embedsvegne!» svarede han leende. «Jeg er Typograf, skal jeg sige Dem, og lige fra jeg var ti Aar gammel, bragte jeg ham daglig Correkturer. Datteren, der var paa samme Alder som jeg, morede sig med at lære lidt paa mig, og naar jeg var fri for Trykkeriet, var det min største Lykke at tilbringe Aftenen hos hende. Naar jeg gik, gav hun mig gjerne en Bog med, thi Faderen havde en udmærket Samling. Undertiden havde hun ondt ved at vælge, og naar jeg da spurgte hende, hvorfor hun ikke gav mig en af hendes Faders — de stod i en lang og stadselig Række mellem Holbergs og Oehlenschlægers — svarede hun mig altid undvigende og gav mig en anden. Hun forstod at udvikle hos mig Sandsen for det Skjønne, og saaledes blev det allerede dengang min kjæreste Tanke, engang at komme til Rom, og see al den Herlighed, som jeg saa tidt havde læst om.»

«Det er altsaa i Grunden hende, De kan takke for, at De er her,» bemærkede jeg.

«Ja uden hende havde jeg aldrig vovet mig til det. Jeg var nylig bleven Svend, da hendes Fader for et Par Aar siden blev pludselig syg. Kort efter døde han i den lykkelige Overbeviisning, at han havde gjort sit Fædreland Ære, og at hans Skrifter ikke vilde glemmes. Forresten efterlod han sig saagodtsom Intet, og Marie, hans Datter, flyttede nu hen til en gammel Tante, der var ligesaa fattig som hun selv.»

«Det gik ud over Dem, kan jeg tænke.»

«Nei, tro ikke det! Jeg havde aldrig tænkt mig, at der hos en ung Pige kunde være saadan en Energi. Det varede ikke et halvt Aar, saa havde baade hun og Tanten deres rigelige Udkomme. Om Formiddagen informerede hun i Sprog og Musik, og den øvrige Deel af Dagen gjorde hun Fruentimmerpynt, malede Kopper og Tallerkener eller colorerede Kobbere og Landkaart. Hun havde altid Arbeide nok, thi hun var baade hurtig og flittig. Nu skriver hun mig til, at hendes Tante er bleven alvorlig syg, og at hun rimeligviis er ligesaa ene i Verden som jeg, naar jeg igjen kommer tilbage.»

«Det er jo Himlen selv, der har bestemt Dem for hinanden,» sagde jeg.

«Det mener jeg ogsaa, og jeg agter heller ikke at lade hende vente. Her er Et og Andet, jeg maa see endnu, men den anden Januar begiver jeg mig atter paa Vandring.»

«Paa Vandring? De vil da ikke gaae tilfods igjen, vil jeg haabe?»

«Jo det er jeg nødt til,» svarede han mildt.

«De vil altsaa med Vold og Magt blive syg igjen!» udbrød jeg ivrigt.

«Nei jeg lover Dem, at jeg ikke skal anstrenge mig, saaledes som paa Udreisen.»

«Men det er jo ikke Andet end Caprice ....»

«Det er det slet ikke,» afbrød han mig roligt. «Jeg havde sparet halvandet hundrede Daler sammen til min Reise, og da jeg sagde Farvel til Marie, stak hun mig denne lille Silkepung i Haanden. Der var dengang ti Guldstykker i den — nu er der kun otte. Det er Alt hvad jeg har igjen, men det er nok til at komme hjem for, naar jeg reiser fornuftigt.»

«Det kalder De fornuftigt!» sagde jeg heftigt. «Veed De da ikke, at her er Landsmænd, der ville gjøre sig en Fornøielse af at komme Dem til Hjælp? Hvis De tillader .....»

«Lad os ikke tale mere derom!» sagde han alvorligt. «De maa ikke selv fordærve mig den Glæde, jeg har havt af at gjøre Deres Bekjendtskab!»

Jeg reiste mig og tog Afsked. Uden Tvivl saae jeg lidt vred ud, da jeg gik, thi jeg havde neppe været en halv Time hjemme, før det bankede paa Døren. Det var Typografen. Han talte med den samme milde og

sagtmodige Stemme som altid, og det var umuligt at mærke, at der havde været et ondt Ord imellem os. Vi aftalte tvertimod en Tour til Tivoli og Villa d'Este, hvor han endnu ikke havde været, og paa denne Udflugt, der medtog et Par Dage, havde jeg rig Leilighed til at glæde mig over hans aabne Blik og den Friskhed, hvormed han modtog ethvert Indtryk.

Nytaarsdagen kom. Thorvaldsen gik ikke ud den Dag. Det hed, at han ikke var rigtig vel, men Sagen var den, at han vilde have Lov til at arbeide i Ro. Han var ikke fri for Overtro, og han mente, at naar han ikke fik bestilt Noget paa Nytaarsdag, gik det galt med Arbeidet hele Aaret igjennem. Henad Aften gik Küchler og jeg hen til Palazzo Tomati for at hilse paa ham. Han sad i sin violette Sloprok med den sorte Fløielsbaret paa Hovedet og saae igjennem sine store Sølvbriller paa en Skizze, han havde udkastet paa Skifertavlen. Den forestillede Hyrderne som Julenat tilbede Jesus i Krybben. Han var i ualmindelig godt Humeur, og da jeg udtalte min Glæde over Compositionen, sagde han med et skjelmsk Smil, der var ham eiendommeligt: «Ja nu skal vi ha'e fat paa Deres Pousseerstok — saa skal vi faae at see, om den duer noget.» *)

*) Pousseerstokken var god nok, thi faa Dage efter var Basrelieffet færdigt og efterfulgtes i ubegribelig kort Tid af en heel Cyclus andre.

Vi tændte nu Cigarerne og passiarede gemytligt om alt Muligt.

Lidt efter spurgte han mig, hvorledes jeg havde havt det paa Tivolitouren, og derved kom jeg til at fortælle mit Eventyr med den unge Bogtrykkersvend, der var gaaet paa sin Fod til Rom og nu vilde gjøre Hjemtouren paa samme Maade, fordi han havde kun otte Guldstykker tilbage. — «Og saa gav De ham vel Resten?» afbrød han mig i en vranten Tone. «Ja, men det var meget dumt.» Küchler kastede i det samme et skjævt Blik hen til ham, som om han vilde sige: «Ja det havde Du nok ikke gjort!» Jeg nøiedes med at svare lidt ærgerlig: «Nei, han vilde ikke modtage Noget.» — «Ja det var endnu dummere!» sagde Thorvaldsen.

I det samme bankede det paa Døren, Typografen traadte ind i Stuen, og jeg fik netop Tid til at hviske til Thorvaldsen: «Det er ham!»

Thorvaldsen gik hen imod ham, og rakte ham Haanden. Det unge Menneske ønskede ham i en beskeden Tone et glædeligt og berømmeligt Nytaar og tilføiede, at han kom for at sige Farvel. Thorvaldsen tog en af de høie Messinglamper, der stod paa Bordet, og gik ind i Sideværelset med ham. Jeg tog en Bog, og Küchler fik et Blad Papir frem og begyndte at tegne. Saaledes sad vi et Kvarteerstid, da paa engang Samtalen derinde begyndte at blive høirøstet; navnlig løftede Thorvaldsen

Stemmen saa usædvanlig høit, at Küchler saae op og hviskede hen til mig: «Hvad er det? Den Gamle bliver jo vred i Kalotten!»

Vi gik hen til Døren, der stod paa Klem. «De skal tage dem!» sagde Thorvaldsen, der var ildrød i Hovedet, og holdt paa det unge Menneske, som ganske forbløffet vilde ud i Corridoren. «De skal tage dem! Hvad er det for noget? Troer De, at fem og tyve Scudi gjør mig til en Stodder? . . . Tag dem, siger jeg!» — Det unge Menneske vovede ikke længer at gjøre Modstand og tog Rullen ganske forskrækket. — «Og hør lidt! . . . De kunde blive syg paa Veien! . . . fordi man kjører, kan man godt blive syg! . . . See her!» Han gik hen til Chatollet og tog en Rulle endnu. «Tag den med! Jo vist saa! Gjør, som jeg siger!» Han stak Rullen i hans Frakkelomme. — «Har De nu ogsaa nok? . . . Har De ikke nok, saa siig det! . . . Hør, veed De hvad, De seer mig saa bleg ud! De maa spise en god Bouillon hver Dag og drikke Dem et godt Glas Vin til! . . . ja men det er dyrt i Hotellerne!» — Han gik tredie Gang hen til Chatollet. «Tag De den med! . . . . . Ingen Passiar! . . . De kan betale mig dem igjen, naar De selv vil! . . . Hvad for noget? Døe, siger De? . . . Ja vist kan jeg døe, men saa kan De betale dem til mit Museum! . . . Tag dem nu strax, siger jeg!» — «Men hvad skal jeg med alle de Penge?» raabte det unge Menneske ganske

fortvivlet. «Vil De da absolut, at jeg skal kjøre med Fire.»

Der var noget saa Uimodstaaeligt i dette Udbrud, at Küchler og jeg kom til at lee høit. Det unge Menneske styrtede nedad Trappen, Thorvaldsen tog Lampen og kom ind til os. «Saa det var saa morsomt!» sagde han og saae arrigt paa os Begge. «Det skal vel sige saameget som, at det Sidste var det Allerdummeste? Men det var det slet ikke! De Penge bringe nok Renter, for det er en brav og honnet Fyr — det kunde man da see med et halvt Øie!»

Han gik ud af Stuen. Et Øieblik efter kom han ind igjen med Hatten paa og i sin store mørkeblaae Kappe. «Er I saa færdige med at lee?» spurgte han gemytligt. «Ja, lad os saa gaae ned og trække frisk Luft.»

Næste Dag fik jeg endeel Landsmænd med mig, og under munter Sang fulgte vi den skikkelige Typograf til Ponte Molle og La Storta. Der kom Liv i det gamle Værtshus! Foglietterne kom frem, og Glassene tømtes for Thorvaldsen og for Danmark. En halv Time efter holdt Reisevognen udenfor Døren. Vetturinen knaldede, Muldyrene rystede deres Bjælder, og med Taarer i Øinene trykkede han vore Hænder og sprang op i Vognen. Vi gav ham et tordnende Hurra med paa Veien; Vognen rullede bort, og i det næste Øieblik skjulte en Støvsky den for vore Øine.

Den døende Fegter.

(Statue i det capitolinske Museum.)

Hører I Bifaldets Storm fra det mægtige Amfitheater?
Seer I dets Rigdom og Glands, seer i dets Luxus og Pragt?
Marmorsæderne høit sig taarne trindtom mod Himlen,
Speile af Guld og af Sølv straale fra Væggens Porphyr.
Alt, hvad Grækenlands Kunst har virket skjønnest og ædlest
I den pariske Steen, i det korinthiske Erts
Smykker den vidtstrakte Hal, hvor Romeren ørkesløst sidder
Og med et tankeløst Blik drømmer om Maaltidets Fryd;
Kinden er sygelig bleg, og Haaret dufter af Salve,
Togaens brogede Pragt kappes med Kvindernes Pynt.
Hvor er den kraftige Arm, der tugted de vilde Barbarer,
Der Karthago betvang, Syriens Kyst og Tarent?
Ak, den Tid er ei meer, da Camillus, stævnet for Prætor,

Dømtes fordi han med Erts havde ladt smykke sin Dør!
Sædernes Simpelhed svandt med alle de kraftige Dyder,
Der sig knytted engang stolt til det romerske Navn;
Øiet, der søgte tilforn det Sted, hvor Striden var heftigst,
Glæder sig roligt og trygt nu ved Dyrenes Kamp;
Haanden, der tappert engang svang Sværd og Landse mod Fjenden,
Klapper barnagtigt nu ved Gladiatorernes Leg,
Og de Lemmer, der før i Leiren kraftigt sig hærded,
Strække paa Hyndet sig nu yppigt, blødagtigt og feigt.

Solen stod høit, og den blodige Leg sig nærmed sin Ende;
Løvernes rasende Brøl, Tigerens hungrige Hyl
Kildrer Øret ei meer, og Lictoren slæber ved Hagen
Til Spoliariets *) Grav Cestus-Kæmpernes Lig;
Dog bli'er Enhver paa sin Plads, thi Folke-Ædilen gi'er Tegnet,
At et Efterspil end Mængden kan glæde sig til.

Atter Arenens Sand, der nylig damped af Blodet,
Bliver med Borax bestrøet, Myrrhaen ødsles derpaa;
Over den uhyre Plads, hvor Solen sin brændende Straale
Sænker med Middagens Kraft, spændes et kosteligt Telt,

*) Spoliarium, en mørk Hule i Nærheden af Indgangen til Arena, hvor Ligene nedkastedes.

Vævet af Uld fra Korinth med Striber af Purpur fra Tyrus —
See, hvor det bølger sig skjønt, sagte af Vinden berørt!
Og fra usynlige Rør, der til alle Sider sig sprede,
Kølnes den solhede Luft mildt af en duftende Regn.

Tubaen giver Signal, og ind paa Kamppladsen træder
Nøgen, med Sværd og Skjold, Spurius, Kamppladsens Sol.
Ypperst af alle dem, som Capuas Skole har fostret,
Saae ham Ingen endnu sænke beseiret sit Sværd.
Spurius! Spurius! klinger det trindt, og Haandklap ham hilser;
Overmodigt og frækt vandrer Arenen han rundt,
Viser sit hvælvede Bryst og de muskelkraftige Arme,
Ryggens flettede Net, Lemmernes kraftige Vext;
Øiet flyver omkring, som om utaalmodigt det søgte,
Den, der formaste sig tør at vove Livet mod ham —
Ha, det søger ei meer, thi Tubaen anden Gang klinger,
Og med langsomme Skridt træder hans Modstander frem.
Intet opmuntrende Raab og intet Bifald ham hilser;
Mørke, fjendtlige Blik varsle ham Uheld og Død.
Ei saa roligt de sad, da i Spidsen for sine Parther
Nys deres Phalanx han slog, splitted som Avner den ad,
Heller ei sad de saa trygt, hvis ikke Kamppladsens Gitter
Reiste sin skjærmende Mur nu mellem dem og hans Sværd.

Mandig og stolt er hans Gang, og ædelt sig hvælver hans Pande,
Slavelænken til Trods, som de har snoet om hans Hals.
Øiet gjemmer en Ild, der siger til Lænken: «Du lyver!
Født til at herske han blev, ædel og fri er hans Sjæl!»
Sæt paa det glandsfulde Guld et falskt, foragteligt Stempel,
Dog det ei taber sit Værd, straaler saa smukt som tilforn!
Læg om det fribaarne Hav en Lænke og siig, det er fængslet,
Kun det spotter deraf, skummer saa frit som tilforn!

Midt paa Arenen han staaer, og foragtelig kaster han Blikket
Paa den umandige Slægt, — o men da vaagner hans Harm;
Haanden knytter sig vildt, og en Blodstrøm vælter fra Hjertet
Op i den dødblege Kind: han, en Kongesøn, skal
Her som en villieløs Træl, o Skjændsel! kæmpe til Morskab,
Kæmpe til Morskab for dem, dem, som har røvet ham Alt,
Røvet det elskede Hjem, som han blev født til at styre,
Røvet ham Hustru og Børn, Frihed og Venner og Slægt!
Kæmpe han skal om sit Liv med en lav, en jammerlig Gjøgler,
Med en Forvorpen, hvis Sværd kun er for Penge tilfals!
Dog en Romer det er, en Romer! altsaa en Fjende!
Haanden sig knytter igjen fast om det blinkende Sværd,
Øiet udsender Lyn, — da klinger Signalet til Kampen:

Velkommen, kjærkommen nu syntes ham Tubaens Klang!
Raskere iler ei hen mod sit Maal den Pil, der fra Strengen
Flyver kraftigt og let, end paa sit Bytte han foer:
Lidt da nyttede Dig, o Spurius! alle de Kunstgreb,
Som i Capua hist Fegterskolen opfandt:
Lidt de nytted Dig nu, thi et Hug af Partheren kløver
Med et tordnende Brag Skjoldet, Du skjærmer Dig bag;
Hades, det mørke Hades Dig aabner sin Port, thi det næste
Splintrer dit Sværd som et Rør; — Partherens kraftige Haand
Styrter i Støvet Dig ned, og over Dig svinger han Sværdet —
Hvor er dit Overmod nu? har Du din Pralen forglemt?
Dødsfrygt farver hans Kinder, og Dødssved perler paa Panden,
Armen fortvivlet og vildt omslynger Partherens Knæ,
Øiet tigger om Naade, om Naade tigger hans Læbe —
«Usling!» hans Modstander skreg. «Altfor god er min Arm,
Til at en Draabe blot af dit Blod den skulde besudle!
Men» — som en Stormvind klang vidthen hans tordnende Røst —
«Hvo af Eder vil her kjøbe med Sværdet hans Liv?
Ha, I svare mig ei! hvis blot en Gnist er tilbage
Af Eders Forfædres Kraft — hvis Eders Larer ei skal
Vende Jer Ryggen med Haan og Foragt, saa griber til Sværdet,

Stiller Jer her imod mig» . . .
Ak, men ei meer fik han sagt,
Thi af sit Belte en Dolk har Spurius hemmelig draget,
Og i hans mandige Bryst Niddingen borer den lumske-
Habet! fra Podiet klang og fra Populariet *habet!**)
Jubel og Bifaldsraab lønne den nedrige Daad.
Saavidt, o Romer! Du kom i lav og foragtelig Sløvhed,
Saa vanslægtet Du er, ja saa fordærvet og fræk,
At Du rødmer ei meer ved din egen Skam og din Skjændsel,
Men med jublende Raab selv Du praler dermed!

See! paa sit Skjold nu synker han ned; alt Sværdet er faldet
Ud af den stivnende Haand, og af det gabende Saar
Risler en Purpurstrøm, der dunkelt farver Arenen, —
Dog tillive igjen vække ham Fjendernes Skrig!
Halvt han reiser sig op, med den høire Haand han sig støtter;
Vildt han seer sig omkring; — men paa det blødende Bryst
Synker Hovedet ned, og den ædleste Smerte sig maler

*) *Habet* var i Oldtiden det almindelige Raab, som fra Tilskuerpladsen istemtes, naar en Gladiator blev overvunden. Podium den fornemste Plads i Amfitheatret, nærmest ved Skranken, hvor Hoffet, Senatorerne, Ridderne og Vestalinderne havde deres Sæde; *popularia* den almindelige Tilskuerplads for Massen af Folket.

I hans mandige Træk og i hans døende Blik,
Thi med forstærket Kraft sig hæve de vilde Triumfskrig,
Som med ulidelig Kval sønderslide hans Sjæl!
Dog hans Læbe blev taus, — kun det haarde Marmor
fortæller
Høit og rystende sandt Alt, hvad i Døden han led,
Og disse jublende Skrig, der dengang fyldte Theatret,
Efter Aartusinder end klinge fra Marmorets Steen.

Minotaurus.

Rom.

For at forøge vor Erfarings Sum
Vi ændse ingen Higen, ingen Skranke:
Det dybe, stjernedækte Himmelrum
Vi gjennemflyve dristigt med vor Tanke;
Paa Skjønheds Billedjagt vi gaae med Lyst
Fra Jordens ene til dens anden Ende,
Ja gjennem Spalterne i Jordens Bryst
Vi stige ned, det Skjulteste at kjende.

Men hvad af Alt, der ligger os mest nær:
Vort eget Bryst kun sparsomt vi randsage.
Det er et Hav med Klipper og med Skjær
Og skjulte Hvirvler, der i Dybet drage; —
Tro ei, at flygtigt Havblik der er Fred!
Tro ei Sirenesangene, der klinge;
Men naar som Dykker kjækt Du stiger ned,
Kan mangen Perle Du for Lyset bringe.

Randsag dit Bryst! I dette Bjergværks Skjød
Er hulet snevre Gange, dybe Schachter;
Det klare Daglys ned fra Himlen flød,
Hvad nede gjemmes op mod Lyset tragter;
Travlt banker Hammeren ved Dag og Nat,
De rige Aarer vil din Stræben finde,
Men naar Du hæve vil din fundne Skat,
Da lurer Dybets Dæmon tidt derinde.

Randsag dit Bryst! Det er en Labyrinth,
Hvor meer end tusind Krumninger sig vinde!
Vov dristigt Dig derind, men gaa ei blindt,
Brug Klogskabs Ariadnetraad derinde!
En anden Theseus Minotauren dræb:
Dræb Raaheden, der sig ved Sjælen klæber!
Har Du bekæmpet den, saa stræb og stræb,
Og Seiren klinge skal fra dine Læber!

Først da har Stormen sig til Hvile lagt
Paa Livets Hav, og Havnen vil Du finde!
Først da vil trøstigt Du, trods Dybets Magt,
Af Bjergets Skjød det rige Gulderts vinde!
Først da vil Alt sig klare paa din Vei,
Og Ariadnes Traad bli'er overflødig, —
Men for at det kan skee, saa glem blot ei,
At der er En, hvis Bistand Du har nødig.

Søkadetten.

Rom.

Du har jo stor Lyst — det har Du mig sagt —
Til den lille Dolk og den mørkeblaae Dragt
Og Hatten med gylden Krampe,
Til Havet, der skummer i vexlende Pragt —
Vore Øers frie og naturlige Vagt,
Vort Landeværn i vore Kampe!

Ja det er et Liv! — men naar Stormen slaaer
Imellem de slingrende Stænger og Raaer,
Og Alle om Gangspillet trampe;
Naar Søen gratis besørger din Vask,
Da gjælder det, Du! at holde sig rask
Og ikke faae Feber og Krampe.

Da gjælder det ret at staae fast og tryg,
Naar Søen krummer sin hvide Ryg,
Og Natten slukker sin Lampe,

Naar Blæsten brøler sin hule Bas,
Og Vinden piber Diskant tilpas
For alle de tjærede Tampe.

Men mest det gjælder paa Kampens Dag,
Naar det hvide Kors i det røde Flag
Bli'er skjult af Røg og af Dampe;
Naar et muntert Smil om Læberne staaer,
Mens Blodet rinder af dybe Saar,
Og Bølgerne drikke som Svampe.

Bliv saadan en Sømand — det var en Lyst! —
Med kraftig Arm og med modigt Bryst
Og Tillid i Livets Kampe!
Og det bli'er Du nok, naar paa Spørgsmaalet: «Gjet,
Hvem er den flinkeste Søkadet?»
Der svares kan: Christian S — —.

Vingehesten.

Et Eventyr, fortalt for den lille Jeanine.

Rom.

Vi sad ved Kaminen og sladred saa rart,
Den Aften glemmer jeg ikke saa snart.
Du bad mig fortælle — jeg var ikke seen,
Tre lange Timer jeg gjorde til een;
Jeg fortalte de deiligste Eventyr
Om Trolde og Feer og forhexede Dyr,
Tilsidst jeg fortalte, det mored Dig bedst,
Om min egen Ganger, min vingede Hest.
Jeg mærked, Du vilde ei ret mig troe,
Thi jo meer jeg fortalte, desmere Du lo;
Tilsidst Du hvisked saa smaat til din Søster,
(Hun er jo i Alting, det veed jeg, din Trøster):
«Hør sig mig, Elise; men Du maa ikke lyve,
Er det sandt, at han har en Hest, der kan flyve?
En ordentlig Hest med to Vinger paa,
Der kan flyve som Fugl gjennem Luften blaa?

Hvor fik han den fra? hvad faaer den at spise?
Du maa sige mig Alting, søde Elise!» —
Jo kjære Barn! Du kan troe, jeg har Ret,
Hvis ikke stod jeg jo her en net;
Giv nu rigtig Agt og hør, om ei Alt
Er ganske saadan, som jeg har Dig fortalt.
— Den første Gang jeg min Vingehest saae,
Forstod jeg mig sagtens kun lidt derpaa;
Jeg rendte omkring med de andre Drenge
Og leged Tagfat paa det blomstrende Vænge;
Paa min Kjephest jeg gjorde de dristigste Hop,
Snart gik det i Trav og snart i Galop.
Men som jeg i barnlig Leg fløi afsted,
Da syntes mig, Alting legede med;
Den blanke Sol med sit skinnende Hjul,
Syntes mig, leged med Skyerne Skjul;
De klare Bølger, der trilled mod Stranden,
Troede jeg, leged Tagfat med hinanden;
Og naar det vifted i Lindens Top,
Og Grenene vugged sig ned og op,
Saa troede jeg dengang i Barnehjemmet,
At de bukked og neied og leged «Komfremmed!»
Da hørte med eet jeg en Susen høitoppe
I det klare Blaae over Træernes Toppe,
Og en prægtig Hest gjennem Luften foer
Og sænkte sig langsomt ned mod Jord;

Den sænkte sig ned paa den grønne Vang —
Øinene gnistred, og Vingerne klang,
Den slugte mig næsten med sine Blikke!
Jeg kunde den grebet, men voved det ikke.
Saa fløi den igjen, og mit Blik den fulgte,
Til Skyernes Slør den for Øiet dulgte; —
Men siden den Stund, jeg Gangeren saae,
Jeg leged ei meer med de andre Smaa;
Jeg glemte min Kjephest, min Pidsk og Top
Og alle de barnlige Spring og Hop,
Og hvor jeg saa stod, og hvor jeg saa gik,
Stod den vingede Hest endnu for mit Blik. —
Saa kom jeg i Skole og læste flittig,
For ret at læse mig klog og vittig;
Jeg læste ved Dag, jeg læste ved Nat,
I Haab om engang at faae Hesten fat;
Men naar mig stundom kjedede Skolen,
Og deiligt derude skinnede Solen:
Da hørte jeg tidt en Susen, en Støi —
Det var Hesten, der rask forbi Ruden fløi,
Og aldrig saasnart blev jeg Skolen kvit,
Før jeg prøvede flux det forvovne Ridt.
Og muntert det gik! — men nu vil Du vel vide,
Af hvem jeg lærte saa dristigt at ride?
Lidt lærte jeg sagtens af Tydske og Franske,
Men allermest lærte jeg dog af de Danske;

Af Oehlenschlæger og Heiberg, Du,
Har jeg lært næsten Alt, hvad jeg veed endnu —
(De to er' derhjemme de bedste Beridere!)
Med Aarenes Løb kom jeg altid videre;
Et Par Gange faldt jeg af Hesten — ja,
Men jeg kom i det Hele ret godt derfra!
Et Par Gange har man mig sagt saa omtrent,
At det var med min Riden ei stort bevendt;
Et Par Gange har man fortalt mig forvist,
At jeg var af Naturen en født Cavall'rist:
Sligt ændser jeg ikke saa stort, kan Du troe,
Naar jeg blot maa ha'e Lov til at ride i Ro.
— Hvor langt jeg kan ride? — Ja, kjære Jeanine,
Saa langt, som jeg lyster, det er just det Fine!
Endnu igaar Aftes (Du husker nok, at
Du rakte mig mildt din Mund til Godnat!)
Endnu igaar Aftes jeg maatte afsted,
Jeg svang mig tilhest og tog Hilsen med;
Jeg fløi over alle de høie Bjerge,
Der laae dybt nede som smaabitte Dverge;
Jeg fløi saa hurtigt, som Hesten kunde,
Over Hav og Søer og grønne Lunde,
Og standsede først — ja hvor mener Du vel? —
I det elskede Hjem, lidt silde paa Kvel.
Den hele By var saa stille og øde,
Vægteren sov, og Hundene gjøede,

I et lille Kammer der stod en Seng,
Der slumred en rask og trivelig Dreng;
Han aanded saa sundt, hans Kind var saa varm,
Han sov saa sødt i sin Moders Arm.
Jeg vækked ham ikke, men trykkede kun
Et sagte Kys paa hans røde Mund;
Saa fløi jeg igjen, alt hvad Hesten kunde,
Over Bjerge og Søer og grønne Lunde
Og over Campagnens mørke Flade
Til mit lille Hus i Capuccinernes Gade.
— Det skulde jeg troe var et ordentlig Ridt,
Og mange saadan har jeg gjort saa tidt;
Men, lille Jeanine! jeg tilstaaer Dig ærligt,
At fortælle dem alle faldt lidt besværligt! —
Endnu gaaer det rask, endnu rider jeg let,
Jeg bliver ei mødig, jeg bliver ei træt
End sidder jeg rankt og muntert tilhest, —
Men, kjære Barn! jeg føler det bedst,
Der kommer en Tid, da det ei er saa,
Da det falder lidt drøit og tilsidst gaaer istaa!
Naar mit Haar er bleget, og Ryggen lidt kroget,
Og Livet ei længer smiler saa broget;
Naar min Fod er træt, og min Gang er tung,
Og jeg rider ei længer, som da jeg var ung:
Da staaer Du endnu — jeg haaber til Gud! —
Som et rankt og blomstrende Poppelskud.

Saa rækker Du mig din Arm maaskee
Og støtter mig kjærligt, en hjælpende Fee!
Saa snakke vi sammen om gamle Dage
Og kalde den flygtende Tid tilbage;
Og altsom jeg seer Dig og hører din Tale,
Da vaagne Minderne af deres Dvale,
Og jeg drømmer igjen i min Livsaften blid
Et Eventyr fra min Ungdoms Tid.

Improvisatricen Rosa Taddei.

Hvad der strax ved Indtrædelsen i Italien forundrer Nordboen er, at den strenge Caste-Adskillelse — jeg vil ikke sige imellem Dannede og Udannede, men imellem Høiere og Lavere — her paa eengang synes at ophøre; men har han blot en kort Tid været hinsides Alperne, og gjør han sig den Uleilighed at lægge Mærke til Folket, han færdes imellem, vil det ikke forundre ham længer. Han vil snart føle, at en saadan Demarcationslinie, som ikke blot conventionelle Hensyn, men Nødvendigheden har draget hos os, er her fuldkommen overflødig. Naturlig Gratie, Skjønhed og Anstand i Bevægelserne er selv den simpleste Italiener medfødt, og han fornegter aldrig disse Egenskaber. Hvor ofte har ikke paa Roms Gader en simpel Bonde fra Campagnen, der kaster sin hullede Kappe omkring sig i de mest maleriske Folder, givet mig Billedet af en romersk Imperator, og hvor tidt har jeg ikke paa Puzzooliveien i en pjaltet Lazzaron, der med høitløftede Tømmer i flyvende Fart farer frem paa sin tohjulede Kærre, seet Modellen til en letflyvende Hermes!

Ogsaa vil man snart overbevise sig om, at denne Gratie og Skjønhed i Former og Bevægelser er det ydre Udtryk af en aandelig Livlighed, Lethed og Opvakthed, hvori de sydlige Nationer ligesaa langt overgaae de nordlige, som disse overgaae hine i Kundskaber og Alt, hvad der er tillært. Man kan indlade sig i Samtale med den Allersimpleste og være vis paa, at man vil have et virkeligt Udbytte deraf; hans Opførsel er fuld af Artighed og Forekommenhed; af hans Talemaader, Vendinger og Gestus skulde man fristes til at troe, at det kun er hans Dragt, der er travesteret, og han vil tidt overraske os med aandfulde og træffende Bemærkninger, som vi ikke vel kunne rime sammen med hans ringe Kaar og de Forhold, hvori han lever. Gaaer man, helst paa en Festdag, ind i et ægte romersk Osteri, en af disse lave, uanseelige Kneiper, paa hvis hvide Vægge Kunstnerne, som søge der, tidt i overgivent Vinlune have malt de naragtigste og eventyrligste Fresker, vil man snart kunne overtyde sig derom. Her sidder Støvlepudseren og Lastdrageren ganske gemytligt ved Siden af den pyntelige Paino (Modeherre); den velhavende Borger fra Trastevere kommer med sin Kjæreste og tager Plads hos de Andre — han i sin klædelige Fløielsvams med det røde Skjærf om Livet og den lille graae Hat paa Hovedet, hun i sin brogede Silkekjole, med den blanke Messingkam og Sølvpil i Nakkehaaret og tunge Guldringe og Guld-

kjæder paa Hænderne og Brystet. Flere og flere slutte sig til dem; Samtalen bliver bestandig livligere; Kokken faaer travlt henne ved Skorstenen; den ene Høne, den ene Pølseguirlande nedtages fra Rækken efter den anden, og de fyldte Foglietter sættes frem foran Gjesterne. Munterheden og Overgivenheden tiltager bestandig; men med eet bliver der ganske stille: En af de Tilstedeværende begynder at synge. Melodien, han underlægger sin Text, er simpel og let; han henvender en Strofe til en af de Andre; denne svarer ham øiebliklig, og nu opstaaer der en improviseret Vexelsang, en poetisk Væddekamp, hvori den Ene bestandig søger at overgaae den Anden. Jeg vil ikke paastaae, at der i disse Improvisationer eller andre lignende, som jeg saa ofte har været Vidne til i de milde Sommeraftner paa Moloen i Neapel, paa Ischias og Capris Kyster, enten fra Formens eller Indholdets Side skulde være noget Udmærket eller Overordentligt; men hvad jeg hørte var næsten altid sundt, livligt og naturligt, og var der end ikke nogen Fylde af Poesi deri, saa afgav det dog altid et uimodsigeligt Vidnesbyrd om Folkets aandelige Opvakthed og Sprogets Bøielighed i sine Former.

At disse Prøver imidlertid maatte forstærke min Længsel efter engang at høre en egentlig Improvisator, er begribeligt; men jeg havde allerede opgivet Haabet, thi efter fem Fjerdingaars Ophold i Italien havde jeg

endnu ikke været saa heldig, og om et Par Uger skulde jeg forlade Rom og gaae til Sicilien, for derpaa for stedse at forlade det skjønne Hesperien. Hvor glad blev jeg derfor ikke overrasket ved en Dag ganske uventet paa en Affiche at læse Navnet: Rosa Taddei. Alt paa mange Steder i Italien havde jeg hørt dette Navn udtales med Begeistring; bestandig omtaltes hun som en af de ædleste og lykkeligst begavede Dyrkere af denne skjønne og sjeldne Kunst, som kun en sydlig Himmel synes at begunstige; men hendes Berømmelse lod til at tilhøre en forbigangen Tid, thi allerede i en Række af Aar havde hun ikke givet nogen offentlig Prøve paa sit Talent, og hun syntes at have trukket sig tilbage for bestandig. Det var Velgjørenheden, denne ægte christelige Muse, der havde bevæget hende til engang igjen at træde ud af sin Forborgenhed. Til Understøttelse for de Faderløse fra Choleratiden har der nemlig i Rom dannet sig en velgjørende Forening, til hvilken de romerske Damer endnu bestandig indsende Arbeider, Pengeunderstøttelser o. s. v., og til det samme veldædige Øiemed var det, at Rosa Taddei bestemte Indtægten af det «*Accademia di poesia estemporanea*» (Academi i den extemporerede Poesi), som hun offentligt havde ladet annoncere. Italienerne skjelne endnu bestandig imellem hvad de, latterligt nok, kalde *poesia meditata* (den overtænkte Poesi) og *poesia estemporanea*, ved hvilken sidste de forstaae Improvisationen.

I den første har Italien saagodtsom i Aarhundreder ikke havt noget Udmærket at fremvise; som fortrinlige Dyrkere af den sidste nævner man med Beundring Gianni, Pistrucci, Sgricci, den ulykkelige Sestini, La Bandettini og Rosa Taddei.

Den Dag, paa hvilken denne Sidste havde bestemt sig til at optræde, var netop en af de sidste i Fasten, disse melankolske fyrgetyve Dage, paa hvilke det stille og alvorlige Rom synes endnu engang saa stille og alvorligt som forhen. Al Lystighed er paa engang som uddød, ingen Sang eller Musik klinger gjennem Gaderne, Theatrene ere lukkede, Billederne tilhylles i Kirkerne, Caféerne og Restaurationerne lukkes henad Aften for at tvinge Folk til at gaae i Kirke, kort Alt er beregnet paa at nedstemme Sjælen ved at berøve den enhver anden Nydelse end den, en Fasteprædiken er istand til at frembyde. Under disse Omstændigheder er det begribeligt, at Salen i *teatro Argentina*, hvor Improvisatricen vilde optræde, var overfyldt med Tilhørere, saavel Indfødte som Fremmede, der deels med Nysgjerrighed, deels med spændt Forventning imødesaae en Nydelse, der var ligesaa ædel som usædvanlig. Hvad mig selv angaaer, da tilstaaer jeg, at der i min Forventning blandede sig en vis Mistillid og Frygt for, at jeg dog ikke vilde føle mig tilfredsstillet. Vi Nordboer gjøre i Almindelighed ganske andre og langt større Fordringer til Poesien end Nu-

tidens Italienere: vi ville ikke blot høre med Øret, men med Sjælen; vi ville ikke indlulles, men vækkes af Poesiens Toner; vi nøies ikke med at ompladskes af Poesiens Vover, vi ville hæves af deres Bølgegang; et musikalsk og indsmigrende Sprog er ikke nok til at tilfredsstille os, vi fordre endnu Klarhed i Fremstillingen, Rigdom i Fantasien, Inderlighed og Dybde i Følelsen og Tanken, og hvor umuligt synes det ikke i Øieblikket at tilfredsstille alt dette. Selv Naturen kræver jo Tid til sine Frembringelser. Spiren maa have Tid til at udvikle sig for at skyde Stamme og Grene, for at sætte Blomster og Frugt, og synes ikke det samme at være Tilfældet med Digteren? Begeistringens Spire falder i hans Sjæl; den gjærer og arbeider derinde, men om den skal kvæles i sin Fremvæxt eller gestalte sig til et Træ, der kan skygge med sine Grene og kvæge med sige Frugter, det ligger ikke i Øieblikket alene; thi det er ikke nok, at Begeistringens Saft fra Roden gjennemstrømmer Træet, Besindighedens Sol maa ogsaa til, for langsomt at udfolde dets Spirer og dets Knopper.

Improvisatricens Fremtræden var fordringsløs og beskeden, og den levende Acclamation, hvormed hun modtoges, besvarede hun med Simpelhed og Anstand. Rosa Taddei er, efter Udseendet at dømme, nogle og tredive Aar gammel; hendes Ansigt er uden Skjønhed, men der er en høi Grad af Ynde udbredt over hendes Personlig-

hed. Figuren er smuk og ungdommelig, men hendes Physionomi har et lidende, næsten sygeligt Udtryk, og Kinderne mangle dette Glædens og Ungdommens «Purpurlys», som Virgil saa smukt har benævnt det. Hvorledes skulde ogsaa Roserne have holdt sig paa denne vulkanske og glødende Jordbund? Den Ild, som brænder i hendes Bryst, maa for længe siden have dræbt dem.

En heel Mængde Themaer vare allerede tidligere af forskjellige af de Tilstedeværende kastede i en Sølvurne, der sattes hen foran Improvisatricen, som paa en Forhøining tog Plads midt imellem sine Tilhørere. Hun lod Urnen overrække til de Nærmeste af disse, og syv forskjellige Opgaver uddroges, hvilke hun, eftersom de bleve udtagne, med høi Røst oplæste for de Tilstedeværende. Det første af de oplæste Themaer var: «De mamertinske Fængsler», det nuværende *San Pietro in carcere* paa Forum. Saasnart Opgaven var bekjendtgjort, tog hun en lille Nodebog frem og opslog en Melodi, som hun lod række til en Musiker, der paa Pianofortet accompagnerede hendes Improvisation. En almindelig Taushed indtraadte. Der var et Udtryk af Smerte i hendes Miner blandet med den Uro og Spænding, der er saa naturlig hos den, der af sin Sjæls Inderste skal skabe et Kunstværk, uvis endnu om det vil lykkes eller ikke, og for hvem det Hele ikke er en mekanisk Leg, men et Øieblik af Betydning. Et Øieblik stod Improvisatricen i en

eftertænksom Stilling, forinden hun begyndte, men det var ikke dette studerede Minespil, som man saa tidt paa Theatret er vant til at see træde istedenfor virkelig Tænkning; det var øiensynligt, at hendes Sjæl var fuld af den Opgave, hun skulde løse, og at Blikket fra den forventningsfulde Hob vendte sig indad med Dybde og Alvor. Et Par Minuter varede denne Eftertænkning; derpaa begyndte hun til en smuk, simpel og udtryksfuld Melodi sin Sang eller sit Recitativ, i det mindste nærmede det sig dertil. Men hvor forbausedes jeg ikke ved hvad jeg nu fik at høre! Den strengeste Kritiker maatte her lade sig henrive. Alt, hvad vi fordre af et Digt, tilfredsstilles her paa den simpleste og fordringløseste Maade. Sproget falder deiligt og melodisk; men det er ikke blot Ord- eller Rimklang, ikke pyntelige Vers uden Indhold og Betydning: Tankegangen er rigtig og smuk, den letvakte Følelse hos Improvisatricen meddeler sig næsten elektrisk; Begeistringen, der stiger under Themaets Behandling, føder de ædleste Billeder, de skjønneste Vendinger; Tankerne sprudle kraftigt og friskt fra Aandens evigtrislende Væld; den letforbindende Fantasi ordner dem til et harmonisk og sammenhængende Hele, og den klare Besindighed lader hende ikke et Øieblik tabe sin Opgave af Sigte. Hendes Stemme der i Begyndelsen forekom mig noget uskjøn og haard, bliver bestandig fyldigere, skjønnere og klangfuldere; med hendes hele

Person foregaaer der den forunderligste Metamorphose: de lidende Træk forklares af den Begeistring, der fylder hendes Bryst, Figuren faaer Holdning og Adel, og under Improvisationen farves hendes Kinder og straale hendes Øine. De tusind Gange gjentagne: *brava! bravissima! bello! magnifico!* der fra alle Sider gjentone, naar et vellykket Billede forskjønner hendes Foredrag, naar en ædel og høi Tanke bevinger hendes Flugt, eller naar blot et vanskeligt Rim, hvorpaa hun truer med at strande, lykkeligt overvindes, ændser hun ikke; men desto øiensynligere maler Glæden sig i alle hendes Træk, naar hun selv føler sig overrasket af en eller anden lykkelig Vending eller af det Nye og Sublime i Tanken, og i denne Glæde er der efter min Følelse intet Tomt og Forfængeligt; tvertimod den synes mig det skjønneste og naturligste Takoffer til ham, der har skjænket hende denne usædvanlige Gave. Med hvilke stærke og mesterlige Farver skildrede hun ikke Fængslets Frygtelighed og de Forbrydelser, der her ere blevne afsonede, Jugurtha, der led Hungersdøden indenfor disse Mure, og Catilinas Sammensvorne, der her maatte bøde for deres ungdommelige Letsind; og med hvilken træffende Overgang viste hun nu ikke, hvorledes de samme Mure, der hidtil kun havde hørt Forbrydernes Skrig og Forbandelser, ligesom forædledes, dengang Apostelen Peter kastedes herind, hvorledes det Profane forsvandt fra dem, og hvorledes den Kilde, som Apostelens

Mirakel fremkaldte, ligesom rensede dem fra deres Smuds og helligede dem paany med sin guddommelige Daab. Og saaledes, o Rom! endte hun med Begeistring, er der ikke en Steen inden dine Mure, som ikke gjennem Aartusinder fortæller din Hæder og endnu i Aartusinder vil udbrede din Roes!

Hvis jeg nogenlunde fyldestgjørende har gjengivet Tankegangen i dette Digt, saaledes som jeg med hele min Sjæl fulgte med deri, for at bevare og fastholde Traaden, vil man maaskee deraf kunne see, hvor rigtig og bestemt Gangen er i det Hele, og at selv en begavet Digter med al sin Tænksomhed og Overlæg ikke let vil kunne finde en bedre; men hvad jeg ikke er istand til at give en Idee om, er det skjønne og melodiske Sprog, hvori alt dette udtalte sig, den Begeistring, der beaandede det, den Ild og Følelse, der farvede det, og den Simpelhed og Natur, der udtalte sig derigjennem. Man kan maaskee høre en mere kunstmæssig Declamation, men det er umuligt at høre et Digt foredrages med mere Sandhed. Det er nemlig den store Forskjel, at hvad Declamatoren giver os er en Andens Eiendom, som han ved sin Kunst søger at tilegne sig og gjøre til sit Eget; men hvilket svælgende Dyb ligger der ikke imellem denne Stræben og det at skabe af sit Eget og i selve Skaberøieblikket udtale det med al Følelsens og Be-

geistringens primitive Friskhed! Selv de smaa Feiltagelser og Misgreb, naar f. Ex. et Ord gjentages eller omsættes der støde os saa ubehageligt hos Declamatoren, forøge endnu mere den Interesse, hvormed vi følge Improvisatoren; thi medens de hos den Første erindre os om, at der er noget allerede Fuldendt og Afrundet, som han forkvakler og fordærver, see vi hos den Anden netop den menneskelige Aand kæmpe med og lykkelig beseire de Hindringer, som vi selv finde uovervindelige.

Et stormende Bifald, der syntes aldrig at faae Ende, ledsagede denne hendes første Prøve, og om jeg slet ikke havde hørt mere, vilde jeg dog uden Betænkning have erklæret hende for et af de sjeldneste Phænomener. Hun satte sig udmattet ned, Farven forlod igjen hendes Kinder, det begeistrede Blik forsvandt, Udtrykket blev atter lidende som forhen; og som hun nu sad der, ligesom forladt af den Aand, der et Øieblik i Forveien havde besjælet hende, syntes hun igjen kun en svag og afmægtig Kvinde, der føler, at hun er svag i sig selv alene, og kun stærk ved den Genius, der i Begeistringens Øieblik løfter hende iveiret paa sine Vinger.

Efter et Øiebliks Hvile fremtog hun et andet af de Themaer, der vare udtrukne af Urnen. Hun oplæste det; det var «Italien, Musernes Herberge» med opgivet Intercalare eller Omkvæd:

Da Grecia le muse fugitive
*Qui, in Italia, fermarono i piè!**)

Naar man betænker, hvad for en næsten utrolig Styrke i Sproget og Magt over Tanken der behøves for at faae dette Omkvæd tvangfrit og naturligt til at ende enhver Strofe, vil man vel neppe troe det, at hun selv endnu opfordrede de Tilstedeværende til at opgive sig Rimene; de strømmede ind fra alle Kanter; hun opskrev dem øiebliklig og begyndte sin Improvisation med de opskrevne Riim i Haanden, som hun fulgte uden den mindste Afvigelse, og uden at det syntes at koste hende nogen Møie eller paalægge hende nogen Tvang. Jeg kan ikke negte, at denne Opgivelse af Rimene harmede mig i Begyndelsen, ja det forekom mig næsten syndigt paa denne Maade at binde Bly til hendes Vinger og bygge Dæmning for hendes Begeistring; men hvad der for enhver Anden vilde være Lænker, der standsede den poetiske Flugt, syntes for hende netop Vinger til at bære den fremad. Hun begyndte med at give Palmen til Dante, Tasso og Petrarca, Cimarosa, Pergolese og Rossini, (hvilken Sidste i Parenthes endnu har et stort Parti i Italien), og det med en Varme og en Enthusiasme for sit skjønne Fædreland, som selv den Fremmede, hvor Talen er om Kunstens

*) Fra Grækland de flygtende Muser
Her, i Italien, standsed deres Fjed.

og Musernes Hjem, er tilbøielig til at dele. Under stedse stigende Bifald løste hun de øvrige af de udtrukne Opgaver: i brede, mægtige Ottaver, der mindede om Tasso og Ariost, fortalte hun «Belzazars Gjestebud»; i skjønne klangfulde Anapæster besang hun «Jerusalems Fald» med det opgivne smukke Intercalare:

Perchè sordʼ alla voce di Dio,
La regina del mondo perì; *)

og i lette livlige Trochæer skildrede hun en «Engels Skjønhed» med saa friske og blændende Farver, at det forekom mig et værdigt Sidestykke til Tassos mesterlige Beskrivelse (i hans *Gerusalemme liberata*) af Englen, der aabenbarer sig for Gottfred af Bouillon. — Den Frygtsomhed og Spænding, der var saa ieinefaldende ved hendes første Fremtræden, og som er saa naturlig, saalænge hun endnu ikke veed, om Aanden, der her skal gjøre Alt, kraftig vil være tilstede, forsvandt efterhaanden aldeles. Med stedse større Sikkerhed og Fasthed greb hun sine Opgaver, og med bestandig større Frihed og Lethed løste hun dem, trods alle de mæandriske Baand, som Rim og Intercalarer hildede dem ind i, men ingen med

*) Da den døv var for Guddommens Stemme,
Maatte Stædernes Dronning forgaae.

saa øiensynlig Lyst og med saa afgjort Forkjærlighed som Themaet: «*La natura e Perugino creavano Rafaello*» (Naturen og Perugino dannede Rafael). Behandlingen af dette Thema var unegtelig Glandspunktet i den hele Aften, og naar jeg i et forenet Billede søger at samle det hele Omfang af hendes rige Talent, vender min Tanke bestandig tilbage til dette. Det er umuligt at bringe noget mere Musikalsk i Sproget eller Poetisk i Behandlingen ud af dette Thema. Hvor henrivende var ikke hele Indledningen, hvori hun skildrer Rafael, det nyfødte Barn, slumrende i sin Vugge, hvorledes Naturen som Moder træder hen til det simple Leie, løfter Barnet op paa sine Arme og lægger det til sit moderlige Bryst, hvorledes Kunstens Genius lægger sin velsignende Haand paa Drengens Pande og tilsmiler ham: «Du skal blive Maler», medens Gratierne træde hen til ham og beaande hans Øienlaag med deres Kys; og Barnet opslaaer sine Øine mod Himlen, og Himlen oplader sig for ham, og han seer Madonna omringet af Englene trone i sin Herlighed. Det var hans første Skue, og saaledes som han da saae dem, saaledes har han malt dem, og derfor har Ingen mægtet at male dem som han! og hvor klart og fortræffeligt løste hun ikke Opgaven i disse to Linier, der tiere vendte tilbage i Digtet, men stedse som Resultatet af de lykkeligste og mest poetiske Paralleler:

«Da Perugino prese i colori e il disegno,
Da Dio prese l'anima e l'ingegno». *)

I Sandhed hvis Italien endnu er «Musernes Herberge», og hvis man ikke snarere hinsides Alperne skulde opsøge deres Spor, saa er Rosa Taddei unegtelig en af dem. Hun er et skabende Digtergeni af virkelig Betydning, og hendes improviserede Frembringelser overgaae langt de fade og «mediterede» Klangdigte af Antonio Guadagnoli, Giuseppe Baretti, Romani og hvad de Allesammen hedde, hvem det nyere Italien smykker med Dantes og Tassos dyrt tilkæmpede Laurbær. En Samling af hendes Improvisationer, der af Hurtigskrivere ere opskrevne og trykte i Spoleto, har endnu mere bestyrket mig i min Dom.

Rosa Taddei er Æresmedlem af et poetisk Selskab, der under Navnet: *Accademia degli Arcadi* har bestaaet i Rom siden Middelaldren. I dette Academi har hun for nylig oplæst, ikke improviseret, et længere Digt *alla povertà* (til Fattigdommen); det er endnu ikke trykt, men jeg har læst Manuskriptet, og jeg vilde ønske, at jeg her havde kunnet meddele det, for at vise mine Læsere, i hvilke simple og rørende og dog ædle og ophøiede Udtryk Armoden her er besunget. Stakkel! hun kan ogsaa tale med derom! Hendes Kaar ere, ublide nok, men jeg

*) Af Perugino fik han Tegning, fik han Farver,
Sjæl og Geni fra Himlen kun man arver.

tænker mig, at hun har for megen Agtelse for de Skatte, der ere nedlagte i hendes Sjæl, til at ville udmønte dem i Penge. I dette Tilfælde er hun heller ikke fattig, tvertimod! thi hun har forstaaet sig selv og er kommen til Klarhed over sit Indre. Goethe siger om os Mennesker, at vi ere Fleerstavelses-Charader, hvoraf Andre tidt gjette hele Ordet med Lethed, medens vi selv kun udfinde enkelte Stavelser. Rosa Taddei har udfundet hele Ordet, og derfor er hun rig, thi den, der forstaaer sig selv, har som Colombo fundet et nyt Land, en Verden i sit Indre. Rosa Taddei har indseet, at man ikke utidig bør paakalde Aanden, men hun veed ogsaa, at naar hun behøver dens Tjeneste, udebliver den ikke, og hun kan da trøstigt overlade sig til sin Genius. Men netop deri syntes mig, ligger der en Lære for os Andre. Der er Nok, som letsindigt indlade sig paa ethvert Foretagende, uden i Forveien at veie deres Kræfter; men hvor Mange er der ikke ogsaa, der, selv naar deres Genius kalder, stille Fordringerne til sig selv saa høit, at de af den Grund aldrig faae Noget udført. De bære sig omtrent ad som Abderiterne, der fra en berømt græsk Billedhugger lod komme en ganske udmærket Statue, men stillede den op paa et saa himmelhøit Fodstykke, at slet Ingen kunde see den. Ogsaa i den Henseende vil jeg ikke kunne glemme, at jeg har havt det Held at kjende Rosa Taddei.

Ved Neapels Golf.

Hvor ofte fløi ei mine Tanker
Fra Hjemmet hen til disse Ranker,
Til Golfens solbestraalte Speil!
Hvor tidt har jeg af Længsel sukket
Og her i Tankerne mig vugget,
Mens Haabet fyldte mine Seil!

Nu ligger Golfen for mit Øie;
Dens rige, vinbekrandste Høie
Sig taarne trindtom for mit Blik;
Foran mig perler Capris Drue,
Og Aftensolens blanke Lue
Forgylder mig den skjønne Drik.

Hvor disse Høie let sig skraane
Og høine sig igjen og blaane

I Dæmring om den skjønne Bugt!
Paa dem Parthenope *) sig hæver.
Som Dronning sin Tribut hun kræver
Og standser Blikket i dets Flugt.

Et Bjerg er hendes stolte Trone,
San Elmo hendes Kongekrone,
Og Aftensolen i sin Pragt
Om hendes Skuldre Purp'ret lægger;
Sit gyldne Scepter hun udstrækker,
Vesuv og Somma holde Vagt.

Histøvre kneiser hendes Beiler,
Hist Klippekongen Capri speiler
Sit Hoved i den blanke Sø;
Han sender længselsfulde Blikke,
Men al hans Elskov rører ikke
Den stolte, kongelige Mø.

Hun ham forstened hist i Havet.
Der sine Kvaler han begraved
Og venter sin Forløsningsstund,
Thi ei til Ro hans Bryst hun tvinger,
Og mangt et Elskovssuk der klinger
Endnu fra Bølgens dybe Grund.

*) Den „Jomfruelige", et af Neapels Tilnavne.

Bag Cap Misen sig Maanen hæver,
Som Danae forelsket bæver
Havbugten i det gyldne Bad;
I Klostret Aftenklokken klinger,
Alt er saa smukt, hvad mig omringer,
Og dog er jeg endnu ei glad:

Dog vil ei Vinen ret mig smage,
Dog rører sig endnu en Klage,
Endnu en Smerte i mit Bryst!
Før fløi fra Hjemmet mine Længsler,
Og nu igjen mig Hjemmet fængsler
Og gyder Veemod i min Lyst.

O Du, der lever i mit Minde,
Min Sorgs, min Glædes tro Veninde!
Min Modgang har Du ærlig deelt:
Af den Du gjerne tog det Hele, —
Nu skal min Glæde Du ei dele,
Hvor kan da jeg mig glæde heelt?

Forgjeves Vinen for mig blinker,
Orangens Guld forgjeves vinker
Og Rosens duftende Carmin, —
Et Savn sig i mit Hjerte rører,
Der Øiet for dens Pragt tilslører
Og gyder Malurt i min Vin.

Lachrymæ Christi.

Neapel.

Hvo har ei hørt om Lucifer, den Høie,
Der, engang Gjest i Himmeriges Sale,
Formasted sig at hæve frækt sit Øie
Mod Herren selv med dristig Oprørstale,
Og da hans Hovmod ei sig vilde bøie,
Nedstyrtet blev til Dybets mørke Dale?
Hvo har ei Sagnet hørt, der til os klinger
Igjennem Sekler alt paa Sangens Vinger?

Men da han faldt, og Stjernehæren bæved
Ved Fyrstens Fald, og med forskrækket Stimlen,
Guds Engle sammenfoer, da trodsigt hæved
Endnu han Nakken imod Stjernehimlen,
Og mens forstødt han ned i Rummet svæved,
Rev han et mægtigt Stykke løs fra Himlen
Og sank i Dybet saa med Helvedlatter,
Men med en navnløs Kval, som Ingen fatter.

Dog dette Land, som han fra Himlen røved,
Til Jorden sank, og der endnu det straaler
Med Paradisets Glands: meer frisk er Løvet,
Meer saftfuld Frugten der, og Øiet taaler
Fast ei den Glands, der, altfor stærk for Støvet,
Er udgydt her af altid fyldte Skaaler.
Neapel hedder det. Hvo dette Eden
Har seet, han skued Himlen alt herneden.

Dengang Forløseren i fordums Dage
Drog om paa Jorden med sin milde Lære,
For at husvale dem, der trøstløst klage,
Og styrke Troen til sin Faders Ære:
Da vilde Skjebnen det saaledes mage.
At ogsaa hid hans Fod ham monne bære;
Og Landet skued han, det velbekjendte,
Og smilende han Øiet mod det vendte.

Dog da et Blik han kaster frem i Tiden
Og denne skjønne Plet befolket skuer
Ak, af en Flok foruden Kraft og Viden,
Hvem Despotiets Jernaag dybt nedkuer,
Da græd han; men af Taaren skjød sig siden
Et Vintræ fuldt af saftigtunge Druer!
Lachrymæ Christi kaldes end dets Væde,
Den gyldne Vin, der blev al Jordens Glæde.

Og denne skjønne Vin, der for mig flammer,
Hvis Saft en Styrke og en Mildhed eier,
Der minder os om ham, fra hvem den stammer;
Hvis gyldne Glands al Jordens Guld opveier;
Hvis Ild kan frie et Folk for al dets Jammer
Og føre det til Frihed og til Seier:
Den vugger dette Folk ikkun i Slummer
Og la'er dem spotte frækt med deres Kummer.

Forgjeves dem Vesuv sin Torden sender,
For af den dybe Søvn dem at opskrække;
Forgjeves Ilden fra dets Krater brænder,
Som vilde Bjerget selv dem Faklen række;
Forgjeves Havet skummer vildt og skjænder,
For dem til Daad og Frihedslyst at vække;
De drikke deres Vin, for ei at tænke,
Og lege saa som Børn med deres Lænke.

Livet paa Ischia.

Du vide vil, hvordan jeg lever
Paa denne klippehøie Ø?
Paa dette Skib, som Du det kalder,
Der svømmer paa den blanke Sø? —

Træt af Neapels Folketummel,
Træt af Museets Herlighed,
Mit Øie længtes efter Hvile,
Min Tanke længtes efter Fred.

Fra Toppen af Vesuv fløi Blikket
Ud over det tyrrhenske Hav —
Amalfi vinked i det Fjerne,
Sorrento mig sin Hilsen gav;

Belyst af Solen smilte Bajæ
Fra Golfens vinbevoxte Kyst,
Og mangt et Oldtidsminde vaagned
Ved Synet af det i mit Bryst;

Paa Aftenhimlen Capri tegned
Sin fine, yndige Contour,
Og som en Mur, en mørk, violblaa.
Den stod mod Himmelens Azur;

Men længst og helst dog Blikket dvæled
Paa Ischias Klipper imod Vest;
Magnetisk tiltrak de og fængsled:
Af Alt dog de mig hued bedst.

Blandt disse Klipper nu jeg lever.
Her aander Brystet frit og let,
Og Reiselivets rige Minder
Befolke mig hver ensom Plet,

Med rige Farver og med Toner
Fortryller her mig Sydens Vaar,
Og milde Ord og milde Blikke
Mig hilse, hvor jeg staaer og gaaer.

Naar Morgensolens første Straale
Forgylder Epomeos Top
Og vækker Fuglens Sang i Busken,
Jeg springer glad fra Leiet op;

De røde Roser i mit Vindue
End slumre sødt og nikke — tys!
Forelskede endnu de drømme
Om Aftenvindens sidste Kys.

Ind til mig titter min Vertinde;
Hun dækker net mit lille Bord
Og pusler om mig som en Moder
Med kjærlige og milde Ord;

Og Carolina, hendes Datter,
— Hun er saa smuk, som hun er ung —
Mig hilser med et dansk Godmorgen,
Som hun har lært af «Signorr Rrung»;

Mit Skrivebord med friske Blomster
Hun pynter smukt, og i min Hat
Den skjønneste hun snoer og spørger,
Om jeg har sovet godt i Nat. —

To sorte Øine gjennem Ruden
Nu titte ind med fyrig Ild:
Det er min ni Aars «*ballerina*» *), —
Hvor er hun kaad, hvor er hun vild!

*) Dandserinde.

Hun svinger lystigt Tambourinen,
Den klinger i den lille Haand,
Om Nakken ravnsort flyver Haaret, —
Som hun det kjender ei til Baand.

I muntre Kredse let hun flyver
Omkring mig paa den vevre Fod,
Og Tarantellens Takt opildner
Det lette, sydligvarme Blod; —

Der er et Udtryk i hver Mine,
Der er en Ild i hvert et Blik,
Et Mod, en Styrke og en Friskhed,
Et Liv, som Sydens Børn kun fik.

— Naturen vinker i sin Fylde.
Ud i den friske Morgenluft
Mig lokker Havets Skvulp mod Kysten
Og Gelsominens søde Duft.

O hvilken Rigdom, hvilken Fylde!
O hvilket kraftigt Skaberliv!
Trindt om mig frem af Jorden myldrer
Velsignelsen ved Solens: Bliv!

Du gyldne Sol, der for mig funkler,
Du er Guds Kjærligheds Profet!
Hans rige Gaver Du forjetter
Paa Kloden trindt, hvor Du bli'er seet.

Til Støvets Millioner sender
Du Millioner Straaler ud;
Hver enkelt af dem om hans Naade,
Om hans Algodhed bringer Bud;

Til alle Sider de sig sprede,
Til Slot og Hytte, Dal og Fjeld,
Men alle bringe Trøst og Glæde
Og strømme fra det samme Væld! —

— Imellem grønne Vigner slynger
I Bugter sig den snevre Vei,
Og alt i Sommerpragt sig klæder
Den lyse, foraarsfriske Mai.

Paa Ferskengrenen rødmer Frugten,
Den grønne Figen alt er skabt,
Og Mandeltræet og Kastanien
Har længst alt deres Blomster tabt;

Den høie Steenmur gi'r mig Skygge.
Der svulmer Cactuspalmens Blad,
Og nedad Muren slynger yppigt
Levkøien sig i Solens Bad.

Foran mig breder Middelhavet
Sit stolte Dyb saa blankt, saa blaat
Som — ak nei Intet, intet Andet
I hele Verden er saa blaat!

Histovre kneiser Cap Miseno,
Hvor fordum Romerflaaden laa,
Det hvide Seil sig end fortone
Mod det vidunderlige Blaa.

Og nu som før sin tykke Røgsky
Vesuv mod Himlen hvirvler op,
Og som en Blodstrøm ruller Ilden
I dets uhyre Kæmpekrop. —

Et lystigt Liv sig rører nede
Ved Stranden langs den smukke Kyst,
De muntre Søfolk lege «*mosca*» *),
Og Tampen svinges ret med Lyst.

*) Blindebuk.

Med Passagerer fra Neapel
En Barke kommer; — alle Mand
Omkaps i Vandet til den vade
At bære Folk og Gods iland.

En Monsignore er den Første,
Han er lidt tyk, han er lidt fed:
Betænksom En han sig udsøger,
Hvis Ryg ham synes stærk og bred;

Lidt stolt af Æren denne læsser
Paa Nakken ham, og uden Meen
Han bærer pænt hen over Vandet
De fede, violette Been.

En ung Signora følger efter;
Rank som en Dronning paa sin Karm
Hun kneiser paa sit sikkre Sæde,
Den smukke Marinaros Arm.

Hvor er hun slank og dog saa fyldig,
Hvor er hun yndig, fiin og let! —
Ak, sjelden faaer en fattig Fisker
En saadan Guldfisk i sit Net! —

Fra Hav og Kyst, fra Jord og Himmel,
Hvorhen mit Øie flyver frit,
Med nye Billeder beriger
Min Vandring mig ved hvert et Skridt;

Og som paa Træet for mit Øie
Den lyse Knop udspringer smukt,
Og denne Knop igjen sig former
Til Blomst med Farve og med Lugt;

Saaledes af mit Indre trænger
Sig Tanken frem, og uden Tvang
I Ordets Form den let sig klæder,
Og Ordet former sig til Sang.

Men naar den lyse Dag nu hælder,
Naar Aftenmørket synker ned;
Og al Naturen gaaer til Hvile
Og slumrer ind i Herrens Fred:

Da sidder flittig jeg ved Lampen,
Da flyver Tanken, Pennen gaaer,
Og paa Papiret hen jeg kaster
Hvert Billed, som for Sjælen staaer;

Da sidder flittig jeg ved Lampen, —
Men ak! naar Pennen synker mat,
Da kommer Ingen nu som forhen
Og hvisker kjærligt mig: Godnat!

Da kommer Ingen nu som forhen
Og lægger ømt sin Kind til min,
Da savner jeg min friske Rose
Og Rosens Spire, spæd og fiin. —

Af mine Drømme tidt jeg vækkes
Ved fromme Psalmetoners Klang;
De klare Børnestemmer synge
Derinde deres Aftensang;

Og Maanestraalens gyldne Finger,
Der banker paa min Rudes Glar,
Min Tanke vinker til den Kilde,
Hvorfra den selv sit Udspring har.

Da brænder Taaren, Bønnen stiger,
Og Fred i Sjælen synker ned
Og kvæger den og den forfrisker
Som Nattedug et Blomsterbed.

ISCHIA OG ISCHITANERNE.

Par che la terra e l'onda e formi e spiri
Dolcissimi d'amor sensi e sospiri.

Tasso.

Naar den Reisende kommer fra det alvorlige Rom over hvis Ruiner og Mindesmærker der hviler en Afglands af forsvunden Storhed, en Høitidelighed og Alvor, der endnu afpræger sig i Romernes Væsen, og han ruller ind i Neapel, fængsles han øieblikkelig af de deilige Omgivelser og det muntre, overgivne Folkeliv, der overalt træder ham imøde. Byens maleriske Beliggenhed opad yndige Høie, over hvilke Fortet San Elmo hæver sin truende Murkrone, Golfen, der skyder sine vidunderlige blaae Bølger ind imod de rige Paladser, Vesuv og Monte-Somma, der til alle Sider danne de mest maleriske Prospekter, Museets Rigdomme, men fornemmelig Tumlen og det bevægede Liv i alle Gader og Stræder henriver ham uimodstaaeligt. Hvis han ikke tidligere har været Vidne til Folketumlen paa San Marco og Rialto, vil han her først faae et egentligt Begreb om det sydlige Liv i al sin Glorie og Ugeneerthed. Hvilket et Virvar af Vognenes Rullen, af Raaben og Skrigen, Støien og Larmen, og hvilken Masse af Butikker! Ved Siden af den straalende Juveelbutik,

hvis udstillede Skatte friste til at kjøbe, har Pasticceribageren sit Udsalg: Disken bugner af Kager, og Væggene ere decorerede med Kobberkasseroller af alle mulige Størrelser, der glimre i Sollyset, symmetrisk ophængte med et Madonnabillede i Midten. Prægtige Shaler og kostbare Stoffer hidlokke Damerne til disse glimrende Oplagssteder, hvis Antal Mode og Luxus, Forfængelighed og Pyntelyst hvert Aar forøge med nye. Ved Siden af Perle- og Koralbutiken har Victualiehandleren sit Lager, men ogsaa her hersker Smag og Skjønhedssands i Anordningen: Flesk og Kjød danner Basis, skandseformigt opstablet; herover hæve Ostene sig i Pyramider, decorerede med Æg og Citroner, ovenover hænge Pølser og Brød trukne paa Snor i Guirlander, og øverst danner en Masse af Lys, sammenbundne i Dusker, et sneehvidt Gardin over alle disse Herligheder. Blomstersælgerne udbrede deres friske, duftende Buketter og indbydende Frugter. Paa alle Hjørner og Kanter koges Maccaroni og Polenta og fortæres ligesaa hurtigt, som den tillaves. Her falbydes Fuglevildt, hist Østers, Crustaceer og *frutti di mare*, ziirligt udbredte paa Fade og Vinløv. Udenfor Cafeerne sidde Herrer og Damer og nyde deres Sorbet, Granita, Strachino o. s. v.; Herrernes Lorgnetter og Damernes Vifter ere i uophørlig Bevægelse; tætved sidder Botteghaen og brænder sine Bønner i en cylinderformig Maskine, som han dreier uophørlig. Fra den tidlige Morgen rulle

allerede Ekvipagerne med kokette Damer og deres opvartende Cicisbeer igjennem den lange Toledo. Gaderne vrimle af Spadserende, Munke og Abbater, Fremmede, Folk, der ile til deres Forretninger, og Sælgende, der sønderrive dine Ørehinder med en Raaben og Skrigen, som vi rolige Nordboere ikke gjøre os nogen Idee om; Skarer af Lazzaroner og Tiggerdrenge plage Dig med deres uophørlige: «*Eccellenza, una piecola moneta! muoro di fame!*» røres Du af deres ynkelige Miner og giver dem nogle Gran for at blive dem kvit, gaae de øieblikkelig efter Dig og plyndre af Taknemmelighed dine Lommer; Conservationen over Gaderne er i fuld Gang fra Vinduer og Balconer, og hvert Vindue i Neapel har en Balcon. Droskekudskene ere i uafladelig Bevægelse; deres skingrende: «*Carozza, volete?*» forfølger Dig paa alle Kanter, og af lutter Iver for at betjene Dig ere de nærved at kjøre Dig over. Først henimod Middagen sagtnes Larmen en Smule: den trykkende Solhede tvinger Alle til at søge Siesta; Gaderne blive efterhaanden tomme; Droskekudsken sover i sin Vogn; hans Dreng — thi selv er han for lad til at lukke Vognen op og i for sine Kunder — sover ved hans Side, og Hesten foran Vognen gjør Compagni med dem begge; Lazzaronen sover langsad Gaden i sin Kurv eller strækker sig i Solen med sin Sæk over Ansigtet; det muntre, urolige Liv uddøer efterhaanden, men kun for at begynde henad Aften med

fornyet Styrke. Gaderne med deres utallige Gasflammer og gasbelyste Butiker straale da som et Lyshav; Manden, der tænder Løgterne, gaaer omkring med en lang Stang som en Landse, stolt af sin Bestilling at sørge for Byens Oplysning; alle Haandværkere rykke ud af deres Lader, og Mestere, Svende og Drenge arbeide i Fællesskab ved deres Lamper. Aquajuolens (Vandsælgerens) høie Butik, belyst af et halvthundrede smaa Flammer og udpyntet med Olivengrene, Vinløv og Guirlander af Oranger og Citroner, skinner som et glimrende Juletræ; Vandtønden er i evig Bevægelse, og Glassene straale. Ekvipager med pyntede Damer, der kjøre til San Carlo, Fenice og Festinoerne, krydse hinanden i Toledoen, og Vrimlen af Fodgængere, de Sælgendes Raaben og Støien, fornemmelig paa Chiaia og Santa Brigida, fortsættes til langt ud paa Natten, for den næste Morgen at begynde paa samme Maade.

Men hvormeget end dette brogede og bevægede Liv tiltaler Udlændingen i de første Dage, vil han dog snart føle en Træthed og Tomhed, og Neapels henrivende Omegn vil friste ham til at rive sig løs fra denne Tummel. Vesuv og Solfatara, Montenuovo, dette kæmpemæssige Bjerg, som Jorden i sin Fødselsvee frembragte i en eneste Nat for tre Aarhundreder siden, Lucriner- og Avernersøen og den Strand, hvor Dædalus efter Fablen standsede sin Flugt og indviede sine Vinger til de skjønne

Kunsters Genius; Bajæ, til hvis henrivende Havbugt knytter sig Erindringen om Nero og Agrippina; Cumæ med sin Sibyllegrotte, som Virgil har foreviget; de hundrede Portes Tempel og Artecias Kilde, hvor Odysseus kastedes iland efter sine Omflakninger; Herculanum og Pompeji med deres oplukkede Grave; de phlegræiske Marker, det yndige Castelamare og Sorrent, der minder om Tasso og hans ulykkelige Skjebne — kort sagt hele denne fortryllende Strækning fra Cap Minerva til Cap Miseno, som Oldtiden med Grund kaldte *Campania felix*; vil ved hvert Fodtrin fængsle hans Interesse og frembyde Rigdom paa Nydelse og Afvexling. Overalt mane gamle Rester og mærkværdige Mindesmærker om Storhed og Forgængelighed, og den yppigste Natur søger forgjeves at forlokke Tanken til at glemme og fortabe sig i Øieblikkets Nydelse. Udslukkede Vulkaner, Bjerge, der ere blevne Søer, og Søer, der ere blevne Bjerge, Landskaber, der have forandret deres Udseende som ved en Magiers Trylleslag, kogende Søer, en Jordbund, der brænder under dine Fødder og giver et huult Echo, naar Du betræder den, som vilde den advare Dig imod at betroe Dig til den — Alt er Poesi her, Alt henriver og fortryller.

Hvorsomhelst Blikket fra disse maleriske Punkter streifer hen over Golfen, standses det af en mægtig Klippepyramide, der majestætisk hæver sig op af Bølgerne: det er Ischia, hvis skjønne Contourer lokke fra det

Fjerne og indbyde den Fremmede til at nærme sig denne Tryllerinde. Seet fra Procidas Kanal hæver Ischia sig skjønnest i hele sin Udstrækning, men jo mere man nærmer sig den, desto mere overbevises man om, at den hører til de Skjønheder, som ikke blot blænde i Frastand. Overalt fortrylles Blikket af fremspringende Forbjerge, henrivende Bugter og vinbeklædte Bjerghøie; og de venlige Smaabyer, der titte frem imellem det Grønne, forøge den Rigdom paa Afvexling, der fornemmelig udgjør Ischias Skjønhed fremfor Capris, Procidas og de andre omliggende Smaaøers. Ovenover disse rige mørkegrønne Vinhøie, der bevare deres friske og yppige Farve, trods den sydlige Himmels brændende Sollys endnu længe efter Vinhøsten, hæver Epomeo, eller Monte Nicolo, sin nøgne alvorlige Tinde høit op imod Himlen halvtredie tusinde Fod over Havfladen. Fra denne Spidse udfolder sig et Panorama, hvortil maaskee intet andet Sted i Verden frembyder Magen. Øen selv ligger som et geografisk Kaart udbredt for Beskuerens Øie, og Blikket streifer hen over det gamle Latium, Samniternes og Ausonernes Hjem, over Vendotena og Ponza, over Capri og Kysten ved Sorrent, over Abruzzerne og Apenninerne. Hvad der endnu mere forhøier det Yndige og Overraskende i dette Maleri er Havet, der, medens det henimod Capri udbreder en uoverskuelig Flade, former sig mod Øens nordlige Side som en stor Sø, hvis modsatte

Sider dannes af Procida, Cumæ og Miseno. — Ischia er beliggende atten Miglier østlig for Neapel. Den er opstaaet ved et Jordskjælv, dog er det ikke troligt, at hele Øen er opstaaet paa eengang; man antager tvertimod, at Epomeo har været Grundstenen, hvorom siden alt det Øvrige har dannet sig. Øen har været underkastet forskjellige Jordrystelser. Ved den første af disse opstod for 26 Aarhundreder siden Monte Rotaro, en svær Klippemasse af et kegleformigt Udseende paa den østlige Deel af Øen. Naar man fra Casamicciola eller Lacco, to Smaabyer paa den nordlige Side af Ischia, vil gaae til den lille By Campagnano, er man nødt til at lægge Veien over Monto Rotaro, skjøndt denne næsten er ufremkommelig og udhugget i en dyb Revne af Klippen, der imidlertid ikke er blottet for en vis vildromantisk Skjønhed, som ikke let noget andet Sted træder En saa imponerende imøde. Vegetationen her er yppig og rig: i de dybe Kløfter, der til begge Sider af Bjergveien aabne sig for Øiet, blomstrer Myrthen i vidtstrakte Skove med en Frodighed og Duft, som intet andet Sted i Italien, og unge Kastanieskove og Valdnøddetræer opmuntre Øiet med deres forfriskende Grønne. En Eruption af Epomeo mange Aarhundreder derefter tog Retning henimod Byen Ischia og ødelagde den hele Strækning lige til Strandbredden i flere Migliers Omkreds. Denne Lava, der endnu paa Øen kaldes Ischias Arso, har efter saamange Aarhundreder

beholdt sit vilde og afskrækkende Udseende, og den store Lavamark nede ved Golfen ligner et sort og kolossalt Pløieland, hvor Giganterne med uhyre Plove have omvæltet Jordens Indvolde. Forresten er Jordbunden paa Ischia leeragtig og fortrinligst i Omegnen af Casamicciola, hvor der i de talrige Leerovne langsmed Marinen forfærdiges en utrolig Mængde af Leerkar o. s. v., der vidt og bredt forsendes og eftersøges ikke blot i Kongeriget Neapel; metalliske Substantser findes derimod ikke, end sige Guldet, om hvilket Strabo fortæller, at de græske Colonister, der først bebyggede Øen, have forefundet rige Miner af dette kostbare Metal.

Ischias Guldminer er Vinen. Hele Øen frembyder Skuet af en umaadelig Vinhave, og den samme Jordbund, der kun i ringe Grad er istand til at frembringe Kornet, avler med den utroligste Lethed en Viin, der i Godhed og Smag hører til de bedste italienske. I Gjennemsnit kan man antage, at der paa Øen avles ikke mindre end 40,000 Piber (*botte*) aarlig; men denne Rigdom og Overflødighed er Aarsag i, at Ischiavinen, om den end er meget afholdt og efterspurgt, dog kun bliver ringe betalt. En Pibe af den bedste betales i Almindelighed kun med femten til tyve Ducati*); dog varierer Prisen overordentlig, ikke just efter Vinens forskjellige Kvalitet,

*) En Ducato har ti Carlini, omtrent ti Mark dansk.

men eftersom den eet Aar er mere efterspurgt end et andet. Saaledes har man havt Aaringer, i hvilke en Pibe Vin fra Byen Foria, der ansees for den bedste, er bleven betalt med 44 Ducati, andre, i hvilke man neppe har fundet Kjøbere og været nødt til at sælge for fire til fem Ducati. Betænker man, at en Pibe holder tolv Bariler (Ankere), og hver Barile sex og tresindstyve Bouteiller, vil man, fornemmelig hos os, hvor Vinen endnu bestandig betragtes som en Luxusartikel, forbauses over denne næsten utrolig usle Betaling. I saadanne Aaringer er Ischitaneren ødelagt, thi Vinen er, næst Fiskeriet, hans eneste Erhvervskilde, og for den maa han fra Neapel skaffe sig alle Livets øvrige Nødvendigheder. En Lykke er det for disse flittige Øboere, at de forstaae at simplificere sig disse og indskrænke deres Antal mere end nogetsomhelst andet Sted paa Jordkloden. Kjød er næsten aldeles udelukket fra deres Maaltider, Grønsager og Bælgfrugter ere deres vigtigste Næring; til disse høre fornemmelig *fagiuola*, *cocozzella*, *pomidoro* og *aregata*, hvilken sidste fornemmelig i sin raa Naturtilstand bruges til at krydre de andres tarvelige Tillavning. En stor Mængde Frugter frembringer Øen, og, uden at disse videre dyrkes eller opelskes, ere de vidt og bredt bekjendte som saftfulde og velsmagende. Dette gjælder fornemmelig om Figenen. De saakaldte «*chioppe d'Ischia*», en Slags dobbelte Figener, overgaae endog Calabriens i Fortræffelighed, og om

Vinteren udgjøre disse og Brødet Ischitanernes væsentligste Næring. Til Held for Øens fattige Beboere har Naturen ogsaa indrettet det saa viselig, at Figenen her modnes til forskjellige Aarstider, nogle i Midsommer, medens andre, ofte paa de selvsamme Træer, først begynde at forme sig og modnes silde i November, undertiden endogsaa først i Udgangen af December. Naar Fignerne ere afplukkede, gjennemskæres de, lægges sammen to og to med Kjødet vendt indad, udbredes paa Kurvefletninger og sættes derpaa op paa de flade Tage for at tørres og hvidnes i Solen. Hertil behøves omtrent en otte Dages Tid, i hvilke Ischitanerinderne skjælve og bæve for Regnveir. Saasnart en Regnsky er i Anmarche, er det komisk at see, hvorledes alle Fruentimmerne oppe paa de flade Tage ere sysselsatte med at redde deres Figen. Ogsaa Apricoserne og Fersknerne, Apelsinerne og Citronerne, men fornemmelig Pærerne, der voxe i broget Virvar mellem Vinstokkene, staae i Saftfuldhed langt over disse Frugter i Almindelighed. En Mangfoldighed af Granattræer frembyder i Foraarsmaanederne det yndigste Skue: som kolossale Rosentræer kneise de med deres deilige høirøde Knopper og Blomster midt imellem det udspringende Vinløv, og Øiet kan ikke blive træt af at see og beundre. En betydelig Mængde Kastanieskove møde Blikket overalt paa hele Øen, dog hestandig kun unge Plantninger, thi med Undtagelse af nogle enkelte

Træer, som for Frugtens Skyld fredes, det vil sige: faae Lov til at staae i Fred, afkappes og omhugges de unge Stammer jevnlig af Øboerne for at bruges til at understøtte deres Vinstokke.

Jeg har omtalt, at Kjødet er saagodtsom udelukket fra Ischitanernes Maaltider, — men hvorfra ogsaa tage det? En naturlig Følge af den totale Mangel paa Græsgange — thi som sagt hele Øen er en Vinhave — er, at hverken Faar eller Hornkvæg findes her, ligesaa lidt som Hesten, hvilken sidste ogsaa Øens Beskaffenhed gjør aldeles overflødig, da ingen Vogn eller Karre vilde være istand til at passere disse Bjergveie og Klippestier, hvor kun Æslet, der her er af fortræffelig Race, gaaer roligt og sikkert. Den eneste Kvægsort, som i talrige Grupper jævnlig kommer for Øie, er Geden, hvis Mælk her er af en fortrinlig Beskaffenhed paa Grund af den Mængde aromatiske Planter, som Ischias Jordbund frembringer overalt paa Grøfter og Klippeskrænter, og i hvilke disse Dyr finde deres Næring. Af Vildt findes ikkun Harer og Kaniner, og selv disse ikke i noget betydeligt Antal, medens derimod Foraaret og Høsten ere rige paa Fuglevildt: Vagtler (*quaglie*) og Bekkasiner (*beccacce*), der i store Masser komme med Scirocco- og Foranavinden, men hurtigt igjen forlade Øen. En ikke uvigtig Næringsgren for det «havomflydte» Ischia er naturligviis Fiskeriet. Mærkværdigt er det, at det samme Hav, der kun spar-

somt forsyner Neapel og Omegn med dette væsentlige Næringsmiddel, saa sparsomt, at Fiskene paa Neapels Torve bestandig batales ulige dyrere end Kjødet, og paa Fastedagene, Fredag og Løverdag, neppe ere at opdrive i tilstrækkeligt Antal, det samme Hav yder Ischia den rigeste Overflødighed af sjeldne og kostbare Fiskearter: jeg vil indskrænke mig til at nævne Murenen, saa berømt allerede i Oldtiden, at den udgjorde den væsentligste og dyreste Bestanddeel af Romernes Maaltider, Triglien, Thunfisken, Merluzzen og Calamaren. At Fiskene ikke desto mindre ere sjeldne paa Øen kunde ved første Øiekast synes utroligt; imidlertid er det saare let at forklare. Forbrugen af Fisk i Neapel er nemlig saa stor, at der consumeres langt meer af denne Artikel, end de neapolitanske Fiskere ere istand til at opdrive; en naturlig Følge heraf er, at Ischia paa Grund af dets Nærhed daglig forsyner Hovedstaden med saa rigelige Tilsendinger af Fisk (der saavelsom Ischias Frugter indføres toldfrit), at Fiskene paa Øen selv bestandig staae i den samme Priis som paa *Largo di Mercato* i Neapel. Jeg kan ikke forlade dette Afsnit om Øens Pruductioner, uden endnu at omtale en Træsort, der, med Undtagelse af Egnen om Palermo, neppe noget andet Sted i Italien voxer saa yppigt som paa dette af Forsynet rigt velsignede Øland: det er *il fico d'India*, den indianske Figen. Paa *monte di Vico*, i Nærheden af den lille By Lacco, og paa den nøgne Klippe

i Havet, der bærer Ischias Castel paa sin Spidse, findes hele vildtvoxende Skove af denne Træsort. De fæste deres Rødder i den takkede Basalt og forplante sig paa den vidunderligste Maade. Et eneste nedfaldet Blad er tilstrækkelig til at reproducere en ny Plante. Hvorsomhelst et saadant Blad falder ned paa Jorden eller Klippen, fæster det øiebikkelig Rod, og nye Blade udfolde sig af Moderbladet, der igjen bestandig frembringer andre. Disse Blade have nogen Lighed med Cactusblomstens, men ere i Almindelighed rundagtige og besatte med Pigge og Torne. Rundtom Bladet sætter sig Frugten, der har en grønligguul Farve og samme Form og Størrelse som Citronen; Kjødet er orangeguult, sødt og saftfuldt, men maa omhyggeligt afskrælles, thi Frugten selv er udvendig besat med en utallig Mængde næsten usynlige Smaafliser, der ved den letteste Berøring trænge ind i Huden og foraarsage heftige Inflammationer. Ligesaa beundringsværdig er den Lethed og Yppighed, hvormed Jorden her frembringer mange af de Kjøkkenplanter, der allerede tidligere ere nævnte: jeg vil blot her, for at give et Exempel, nævne den saakaldte *cocozzella,* hvoraf et eneste Frøkorn er istand til i et Par Maaneder at frembringe en Plante, der med sine brede, takkede Blade bygger Tag over et heelt Lysthus og ikke nøies dermed, men bestandig skyder sig videre og videre, idet den samtidig frembringer Frugter, om hvis utrolige Størrelse vi ikke let

kunne gjøre os nogen Forestilling. Disse Frugters Udseende og Form er enten langagtig som Agurkens og af samme Farve som denne, men armtykke og alenlange, eller de ere kugelrunde og guulagtige som Græskarret, men ikke sjelden af tre Fods Diameter.

Hvad der fornemmelig hidlokker den Fremmede til dette Paradis, er dets friske og rene Luft og dets styrkende Sundhedsbade. Den Reisende, der i Rom og Neapel har været nærved at bukke under for Sciroccoens febersvangre Giftpust og den glødende Sommersols fortærende Straaler, lever op igjen, naar Ischias Luft, der bestandig køles af en let Brise fra Havet, vifter omkring ham. Endnu mere heldbringende ere de mineralske Kilder, der i rigeligt Antal udspringe paa forskjellige Steder fra Foden af Epomeo, i Nærheden af Byen Ischia og fornemmelig i hele Omegnen af Casamicciola. Foruden disse Bade fra Kilden Gurgitello, der gjorde den ovennævnte lille By og dens Omegn i Sommermaanederne til Samlingspladsen for en talrig Mængde Fremmede, fornemmelig Englændere og Franskmænd, der toge deres Bolig i de to Sentineller, to fortræffeligt indrettede Locander, eller, naar disse vare overfyldte, indkvarterede sig hos Familier i Byen eller Omegnen, er der endnu en heel Deel andre Kilder af mindre Betydenhed f. Ex. Castiglione, Cappone, Citara, Olmitello og flere andre, hvis Varmegrad varierer fra 25° indtil 80° Reaumur.

Saa heldbringende som Badene ere, saa velgjørende er ogsaa den friske Luft og de fortryllende Omgivelser. I den paradisiske Natur vinder Legemet Styrke og Sjælen Friskhed og Ungdommelighed. Man kan umuligt tænke sig noget Skjønnere end Panoramet, som udfolder sig fra Toppen af Epomeo, Udsigten over Foria fra *punto di Zara*, Udsigten fra *punto del imperadore* eller Solnedgangen seet fra den lille Kirke San Antonio mellem Casamicciola og Lacco. Nede under Fødderne i en fortryllende Dal, bedækket af Vin og de deiligste Frugter, ligger den fredelige lille By, paa tre Sider begrændset af høie vinbevoxede Bjerge og paa den fjerde af Havet, der her i en fortryllende smuk Golf skyder sig ind imod Stranden og synes med sine forunderlig blaae Bølger at ville overskylle de hvide, venlige Smaahuse. Udover Golfen hænger en skarpt afskaaret Klippeskrænt, Monte di Vico, fra hvis Spidse et gammelt Taarn løfter sin Tinde, som om det vilde byde Tiden Trods og endnu gjøre sin Herskerret gjældende. Udover disse Vinhøie kommer Havet atter tilsyne og gjennemskærer paa tre forskjellige Steder Vinhøienes Toppe. I den lille By ringer Kirkeklokken til Ave-Maria, medens Aftensolen som en dunkelrød, glimrende Stjerne synker dybere og dybere ned i Havet. Havfladen har nu tabt sit deilige Ultramarin, og et rødligviolet Farveskjær, der kun sees i disse Have, og som sagtens har givet Homer Anledning til at benævne det «det vin-

farvede», bedækker det rolige Dyb. De fjerne Abruzzer og den høie neapolitanske Kyst hinsides Havet antage en mørkeblaa Tone, der bliver stærkere og mere blændende, altsom Solen nærmer sig sin Nedgang; og tilsidst forsvinder i en glødende Purpurstrøm, der udbreder sig over hele Horizonten. Umiddelbart derefter følger Mørket: Stjernerne glimre frem paa den natlige Himmel, og Maanen udbreder sin Glands over de mørke Contourer og bader sig i Havet, thi under denne sydlige Himmel er der ingen Overgang fra Lyset til Mørket: Dag og Nat formæle sig med hinanden. En ubegribelig Stilhed udbreder sig nu over hele Naturen; den Aftenro, som Landlivet frembyder i Almindelighed, er Intet imod denne Dødsstilhed: i et Par Migliers Afstand hører man det blikstille Havs Skvulp imod Kysten; «*il mare suona*» sige Øboerne om denne forunderlig dybe Musik, og dette Udtryk er det eneste betegnende; nu og da drager Asciaen, en Fugl, der ikke findes hos os, og som bygger Rede paa Klipperne, sin langagtige Tone, der klinger som Hornet paa vore Blegdamme; i det klare Maanelys aftegner Løvet sig sort og silhuetagtigt paa Nathimlen; Citronernes hvide Blomster, der i Duft ligne Jasminens, udbrede næsten en bedøvende Vellugt, og tusinde og atter tusinde St. Hansorme, der i Folkesproget kaldes Candeleller eller Smaalys, vrimle frem som lysende Smaastjerner og glimre paa Græsset og i Luften.

For Øieblikket udgjør Øen Ischia tilligemed Procida og Vivara en Deel af Provindsen Neapel. Den er deelt i to Distrikter, Ischia og Foria, der have to Fredsdommere og sex Syndici og sende et Medlem til Distriktsraadet i Puzzooli. Hvad Civil-Administrationen angaaer staaer Øen under Neapels Jurisdiction, og den tæller henimod 25,000 Indbyggere *).

Byen Ischia paa den vestlige Side af Øen er smukt bygget og siden det tolvte Aarhundrede Sædet for en Biskop. Ved en lav og smal Molo staaer den i Forbindelse med den 600 Fod høie, nøgne Lava- og Basaltklippe, hvorpaa *il castello d'Ischia* er bygget. For Tiden har Fæstningen en Garnison af omtrent hundrede Mand, og et Fængsel er indrettet deroppe, der omtrent rummer et lignende Antal Forbrydere. I Nærheden af Ischia findes den store Lavamark, som jeg tidligere har omtalt under Navnet Ischias Arso, og paa en smuk, vinbevoxet Høi tilvenstre har Kongen af Neapel et Landsted, som han imidlertid ikke besøger.

I den modsatte Retning adskiller en Høi Ischias Territorium fra Sletten ved Campagnano. Hvis man vil opsøge et Sted i Verden, hvor en yndig og yppig Natur

---

*) Byen Ischia talte i 1841: 6000, Foria og Pansa 7000, Casamicciola 3500, Lacco 1500, Serrara og Fontana 1700, Barano 3300, og Testaccio omtrent 1400 Indbyggere. Casamicciola blev for faa Aar siden aldeles ødelagt af Jordskjælv.

i uforstyrret Ro indbyder til Betragtning, da tye man til Campagnano. I denne fortryllende Dal groer Aprikos- og Ferskentræet, Egen og Platanen, Nødde- og Kastanietræet imellem hverandre, og intet andet Sted, maaskee med Undtagelse af det rige Terra di Lavoro, naae de en saadan Høide som her. Mellem de ranke Stammer slynge sig druetunge Guirlander af det yppigste Vinløv, under disse bølge deilige Kornmarker, og Maisfrugten har her en Fylde, der vidner om Jordens Gavmildhed og Rigdom. Naar man betræder denne forunderlig skjønne Dal, gribes man paa engang af dens overraskende Ynde og af den Taushed og Stilhed, jeg kunde gjerne sige Høitidelighed, der hersker mellem de Klipper, som omringe den. Det er ligesom Naturen her, forborgen for Alles Øine, havde forsøgt sine Kræfter paa at frembringe et Skjønhedsbillede, som den i jomfruelig Undseelse søgte at skjule for Verden. Hvad der endnu mere forøger dette henrivende Steds Tillokkelser er Lyden af rislende Fontainer, der i den dybe Stilhed trænger sig til Øret: det er Kilderne, der udstrømme fra den miglielange antike Aquædukt, som fører Vandet fra Epomeo til Staden Ischia, og hvis dristigtmurede Arkader mellem det rige og smilende Løv er af den mest maleriske Virkning. Paa Øens Sydside hvis skarpe og utilgængelige Klippeskrænter frembyde vilde og maleriske Prospekter, ligge adskillige Flækker og Smaabyer som Testaccio, Barano og Serrara, der ere

ligesaa ubetydelige og uinteressante, som de øvrige ere skjønne og tillokkende. Den eneste betydelige By paa den østlige Side af Øen er Foria, beliggende langsad en smuk Landtunge, der danner to smaa Vige mod Øst og Vest. Den større af disse afgiver Havnen, og til større Betryggelse for Barkerne har man nu opført en Molo mod Havet og mod Stormen. Neapolitanerne ere i Almindelighed berygtede for at være slette og forsagte Sømænd; det er bekjendt nok, og jeg har selv mangen Gang været Vidne til det Samme, at naar en Smule Storm uformodet sætter den rolige Golf i Bevægelse, lægger den neapolitanske Marinaro sine Aarer, folder Huen mellem Hænderne, kysser sit lille Helgenbillede paa Brystet og anraaber San Gennaro, San Antonio, San Crispino (og Gud veed, hvad de Allesammen hedde) om at staae sig bi i denne Fare. Forianerne høre ikke til denne Klasse. De ere modige og uforsagte; paa deres smaa Barker og Feluker vove de sig dristigt ud paa det urolige Middelhav til Livorno, Genua og Nizza, hvor de ofte i tre til fire Maaneder ligge paa Vandet og ernære sig ved deres Fiskeri. Man bør ikke forlade denne By uden at nyde den deilige Solnedgang fra den lille Kirke *il soccorso*, bygget paa det yderste Punkt af Landtungen lige ude ved Havet. Her taber Horizonten sig i det umaadelige Hav; ingen Ø, intet Fastland opholder Blikket, der dvæler ved den dalende Sol, medens Tanken taber

sig i Uendeligheden. Gaaer man videre mod Nord, synker Veien ned mod en smuk Dal, der omsluttes paa tre Sider af vinbevoxede Høie og paa den fjerde af Havet. Her ligger den lille By Lacco, hvis skjønne Marine er uforglemmelig for Enhver, der selv noksaa flygtig har gjort Touren omkring Øen. Byens Beboere ere yderst fattige, saa fattige, at de neppe have Raad til at vedligeholde deres Kirker, og det vil i Italien sige meget. Af disse vil jeg blot nævne Santa Restituta, der er Hovedkirken og har Navn efter Øens Skytspatronesse, til hvis Ære der aarlig den sextende og syttende Mai feires en smuk Fest, som jeg siden nærmere vil faae Leilighed til at berøre, og Kirken *La Madonna di Grazia*, hvis Vievandskar hviler paa en antik Herkulesstatue, der bærer Præg af den fjerneste Oldtid. Den østlige Side af Lacco begrændses af Bjerget Monte Vico, der skyder sig ud i Havet, og paa hvilket der findes Ruiner af et gammelt firkantet Taarn, som Alphons af Arragonien har ladet bygge mod Barbareskerne imod Midten af det femtende Aarhundrede. En Miglie herfra ligger Byen Casamicciola, hvis sørgelige Skjæbne endnu er i friskt Minde hos Alle. Om dens Bade har jeg allerede bemærket, at de ere de bedste og talrigste paa Øen. Den havde en fortryllende Beliggenhed paa Skraaningen af de vinbeklædte Høie, der danne Fodstykket for Epomeo, hvis tvende himmelhøie Toppe synes at true

den fredelige lille By, der klynger sig til Bjergets Side. Denne By var den mest velhavende paa hele Øen, thi foruden Vinen, der fremavledes her, havde den indbringende Erhvervskilder i dens fortræffelige Leerjord og de Kar, som deraf forarbeidedes, i dens talrige Træplantager og dens mineralske Vande, hvoraf flere hundrede Ankere daglig i Sommermaanederne forsendtes og afsættes i Neapel. Dens vigtigste Indtægtskilde var imidlertid de mange hundrede Fremmede, der i Sommermaanederne toge deres Ophold her, for at benytte Badene, og af hvilke Indbyggerne havde en aarlig Fordeel af circa 15,000 Ducati. Midten af Øen danner det kæmpemæssige Epomeo, hvis Spidse ingen Fremmed, der selv i nok saa kort Tid gjæster Øen, tør lade ubesøgt. Foruden den henrivende Udsigt vil han finde sig tilfredsstillet ved at besøge den tarvelige Eremitbolig med sit lille i Klippen udhuggede Kapel som i Aarhundreder har trodset Stormen, der raser omkring Bjergets Tinde, Taagen og Fugtigheden, der samler sig paa dette skyomhyllede Punkt, og Sneen, der i det mindste flere Maaneder af Aaret bedækker Toppen, endnu medens Foden af Bjerget er bedækket med blomstrende Frugttræer og udspringende Vinløv,

Hvis denne Beskrivelse af Øens physiske Beskaffenhed ikke har været ganske uden Interesse for enkelte af mine Læsere, ville de maaskee ikke være utilbøielige til ogsaa at gjøre en Smule Bekjendtskab med Beboerne af denne

fortryllende Plet, paa hvilken et gavmildt Forsyn i saa rig Overflødighed har ødslet sine Gaver. Neapolitanernes Ladhed og Ørkesløshed er saa bekjendt, at den med Grund er bleven til et Ordsprog. Fødte paa et Jordstrøg, der er saa rigt velsignet af Naturen, at det saagodtsom af sig selv tilbyder Alt, hvad der er nødvendigt til at tilfredsstille Livets Nødvendigheder, og fødte under en Himmel, der er saa mild og forlokkende, at den gjør ligegyldig mod Alt, hvad der henhører til Huslivets Hyggelighed og Bekvemmelighed, bekymre de sig kun lidt om at anstrenge deres Kræfter for at erhverve og fortjene. Glade og sorgløse, naar de blot have deres Sol, deres Isvand, deres Figen og Brød, og nu og da en Polenta og et Fad Maccaroni, kjende de kun lidt til de Næringssorger og Kampe for Udkommet, som Ultramontanen maa friste. Ikke saa Ischitaneren. Han er flittig og vindskibelig; men medens det vedholdende Arbeide og Slid i Almindelighed gjør Nordboen mørk, indesluttet og uimodtagelig for Glæde, fornegter Ischitaneren ikke sin sydlige Natur. Han er munter og opvakt, og Livets Modgang og Gjenvordigheder gaae ligesaa let og sporløst hen over hans Hoved, som Stormen og Tordenskyerne over Toppen af hans Bjerge. Har han den hele Dag trællet i sin Vigne eller arbeidet nede ved Marinen, og han om Aftenen blot hører Lyden af Tamburinen, er han lutter Liv og Lystighed og dandser med Glæde

Tarantellen hele Natten. Overhovedet er denne Forkjærlighed for Sang og Musik charakteristisk for disse Øboere. Tamburinen er endnu bestandig Yndlingsinstrumentet, og dens Klang er tilstrækkelig til at sætte alle Fødder i Bevægelse; men et andet velbekjendt Instrument begynder at gjøre den Rangen stridig: det er Mundharpen, der her spilles ikke som hos os af Smaadrengene, men af de Voxne, og tidt med en Færdighed der udgjør deres Stolthed. En færdig Mundharpenist er paa Ischia en ligesaa anseet og respekteret Kunstner som en Thalberg og Prume, en Liszt og Ole Bull for den øvrige civiliserede Verden, og det er ganske naturligt, thi for Insulanernes Høreorganer er Nydelsen den samme. Nede ved Marinen, paa Landeveiene, fra Bjergene og Vinhøiene klinge deres landlige og naive Folkeviser, og «*lo ti voglio ben assai, ma tu non pienz' a me*», Neapolitanernes erklærede Yndlingssang, forfølger Dig over hele Øen, ligesom Sangen om Marlborough, efter Goethes Udsagn, forfulgte den reisende Britte. En naturlig Følge af Ischitanernes kraftige Levemaade og den sunde Luft, som de indaande, er, at deres Legeme er kraftigt, robust og hærdet til at udholde alle de Anstrengelser, som deres Virksomhed fører med sig. Ansigtsformen er i Almindelighed ædel og smuk, Udtrykket livfuldt, og Farven kraftig og mørk, uden at have noget af deres neapolitanske Gjenboeres sygeliggule Bleghed. I deres Opførsel ere de

frie og naturlige; de blive let heftige og hidsige, men deres medfødte Godmodighed gjør dem øieblikkelig redebonne til Forsoning; imod de Fremmede, der talrigt besøge Øen, ere de høflige og venlige, men nedlade sig ikke til denne krybende Underdanighed, der ofte gjør Neapolitaneren saa ufordragelig. Om man end ikke ganske kan sige dem fri for den Snuhed og Listighed, der charakteriserer de sydlige Nationer overhovedet, ere de dog langt ærligere i Omgang og redeligere i Handel og Vandel, og Antallet af virkelige Forbrydelser er langt mindre her end nogetsomhelst andet Sted i Verden *). Hvad der for den Fremmede, der ikke i længere Tid kan opholde sig paa Øen, gjør det vanskeligt at sætte sig ind i deres Charakteer og Tænkemaade, deres Sæder og Skikke, er Sproget. Allerede i Neapel bliver Udlændingen, selv om han taler Italiensk med nok saa stor Færdighed, lidt uhyggelig tilmode, hvis det er ham om at gjøre at trænge ind i Folkecharakteren, og han ikke blot som Beskuer vil lade sig nøie med at optage Indtrykket af Byen, dens deilige Beliggenhed, dens Kirker og de rige Skatte, der indeholdes i dens Museum, thi Neapolitaneren

*) Den eneste Forbrydelse, man paa Ischia gjennem en lang Række af Aar har hørt Tale om, er Toldsvig; men selv denne er saare sjelden, hvor lokkende end Leiligheden er, og hvor meget end de unaturligt trykkende neapolitanske Toldforordninger friste til at omgaae dem.

Idiom er saare vanskeligt at opfatte, at han kan flere Gange besøge det lille Theater San Carlino, hvor der spilles i Folkedialekten, uden at blive synderlig klog paa hvad der paa Scenen foregaaer for hans Øine. Endnu værre er han faren paa Ischia, hvis Sprog er langt uforstaaeligere og Udtalen saa utydelig, at det, næst efter Indbyggernes i Puzzooli, ansees for det sletteste i hele Italien. Først efter flere Maaneders Ophold paa Øen, under stadigt Samliv og Samfærsel med Insulanerne, vil det lykkes tilfulde at forstaae deres Jargon — og dette er og bliver dog bestandig Hovedbetingelsen for at lære og vinde Tiltro.

Fruentimmerne paa Ischia ere i det Hele taget smukke og sædelige, men sladderagtige, nysgjerrige, skinsyge og forfængelige. De ville gjerne «*pazziare*», som de her kalde det, det vil sige, gjøre Løier med de unge Mandfolk, men de vide bestandig, paa Grund af en naturlig Takt, at holde dem inden Sømmelighedens Grændser; ikke desto mindre søge de helst inden lukte Døre og kun i deres fortroligste Veninders Paasyn, da de gjensidig have stor Respekt for hinandens Tunger. Naar man veed, hvorledes den katholske Geistlighed i Almindelighed sørger for deres Menigheders Underviisning, og naar man erindrer det Factum, at det navnlig i Kongeriget Neapel lige indtil Franskmændenes Invasion under Murat, altsaa indtil 1805, var under streng Straf for-

budt at lære Fruentimmerne at læse og skrive, kan man let begribe, hvorledes det staaer sig med Ischitanerindernes Oplysning. De ere uhyre uvidende og kjende ikke det mindste til den øvrige Verden, eller hvad der foregaaer i den, og vil man blot nævne dem Italien, risikerer man ikke sjelden at faae det Spørgsmaal, om det ligger i Neapel. Det neapolitanske Ordsprog: *Tre donne fanno un mereato* (tre Fruentimmere udgjør et Marked) har sin rigelige Anvendelse paa Ischia, thi alle uden Forskjel, unge og gamle, skrige og gestikulere med en Virtuositet, der overrasker, endogsaa naar man kommer fra Neapel. Ikke desto mindre ere de opvakte og ikke sjelden saare elskværdige, ja Forianerinderne ere endogsaa vidtberømte for denne kvindelige Cardinaldyd, Den Naturlighed og Naivitet, hvormed de for den Fremmede udtale sig om Alt uden Hensyn, naar de have fattet Fortrolighed til ham, deres gratieuse «*avete pazienza*»! naar de frygte for at have mishaget, deres skalkagtige «*come no*»!» naar der siges dem en Behagelighed, som de gjerne ville høre, men som de dog mene, at de ikke tør tage imod, har noget eiendommeligt Tillokkende og forsoner en heel Deel med mange andre mindre elskværdige Sider. Efter deres Anskuelse er Undseelse Kvindelighedens Særkjende, men hos Ischitanerinderne er det den falske Undseelse, der forbyder dem, naar de ikke netop gaae i Messe, at sætte Foden udenfor Huset, at hilse deres Bekjendte paa

Gaden, at spadsere med deres Forlovede eller tale to Ord med ham, naar de mødes paa Veien til Kirken o. s. v. Som en Følge af deres Uvidenhed og den Afsondring, i hvilken de leve, have de kun saare lidet at tale om, og *abiti* og *inamorati* (Klæder og Kjærester) ere deres eneste Conversationsgjenstande. Begge disse spille en Hovedrolle i deres Tilværelse. Saasnart en ung Pige voxer til, begynder hun strax at tænke paa at emancipere sig fra Forældrenes Tilsyn, thi i det Punkt ligne Fruentimmerne paa Ischia de øvrige Italienerinder, at de i Almindelighed kun bekymre sig lidt om deres Forældre; men det eneste Middel paa Øen til at emancipere sig er at finde en Liebhaver, og det eneste Sted til at udsøge ham er Kirken og Messen. Er han endelig funden — naturligviis med tilbørligt Hensyn til, om han staaer sig godt, og om han er istand til at gifte sig — og har man vidst at gjøre sig forstaaelig for hinanden, begynde Aftenserenaderne udenfor den Elskedes Vinduer eller i Nærheden af hendes Vigne, det vil da sige Sange og Mundharpespil, der ofte klinge saare uharmonisk. Naar dette har varet sin behørige Tid, thi Alt maa gaae i den tilbørlige Orden, sender Elskeren sin Donna Hilsen og Budskab: dette kaldes *una ambasciata* og bestaaer i, at en eller anden Veninde eller gammel Kjelling, der har Indpas i Elskerindens Hus, underhaanden lader hende vide, at den eller den er dødelig forelsket i hende og begjærer hende til-

ægte. Naar Svaret herpaa er efter Ønske, ophøre Serenaderne, og et andet Meddelelsesmiddel tager sin Begyndelse: en Slags Fløiten og Piben, der i Øens Sprog kaldes *sordolino*. Ved Hjælp af denne Fløiten og Hvislen, der i de stille Sommeraftner klinger skarpt og gjennemtrængende selv i en betydelig Afstand, vide de at gjøre sig forstaaelige for hinanden, uden at Forældre, Naboer eller andre Uvedkommende ere istand til at opdage, hvem Elskeren er, eller hvem det egentligt gjælder. Endelig kommer den forventede Dag, da han første Gang betræder Forældrenes Dørtærskel for at begjere sin Elskede. Om Kjærlighed bliver der ved denne Leilighed ikke talt synderligt, men desto mere om Medgiften, som Forældrene skulle rykke ud med. Denne er i Almindelighed efter deres forskjellige Kaar to, tre til fire hundrede Ducati; dog ere de sjelden tilbøielige til at indlade sig paa hans Begjering, thi Pengene ville de nødigt af med, og en voxen Pige, der kan arbeide, er altid til Nytte i Huset. Det gaaer derfor sjelden af uden vidtløftige Debatter, thi almindeligviis er Elskeren heller ikke fornøiet med den Sum, Forældrene bestemme, men forlanger gjerne et halvhundrede eller hundrede Ducati mere, om hvilke der vidtløftig pruttes fra begge Sider. Er man langt om længe kommet paa det Rene med Handelen — thi anderledes kan denne Trafik ikke betragtes —, har Elskeren Lov til at besøge sin Fæstemø een Gang om Maaneden

i Forældrenes Hus, indtil Bryllupet berammes. Introductionen hertil er, at Elskerinden sender, efter Skik og Brug, en veltillavet Høne hjem i Kjærestens Hus, hvor den fortæres af ham og Familie. Imidlertid er hun endnu ikke fuldkommen sikkret: først naar «Ordet er givet», som det hedder, i hendes Forældres Hus og i Nærværelse af Præsten, begynder hun med nogen Tryghed at tænke paa Bryllup, thi Kjæresten kan da ikke mere godt træde tilbage, og, hvis han gjør det, er han nødt til at blive Pebersvend til sin Dødsdag, thi den katholske Kirke taaler ingen Spøg i dette Kapitel. Efter denne Ceremoni opsættes en lovformelig Contrakt, der underskrives i Vidners Overværelse af samtlige Contrahenter: i denne bestemmes paa det Nøiagtigste Tiden, inden hvilken Brudgommen forpligter sig til at hjemføre Bruden, samt Størrelsen af den Medgift, hendes Forældre skulle udrede deels i Penge, deels i Klædningsstykker, Guldsmykker o. s. v. Dette Sidste giver ofte Anledning til komiske Stridigheder. Kort før Bryllupet berammes nemlig en Dag, paa hvilken Brudgommens og Brudens Mødre komme sammen for at taxere dette Udstyr. Begge bringe med sig hver *una maestra*, d. v. s. et Fruentimmer, som forstaaer sig godt paa Linned og Gangklæder, og som bestemmer Værdien. Alle Klædningsstykker, Linned, Prætiosa o. s. v. udbredes paa Sengene, og nu tager Taxationen sin Begyndelse, Spencere og Livstykker, Kjoler og Tørklæder, Strømper

og Chemiser, Lagener og Haandklæder, Ørenringe, Halskjæder, Fingerringe o. s. v. tages frem Stykke for Stykke, besees og kritiseres, vrages, roses og taxeres indtil Gran og Tornesi *). Naar Sagerne over- eller undervurderes, klamres naturligviis Mødrene efter deres forskjellige Interesser, og, naar man kjender Ischitanerindernes Tunger, vil man ikke finde det forunderligt, at det undertiden endog udarter til Haandgribeligheder. I disse Stridigheder er det ikke uinteressant at lægge Mærke til, at Bruden saagodtsom stedse tager Parti mod sin egen Moder og gjør fælles Sag med Brudgommens, thi hendes egen Fordeel opfordrer hende dertil, og Egoismen er og bliver bestandig et Hovedtræk i deres Charakteer. Paa Bryllupsdagen — thi efter saa mange Gjenvordigheder slaaer da endelig den længe ønskede Time — sender Familie og Bekjendte Confetti og Foræringer til Brudeparret, og, hvis Familien er velhavende, strøes foran Brudeparret, paa Veien til Kirken, Blomster og Confetti, der begjerligt opsankes af en Hærskare af jublende Smaapiger, der omringe Bryllupstoget.

Beboerne af Ischia, saavel de mandlige som de kvindelige, ere meget religieuse, men tillige bigotte og overtroiske. Geistligheden paa Øen, der efter sit Standpunkt er fuldkommen saa uvidende som de stakkels Faar,

*) De laveste neapolitanske Møntsorter.

der ere betroede til dens Opsigt, forstaaer imidlertid ypperligt den Kunst «at gjøre dem Helvede hedt», som det hedder hos os, og holde de uvidende Stakler i Frygt og Ave. Hertil have de et fortræffeligt Hjælpemiddel i Skriftestolen, som de misbruge ikke alene til at opstille Skrækkebilleder for deres Skriftebørn, men til at indtrænge sig i deres Familieanliggender, ja (hvad der kunde synes utroligt, men jeg taler her af Erfaring) til at give de unge Piger Raad i deres Kjærlighedsanliggender, anbefale dem Kjærester, Ægtefæller o. s. v. — Det er fornemmelig Madonna og den hellige Restituta, der paa Ischia holdes i stor Veneration, og som bestandig anraabes og paakaldes. Om denne Sidste fortæller Legenden, at hun var en afrikansk Kongedatter, der paa Grund af sin Hengivenhed for den christelige Religion, blev af sin Fader lagt i en Kiste og kastet i Havet under Keiser Galerius's Regjering. Kisten blev af Bølgerne ved Nattetid kastet op paa Strandbredden ved Lacco, og en Engel underrettede en from Kone der i Byen, ved Navn Lucia, om dens Ankomst. En Mængde Mirakler bestyrkede Tilliden til den nye Helgeninde, der fra den Tid blev Øens Skytspatronesse, og til hendes Ære byggedes en Kirke i Lacco og et Kapel i Neapel, der for Øieblikket udgjør en Deel af Kathedralen S. Gennaro. Over hele Øen indsamles endnu bestandig Bidrag til den hellige Restituta, og de fattige Fiskere i Lacco maae i Foraaret betale en

aarlig Tribut til hendes Kirke. Hun har endnu ikke ophørt at gjøre Mirakler, thi under mit Ophold paa Ischia skete det en Dag, at en stakkels Marinaro i Lacco, der var roet ud med sin Barke for at fiske, forulykkede i stille Veir, efter Sigende uden nogensomhelst ydre Foranledning. Baaden fyldtes pludselig med Vand og sank, og det var kun med Nød og Neppe, at dens Eiermand frelste sig i denne Vaande. Han havde nemlig forsømt at betale den aarlige Afgift til den hellige Restituta, og den fortørnede Helgeninde lod ham paa denne Maade føle sin Vrede. Geistligheden forglemte naturligviis ikke at udraabe dette som et Mirakel til Skræk og Advarsel for Ligesindede; de stakkels Fiskere i Lacco fik, som man vel kan begribe, travlt med øieblikkelig at afgjøre deres Mellemværende med Helgeninden, og i et Øieblik udbredte dette nye Mirakel af den hellige Restituta sig som en Løbeild over hele Øen.

Forresten er der i denne inderlige, skjøndt ubevidste Devotion imod Guddommen ved mangfoldige Leiligheder noget Rørende og Smukt, der griber navnlig Nordboen, som desværre ofte med altfor stor Kulde, for ikke at sige Ligegyldighed, nærmer sig det Hellige. Naar f. Ex. Christi Legeme, efter Skik og Brug, af de Geistlige bringes hen til en Døende, styrte Alle paa Knæ uden Forskjel, medens den Korsfæstede bæres forbi dem; naar en Helgen bæres omkring i Procession, følger saagodtsom hele Byen,

Mandfolk og Fruentimmer hver for sig, psalmesyngende bagefter; naar Kirkeklokkerne ringe ved den een og tyvende Time, den Stund, da Frelseren døde, eller senere ved Ave Maria, standser paa engang, som ved et Trylleslag, selv den livligste Samtale, Smilet og Munterheden forsvinder, Hænderne folde sig fromt, og Læberne bevæge sig til Bøn, endnu længe efter at Klokkerne have ophørt at ringe. Ikke mindre rørende er den Inderlighed, hvormed Alle saavel inde i Huset som udenfor, saavel paa Marken som i Vinhaven, knæle ned uden Forskjel, naar Kirkeklokkens høitidelige Agoni, et enkelt alvorsfuldt Slag, der gjentages med visse Mellemrum ligesom vore Kirkeklokkers Klemten, forkynder for Alle, at en Døendes Sjæl staaer i Begreb med at forlade sin jordiske Bolig, og opfordrer dem til at bede for dens Frelse.

At Geistligheden under disse Omstændigheder har det godt paa Ischia og florerer, kan man vel begribe; jeg behøver blot at anføre det simple Factum, at Byen Ischia, der omtrent er af samme Størrelse som Præstø, tæller ikke mindre end siger og skriver sex og halvtredsindstyve Præster foruden Aspiranter, Munke og Nonner, og at det lille Casamicciola havde før Jordskjælvet ikke mindre end ti Kirker, og dertil henimod tredive virkelig indviede Præster.

Jeg har allerede nævnt Skriftestolen som et af de væsentligste Midler hvoraf Præsteskabet paa Ischia betjener

sig for at misbruge de stakkels Øboeres Lettroenhed, dog er dette langtfra ikke det eneste, de anvende for at vildlede disse Umyndige i Aanden. Jeg vil blot, for endnu at give et Exempel, anføre, hvorledes jeg selv har været Vidne til, at Poenitentsugen feiredes i Casamicciola, idet jeg kun indskrænker mig til at referere Facta og overlader til Andre at anstille Reflexioner. Torsdagen den første April var det den første Poenitentsdag. En ung Præst opramsede først et Stykke Prædiken, der ikke gjorde synderlig Virkning, men som dog for mig, paa Grund af et lille ret italiensk Mellemspil, ikke var uden Interesse; i retfærdig Indignation over den Ligegyldighed, hvormed hans Ord bleve optagne, tog Prædikanten nemlig midt under Talen sin præstelige Kalot af den kronragede Isse og slyngede den fra Prædikestolen ned i Hovedet paa et Par sladrende Fruentimmer, hvorefter han ganske ugeneert fortsatte sin Tale. Derpaa begyndte et frygteligt Charivari af Paternoster og Ave Maria. En gammel Archidiakonus fra Byen Ischia betraadte nu Prædikestolen og holdt en Tordentale de *scandalo*, hvori han sammenlignede den, der giver Forargelse, med Røveren, der overfalder den umistænksomme Vandringsmand og frarøver ham hans Eiendom, men er endnu værre end denne, thi Røveren tager dog kun Penge og Gods, men den Anden Sjælens Uskyldighed. Han forestillede Menigheden, hvorofte Enhver af dem havde givet Forargelse, og opfordrede

dem til at bede og græde. Fruentimmerne hylede og græd øiebliklig; derpaa fulgte endnu stærkere Opfordringer, som efterfulgtes af en endnu stærkere Hylen. Formaningerne og Bebreidelserne bleve bestandig mere indtrængende, Mandfolkene hylede med, og hele Menigheden nedkastede sig paa Gulvet og græd. Den gamle Archidiakonus fremtog nu en Disciplin besat med Jernringe og slog sig dermed, saa det rungede i hele Kirken, medens paa samme Tid hele Præsteskabet, nogle og tyve i Tallet, med Forsoneren baaret foran sig, gik midt igjennem Kirken med Tornekroner paa Hovedet og Discipliner i Hænderne, med hvilke de sloge sig uophørlig under Menighedens næsten utrolige Jamren, som Præsten endnu mere forstærkede ved Taler og Tilraab, idet han svang Voxfakler fra Prædikestolen for at see, om de ogsaa Alle jamrede sig tilbørligt. Fruentimmerne sloge sig for Brystet; Mandfolkene, unge og gamle, selv smaa bitte Drengebørn fremtoge Svøber og mishandlede sig uafladeligt. Fruentimmerne bleve derpaa bortsendte efter at være paalagte et vist Antal af Bodsøvelser, som de skulde foretage hjemme; men Mandfolkene maatte endnu, til Tegn paa Anger og Ruelse, krybe Kirkegulvet rundt paa deres Knæ — og slikke Stenene med deres Tunger. Man tænke sig blot den bælmørke Kirke, det bedste Symbol paa de stakkels Offeres Sjælsmørke, man tænke sig Massen af disse krybende Figurer, deres Hulken og Jamren, deres

Graad og Tændersgnidsel, og man kan gjøre sig et Begreb om denne infernalske Scene, som jeg ikke uden Gysen var Vidne til, skjult i en Skriftestol «for ikke at give Forargelse.»

Under disse Omstændigheder er det forklarligt, at Ischitaneren staaer i et saadant Frygts- og Afhængighedsforhold til Geistligheden, at endogsaa de eneste Fester, der feires paa Øen, knytte sig dertil. Snart er det en, snart en anden Helgens Navnedag, der maa feires med Pomp og Høitidelighed, og til alle disse er Ischitaneren forpligtet at contribuere, og han gjør det med Fornøielse, thi disse Festligheder ere de eneste Glæder, han kjender, den eneste Afvexling i hans Livs utrolige Monotoni. Et Par af disse ere virkelig smukke som Festen paa Montevergine, et høit Bjerg ude ved Havet imellem Lacco og Foria, hvis steile og vinbevoxede Skraaning tilligemed de tilgrændsende Høie i den mørke Sommeraften oplyses med utallige Lamper og Glædesblus og frembyder et Skue, der paa engang er skjønt og imponerende. Ikke mindre smuk er Festen for den hellige Restituta, som jeg allerede tidligere har berørt. Allerede Spadsereturen ned til Havet langsmed det deilige, uendelig blaa Hav stemmer Sjælen til Munterhed og Glæde. Veiene ere bedækkede med Folk: Mænd, Kvinder og Børn, der med Tamburinen i Haanden, under lystig Musik og i Landets charakteristiske Costumer, begive sig til Festen. Midt imellem disse sees

Skarer af *forestieri* tilæsels, der strømme hid ikke blot for Festens Skyld, men for at see det deilige Land og dets vakkre Beboere. Ogsaa fra det nærliggende Procida komme talrige Gjester i deres charakteristiske Festdragter, der minde om deres græske Herkomst: lange Talarer af tykt Silketøi, nedhængende bagtil og stærkt broderede med Guld, brogede Underklæder, røde guldbroderede Silkesko og tyrkiske Tørklæder om Hovedet. Den fattige lille By med sin yndige Marine er reent som forvandlet: Flag af forskjellige Couleurer, trukne paa Snore over Gaden, vaie overalt; en Mængde broget udpyntede Capeller ere opførte langs med Stranden; smaa Butikker ere opreiste overalt, hvori der sælges Sukkergodt *(sucro)*, Peberkager o. s. v.; Is og Limonade tilberedes paa alle Kanter og falbydes med Skraalen og Skrigen; udaf alle Vinduer hænge brogede Tørklæder og Shaler, og Husene ud til Veien ere udpyntede paa samme Maade med forskjelligt farvede Tørklæder, der i brogede Festons bedække Vægge og Mure; rundtomkring ere Ballustrader opreiste og bedækkede med Fruentimmer; Vinduerne, de flade Tage paa Smaahusene og den brede Spadseregang langsmed Havet vrimle af Tilskuerinder, sammenstrømmede fra hele Øen. Af disse udmærke Forianerinderne sig ved deres Skjønhed og Fruentimmerne fra Byerne Ischia og Casamicciola ved deres rige og smagfulde Dragter, men alle uden Undtagelse udmærke sig ved deres nydelige

smaa Fødder med de for Øen charakteristiske *socchi* (et Slags Sandaler eller høie Tøfler uden Overlæder, fastholdte over Midten af den lillebitte Fod med et bredt, broget eller guldbroderet Baand, der slutter fast omkring Foden) som ved deres ubegribelige Ørenringe. Jeg kalder dem ubegribelige, fordi den, der ikke har seet dem, umuligt kan gjøre sig noget Begreb om dem, og fordi den, der seer dem, umuligt kan begribe, hvorledes fine smaa Øren ere istand til at bære en saadan Byrde, og endelig ubegribelige, fordi enhver Fremmed maa forundre sig over at en fattig lille Ø som denne er istand til at forsyne sine Beboere (og saagodtsom enhver kvindelig Beboer af Ischia har dem) med en saa kostbar Luxusartikel. Jeg har seet Ørenringe paa Ischia, der veiede henimod et halvt Pund Guld, rigt besatte med Perler, og hvis Værdi var i det mindste et Par hundrede Ducati. Hvis jeg besad tilstrækkeligt Kjendskab til de forskjellige Silke- og Fløielsstoffer og en W. Scotts eller hans Efterligneres Omstændighed i at detaillere, vilde vore Modedamer i deres billige og klædelige Pariserdragter forbauses over at høre, hvorledes en nogenlunde velhavende Vignerols Datter er klædt ved disse Fester: Troien eller Spenceret af mørkfarvet Fløiel indvirket med Guldblomster, Skjørtet af tykt damasceret Atlask, Forklædet af Blonder med en ægte Guldsnor om Livet, der foran falder ned i et Par vægtige Dusker, svære Guldkjæder om Halsen og

endelig et ægte tyrkisk Shal om det lille Hoved, der har ondt ved at bære, i det mindste øiensynligt nedtynges af de umaadelige Ørenringe, der hænge lige ned paa Skuldren. I disse Shaler og Tørklæder samt i den Maade hvorpaa de forstaae at binde dem omkring Hovedet ligesom en Turban i forskjellige Manerer, sætte Ischitanerinderne deres Stolthed, og de Enkelte, der excellere i denne Kunst, ere regelmæssigt Gjenstanden for alle de Øvriges Misundelse. Hvis man forresten ved denne eller andre lignende af Øens Fester venter at finde sydligt Liv eller italiensk Munterhed og Opvakthed, hvorom vi Nordboere have saa store Forestillinger, vil man høiligen skuffes. Disse ere alene til for at yde en eller anden Helgen skyldig Respekt og for at give Fruentimmerne Leilighed til i det mindste et Par Gange om Aaret at udfolde deres Klæders Herlighed og Pragt; forresten gaaer det Hele pænt og adstadigt til: Folk spadsere frem og tilbage, omtrent som paa Dyrehavsbakken hos os, Fruentimmerne tale om hinandens Klæder, omtrent som Fruentimmerne gjøre overalt paa hele Jordkloden, knæle andægtigt ned, naar Processionen kommer forbi dem, stirre med Henrykkelse paa den broget udpyntede Engledreng, der i tykke Toug føres hen over deres Hoveder, og som derpaa daler ned foran Helgenen, svinger et Sølvrøgelsekar foran ham, stiger tilveirs igjen og paa sin Himmelfart udsender to smukke smaa Vagtler — hvad

der er et smukt Syn — og udstrøer en Mængde brogede Blomster over Helgeninden, medens Alt indhylles i en Krudtdamp af de Smaakanoner (*maschii*), der overalt ere opplantede. Knaldet af disse Nøglebøsser har et eiendommeligt Trylleri for Ischitanernes Øren; de udgjøre i egenligst Forstand Knaldeffekten i deres Fester, og det er utroligt, hvormeget Krudt der mellem Aar og Dag bortødsles for at tilfredsstille dette Liebhaveri. Den lille Kirke, der er indviet til Helgeninden, er paa denne Dag draperet paa det Festligste med hvide, blaae og blegrøde Tepper, smykkede med Guldborter og Guldzirater; Røgelsekarrene ere i uophørlig Bevægelse, og en Masse af Voxlys glimre foran Altret. Oppe fra Orgelet klinger Vocalmusik ledsaget af Strengeinstrumenter: hvis man imidlertid troer at det er aandelige Sager, der opvartes med under Messen og Benedictionen, saa feiler man høiligen; tvertimod, lystige og erotiske Operanumre af Romeo og Giulietta, af Donizettis «Elskovsdrik», *Io ti voglio ben assai* ikke at forglemme, afvexle uophørligt; men for Insulanerne, der ikke kjende til Andet, har dette naturligviis intet Forargeligt. — Naar Helgenindens Statue om Aftenen silde i Procession udbæres af Kirken, er hele den lille By glimrende oplyst: paa alle Mure og Balconer brænde smaa Flammer, Glasløgter og chinesiske Lamper, og Glædesblus antændes langsmed Strandkanten. Foran Processionen bæres Faner af Byens Borgere i hvide Kapper med Voxkjerter i

Hænderne; derefter følger den Korsfæstede, som bæres af andre lignende, omringede af Smaabørn, straalende udklædte som Engle og Cheruber med Guldhjelme paa Hovederne. Synet af de nydelige Smaabørn, i hvis Engleansigter Fromheden og den barnlige Forfængelighed parre sig sammen, gjør et forunderligt Indtryk. En glemmer at knæle for at see paa sine straalende Klæder, hans lille Sidemand støder saa smaat til ham for at minde ham om hans Skyldighed; en Anden brænder sine smaa Fingre paa Voxlyset og giver sig bitterlig til at græde, medens en Tredie taber sit af Glæde og Henrykkelse, fordi han i et Vindue pludselig opdager sin Mama, der med moderlig Glæde nikker til sin Pusling. Nu følge de Geistlige med Helgenindens Statue imellem sig; de modtage Presenter, der strømme ind fra alle Sider: sammenbundne Voxlys, udsmykkede med Silkebaand, Lysestager og andet deslige, der først holdes hen foran Helgeninden og derefter føres videre i Processionen; efter disse igjen en stor Mængde af Byens Borgere i hvide Kapper og med Voxlys i Hænderne. Ceremonimesteren vimser omkring, ligesom Baldirekteurerne paa vore Baller, med en elastisk, bueformig Stok i Haanden til Tegn paa hans Værdighed. En støiende Janitscharmusik, der i Anledning af Festen er hentet over fra Neapel, slutter Processionen, som efterfølges af hele Byens Befolkning, Mandfolk og Fruentimmer, der uophørlig synge Psalmer og hvert Øieblik knæle ned

midt paa Gaden, naar Præsterne ringe med Klokken. Det Hele slutter med et Fyrværkeri, der vel ikke er glimrende, men smukt og af en fortrinlig Virkning ved Echoet fra Klippekredsen, der omgiver den lille By, ved Nærheden af den yndige Strand og Reflexen i Havet, der i den maaneklare Aften afspeiler Lyskuglerne, medens det skyller ind imod Byen og titter frem mellem Husene. Hjemtouren er mere munter og livlig, end hele den øvrige Fest kan lade formode. Veiene ere bedækkede af Landboere, der i maleriske Grupper — thi alt er malerisk i dette Land — begive sig til Hjemmet; muntre Sange, ledsagede af Tamburinerne, klinge i den lyse Sommeraften; paa de grønne Klippesider glimre St. Hansormene, og Luften er ligesom gjennemfunklet af disse gyldne, smaabitte Lysglimt.

Dette er Ischitanerens lykkeligste Dag, om hvilken han taler hele den øvrige Deel af Aaret. Naar jeg derfor har dvælet noget længere ved denne, er det ikke uden Grund, thi til at kjende et Folk er det ikke nok at see det i dets daglige Syssel og lægge Mærke til, hvorledes dets Tænkemaade afpræger sig deri; man maa ogsaa see det i dets Glæder. Hvorvidt nu mit Billede er blevet fuldstændigt eller ikke, og hvorvidt det er lykkedes mig at give et nogenlunde anskueligt og tiltrækkende Maleri af Ischia og Ischitanerne, derom, kjære Læser! maa Du

dømme. At jeg har stræbt derefter, veed jeg; men hvis mine Farver maaskee eet eller andet Sted ere blevne mere glimrende end sande, skjøndt jeg blot har eftertragtet det sidste, kan jeg kun undskylde mig med min Forkjærlighed for et Opholdsted, hvor jeg har tilbragt Dage og Maaneder, der høre til min Reisetids lykkeligste Erindringer.

Tarantellen.

Ischia.

Aftensolen synker rød,
Lys og Mørke skifter,
Klare Stjerner glimte frem
Mellem Skyens Rifter;

Muntert ile vi til Dands
Fra de grønne Vigner,
Hænge Lamper op i Rad
Paa de slanke Pinier,

Bedre lyse dog de smaa,
Blanke Candeleller,*)
Vrimle frem i Tusindtal,
Alt som Dagen hælder —

*) St. Hansorme.

Glimre i det dunkle Løv
Mellem Blomsterduske,
Og som blanke Juletræer
Straale Løv og Buske.

I den klare Luft lig smaa
Stjerneskud de funkle,
Og som Gulderts Vignens Mur
Straaler i det Dunkle.

Paa den blanke Himmel sig
Løvet kulsort tegner;
Fra Citrontræets Løv en rig
Strøm af Vellugt regner;

Og som med en Elskovsdrik
Vaarens Luft er svangret, —
Meget skeer i denne Tid,
Som bli'er siden angret!

Rosa og Concerta see! —
Der staaer Teresina,
Og med Moder kommer hist
Muntert Carolina.

Marianna, Restitut'!
Alle! Smaa og Store!
Vi skal dandse, vi skal lee,
Jo vi skal os more!

Rosa med den lille Fod
Tramper utaalmodigt, —
Ja naar hun begynder først,
Ak saa gaaer det blodigt!

Husligt tripper om Mama
Og iskjænker Vinen;
Sat som Dandser *à la suite*
Jeg slaaer Tamburinen.

Rosa af den nøgne Fod
Flux Sandalen kaster,
Og med Beppo lystigt hun
Ind i Kredsen haster;

Øiet leer, og Kinden leer,
Munden leer fornøiet;
Mere rød bli'er Kindens Glød,
Mere glandsfuldt Øiet.

I den lille brune Haand
Klapprer Castagnetten,
Foden flytter sig i Takt,
Bliver dog paa Pletten;

Men i lette Kredse han
Sig om hende svinger
Som om Rosens Busk en Bi
Paa de lette Vinger;

Og meer fast sig klæber ei
Bien ved dens Sødme,
End hans sorte Øie ved
Hendes Kinders Rødme.

Hvilket Liv og hvilken Lyst!
Muntert nu han knæler,
Og fra hendes Haand et Kys
Listigt han sig stjæler.

Mere ildfuldt de sig snoe,
Nærmes og undviges, —
Hvad dog meget i en Dands
Uden Ord kan siges!

Teresina lidt jaloux
Sig i Veien stiller,
Og i Dandsen Beppo hun
Fra hans Rosa skiller.

Ingen paa den hele Ø
Kan sit Tørklæd binde
Om det sorte Haar som hun,
Retsom en Tyrkinde: —

Ak, men Staklen er lidt svær,
Trættes snart, og atter
Rosa paa den lette Fod
Hopper frem med Latter; —

Rosa, dine sorte Blik
True mig med Fare!
Hvor Du dandser! jeg maa med,
Kan ei meer mig bare!

«Rosa! hør, hvad sagde Bepp'
Igaar Aftes til dig? —
Lad blot ei saa fremmed, Du!
Ret saa! kun forstil Dig!

«Du fra Brønden kom; jeg saae
Godt, med hvilke Blikke
Krukken Du fra Issen tog
Og gav ham at drikke.

«Først han drak, saa hvisked han
Noget i dit Øre;
Du blev rød, og lod som ei
Meer Du vilde høre.

«Vist paa Søndag høre vi
Lyses for Jer Begge,
Og jeg seer i Aanden alt
Hvilken Bryllupsrække! —

«Nei, Du dandser altfor vildt,
Bedst jeg retirerer!
Beppo! kom og løs mig af,
Inden jeg creperer.»

Hvilke Fagter, hvilke Spring!
Over Hov'det svinger
Lystigt Tamburinen hun,
Fødderne faae Vinger.

Alles Øine følge med,
Alle Hænder klappe,
Alle Fødder Takten slaae, —
Nei, hvor er' de rappe.

Moder dandser med sin Søn,
Fader med sin Datter,
Alt er lutter Liv og Lyst,
Munterhed og Latter.

Livligt vexle Par med Par,
Her bli'er Ingen nødet, —
Selv den lille Toaars-Purk
Hopper med paa Skjødet. —

Ak, paa Jorden Glæden er
Sparsom kun og sjelden,
Men vil Glæden ret Du see,
Saa see Tarantellen!

Serenader.

Ischia.

Non sa com' Amor sana e come ancide,
Chi non sa, come dolce ella sospira,
E come dolce parla e dolce ride,
Petrarca. Sonetto CXXVI.

Vignerolen synger til sin Elskede:

I.

Din Kind er rød som Negliken, din Mund
Er frisk som en Granatblomst, der udspringer;
Som Perlerne paa Havets dybe Bund
Er hvert et Ord, der fra din Læbe klinger;
Dit Haar er dunkelt som den stride Flod,
Dit Øie lyser som en Alterkjerte;
Saa let som Fnugget er din lille Fod, —
Men ak! som Pinieæblet er dit Hjerte.

Af hundred Kjerner Piniens Frugt bestaaer;
Hver enkelt gjemmer Sødhed i sit Indre,
Og alle klynge i den unge Vaar
Sig sammen tæt, de større med de mindre:
Som den har og dit Hjerte hundred Rum;
Hvert enkelt gjemmer paa en Elskers Billed,
Og lige mild Du er og lige grum
Mod alle dem, der i dit Net sig hilded.

Hvad nytter det mig, Cecca,*) at din Mund
Er frisk som en Granatblomst, der udspringer,
At som en Perleskat fra Havets Bund
Er hvert et Ord, der fra din Læbe klinger,
At Haaret bølger som den dunkle Flod,
At Øiet lyser som en Alterkjerte,
At let som Fnugget er din lille Fod,
Naar ak! som Pinieæblet er dit Hjerte?

*) Cecca, et Kjælenavn istedenfor Francesca.

2.

Du tænker kun paa Pynt og Stads og Tant,
Fra Sol staaer op og til Ave Maria,
Paa Flor og Silketøier fra Levant,
Paa Blonder fra Neapel og — ei sandt? —
Paa store Ørenringe fra Foria.*)

Siig, kom den Tanke aldrig i dit Sind,
At see Dig selv som Hustru, brav og kjærlig
At pusle om i Huset, ud og ind,
Travl som en Bi og munter som en Hind,
Og syntes Dig en saadan Lod ei herlig?

Og har Du aldrig end ret hjerteglad
Tænkt paa dit eget Hus og alt det Skjønne,
Det rumme skal i Kiste, Krus og Fad,
Mens i din Forstu' Rollinger i Rad
Sig flokke tæt som Ærter i en Bønne?

*) Foria, en lille By paa Øen Ischia, hvor der forarbeides disse, i Stykket „Ischia og Ischitanerne" omtalte, colossale Guldørenringe, der paa Grund af deres Form kaldes *navette* eller Smaaskibe, og som udgjøre en af Fruentimmernes Hovedprydelser der paa Øen.

O hvilket Liv! men naar Du glad i Hu
Har tænkt paa Sligt, som jeg jo nok kan vide,
Siig, har i al den Herlighed ei Du
Bestandig savnet Noget dog endnu, —
Og saae Du aldrig mig da ved din Side?

3.

At Du er født i Marts, *) jeg holdt for vist,
Thi lunefuld Du er, og fuld af List
Du piner baade tidlig mig og silde;
Snart skinner Solen, snart er Himlen graa,
Saa regner det, saa er den atter blaa, —
O Cecca! lunefuld Du er som Faa,
Og den, der troer paa Dig, han handler ilde!

At Du er født i Marts, det veed jeg nu,
Thi hexe kan Du, saa det er en Gru,
Det har jeg selv for nylig følt og sandet.
Jeg vilde flye den Vigne, hvor Du boer,
O mere Kamp det kosted, end Du troer!
Jeg svor: — da saae paa Veien jeg dit Spor,
Et Aftryk af din lille Fod i Sandet.

*) Marts Maaned har i Italien det samme Rygte som April Maaned i Norden, og den, der er født i denne Maaned, forstaaer, efter et Mundheld paa Ischia, at gjøre Nar og at hexe.

Nei, ingen Anden har en saadan Fod!
Det bløde Sand, som nylig den forlod,
End gjemte troligt paa dens skjønne Billed;
Og da jeg ret saae til, stod strax derved
I Sandet støbt et andet, tredie Fjed,
Og fleer og fleer, som Blomster i et Bed, —
Og atter mine Sandser sig forvilded.

Saadan har Du forhexet mig mit Blod,
At blot et Spor, et Aftryk af din Fod
Mig fængsler meer end alle Blomsterklynger;
Og til din Dør de alle førte hen!
Jeg vilde bort, jeg vilde flye igjen,
Men som forhexet drog de mig derhen, —
Og see, nu staaer jeg atter her og synger!

4.

Jeg husker nok i Søndags, da Du kom
Fra Messen og om Kirkehjørnet bøied;
For mig det var, som om jeg fik min Dom,
Thi da Du saae mig, strax Du nedslog Øiet;
Du trak dit Tørklæd sammen om din Kind
Og bandt det hurtigt fastere om Hagen,
Som frygted Du den lette Morgenvind, —
Du vilde ikke see mig, det var Sagen.

Imorges gik dit Vindue jeg forbi;
Det aabent stod, og bag de grønne Ranker
Jeg saae Dig selv, og Du mig hørte, thi
Mit Fodtrin vakte Dig af dine Tanker.
Jeg sendte Dig mit Suk: Du veed min Nød,
At jeg er arm og kan ei andet skikke!
Jeg sendte Dig mit Suk, din Kind blev rød, —
Og dog Du lod, som hørte Du det ikke.

Du vil ei meer mig see, Du vil ei meer
Mig høre, godt! det skal Du ikke heller!
Snart Præsterne med Olien Du seer;
Den lille Klokke Dig min Død fortæller;
Saa skal Du aldrig meer mig høre, see,
Saa faaer jeg Fred engang, saa ender Pinen, —
Og naar min Grav Du seer, saa spøg og lee,
Dands Tarantellen og slaa Tamburinen.

5.

Min gamle Moder spørger mig hver Dag:
«Hvad fattes Dig, Giusepp'? Du bliver mager,
Din Kind er bleg, og tungt dit Aandedrag,
Men aldrig hører jeg, at Du Dig klager.»

Ja jeg er syg; jeg føler, hun har Ret.
Mit Liv er tomt for mig og uden Ynde:
Jeg ligner En, der alt er bleven træt,
Just som sin Vandring ret han skal begynde.

Min Dag er uden Sol og Lys, min Nat
Er stjerneløs, af Uveirsskyer omleiret,
Jeg selv staaer ene, fattig og forladt,
Et stakkels Straa, hvis Blomst er længst henveiret.

Hver Nat jeg staaer og synger ved din Dør,
Og Natten gaaer; jeg hører Kirkeuhret
Slaae Eet, slaae To, slaae Tre, men nu som før
Bestandig bli'er dit Vindue tilmuret.

Til dette Vindue med trofast Sind
En Stige bygger jeg af mine Sange,
Men Vinden vifter bort de lette Trin,
Som jeg har bygget op i Nætter lange —

Og aldrig — frygter jeg — derop den naaer.
O hvor forbander jeg den Mand, hvis Hænder
Har bygget Vinduet i din Faders Gaard
Saa høit, at aldrig dette Arbeid ender.

Det aabner sig! Madonna, seer jeg ret!
Det er dit Smil og dine sorte Blikke,
Du kaster ned en duftende Buket —
Er det en Drøm, et Blendværk, eller ikke?

Du hilser mildt mig med din lille Haand!
O nu skal ingen Sorg mig mere trykke,
Thi dette lille grønne Silkebaand*)
Om Blomsterne bebuder mig min Lykke.

*) Et grønt Silkebaand om en Blomsterbuket betyder i Italien Kjærlighed, et rødt betyder Krig; et grønt og et rødt, at man er tilbøielig til det Ene som det Andet.

Skolegang.

Ischia.

Min lille Dreng! dengang jeg drog bort,
Begreb Du kun lidt, at det faldt mig saa haardt.

Du saae paa din Moder med spørgende Blik,
Men Hulken og Graad var det Svar, Du fik.

Saa spurgte Du mig — jeg har gjemt dine Ord:
«Lille Fa'er, hvorfor græder min søde Mo'er?»

Mit Aandedræt blev lidt tungt og kort;
Hun græder, jeg svarte, fordi jeg maa bort.

«Ja vist, Du smilte, nu reiser Du, men
Ikke sandt, Du kommer jo snart igjen?

Du maa komme tilbage, det siger jeg Dig,
Og spise til Middag med Mo'er og med mig.»

Jeg kyssed din søde, uskyldige Mund.
Ak tung og bitter var Afskedens Stund;

Og mangen en Gang, vist meer end Du troer,
Har, min lille Dreng! jeg tænkt paa de Ord.

Nu skriver din Moder, at fast i et Aar
Hver Dag Du flittig i Skole gaaer;

At Du læser alt reent i din lille Bog
Og bliver hver Dag mere god og klog.

Det, kan Du troe, har glædet mig ret,
Og Intet jeg hører saa gjerne som det.

Men ogsaa jeg har læst, maa Du troe,
Og læser bestandig og gi'er mig ei Ro;

I Naturens, Kunstens og Livets Bog
Jeg læser for ogsaa at blive lidt klog.

Den er lidt større, den falder lidt svær,
Og end er jeg langtfra ei Enden nær.

Jeg læser ei reent, som Du i din lille,
Nei mangen en Gang staaer det ganske stille.

Ja tidt naar ret jeg tænker mig om,
Mig synes at Du langt videre kom.

Dog kjære Barn, derfor raader kun Han,
Som boer hist oppe i Himlens Land;

Han seer til os Store, han seer til Jer Smaa,
Og Alt, hvad vi virke, han agter paa.

Naar vi begge To kun gjør hvad vi kan,
Saa leder nok Alt til det Bedste han!

Under Vinløvtaget.

Ischia.

Under Vinløvtaget sad jeg
Med min Vin og med Cigaren;
Bogen nys jeg havde lukket,
Og paa Bordet laa Guitaren;
Drømmende Orangen vugged
Sine Grenes gyldne Frugter,
Medens sølvblank fra Fontainen
Kilden rislede i Bugter.

Det var silde; Alt var roligt.
Kun fra Massariet*) sendte
Hornet nu og da de lange,
Dybe Toner, som jeg kjendte.
Hør, da rasler det i Løvet.
Og en Fløiten jeg fornemmer;
Strax derpaa et Gjensvar følger
Og en Hvisken af to Stemmer.

*) Frugthaven

Over Astriken*) sig svinger,
Giovannin', den unge Fisker.
«*Mamma mia!* Hvad! Du vover» ...
Ængstligt Carolina hvisker. —
«Intet vover jeg. Dernede
Nys din Faders Horn jeg hørte:
Fuglene hans Horn kun skræmmer,
Mig det netop til Dig førte.»

Han sin Arm om hende slynger,
Og et Kys han dristigt raner;
Hundred andre følge efter —
Ak, min Vært vist neppe aner,
At mens Fuglene han skræmmer,
Der hans Frugter frækt vil gjæste,
Røver her en dristig Fugl ham
Just de sødeste, de bedste.

*) Balconen.

De Blonde og de Brune.

Ischia.

I.

Vi havde høstet Druerne dernede
I Præstens Vigne. Af vort Arbeid trætte
Vi hvilte i den stærke Middagshede
Og tømte rask den blanke Fogliette.

Det tætte Vintag over os sig hvælved;
Vi hvilte der, hvor yppigst og hvor grønnest
Det rige Løv i Sommervinden skjælved:
Da opstod der en Strid om, hvo er skjønnest —

Hvo er den skjønneste: den Blonde, Brune?
Og hvem af dem skal Prisen man tilkjende?
En skreg: den Blonde! Andre skreg: den Brune!
Og Striden syntes aldrig at faae Ende.

2.

«Den Blonde!» hed det hist. «Seer I da ikke,
Hvordan hos hende sig hver Skjønhed flokker!
Hun har Madonnas Smil og hendes Blikke
Og Magdalenas lysegule Lokker.» —

«Nei, nei, den Brune kjønnest er af Alle!»
Saa lød det her. «Derinde er dog Flamme!
Hvor blot en Gnist fra disse Øine falde,
Der slaaer jo Luen ud strax med det samme.»

Saaledes blev det ved. Jeg taug og tænkte.
Da sagde En: «Nu Du! det er paa Tiden.» —
«Ja,» lød det trindt, og atter man iskjænkte,
«Ja, Rafaello skal afgjøre Striden!»

3.

Jeg tog en Klase af de gule Druer,
Der svulmed yppigt blandt de grønne Blade;
Som Guld den skinnede i Solens Luer —
Et saadant Syn gjør alle Hjerter glade.

Jeg tog en anden af de sorte, dunkle,
Der Solens Flammeblod begjerlig drikke,
Og paa hvis mørke Flammer, hvor de funkle,
Umuligt man kan see med mørke Blikke.

Saa holdt jeg begge to frem for dem Alle
Og sagde: «Kjære, lad Jer nu ei blænde,
Men sig mig først — det kan vist svært ei falde —
Hvo er den skjønneste af disse tvende?»

4.

Dog Alle taug, og Ingen fældte Dommen.
«Hvordan?» jeg spurgte, «Ingen vil mig svare?
Saa er Enhver vel paa det Rene kommen,
At slig en daarlig Strid vi kunne spare.

«Kun Een vi elske kan, og hun er skjønnest,
Blond eller brun, o derom spørges ikke.
Du, Marco! finder kun de Brune kjønnest,
Fordi Dig fængsle Ghitas sorte Blikke;

«Og Du, Giusepp'! de Blonde kun berømmer,
Fordi din Kjærest er den blonde Lina; —
Jeg siger blot, naar det er mig, der dømmer:
For mig af Alle skjønnest er Beppina.

Lyren og Eros.

Villa Floridiana.

Dengang, o Cyprias Søn! din Guddom først mig begeistred,
— Atten Aar var jeg fyldt, endnu jeg mindes det godt —
Gik jeg drømmende om og søgte de ensomste Steder,
Følte i Hjertet mig syg, vilde helbredes dog ei,
Lytted til ensomme Fugl, der kvidred i Reden og lokked,
Ønskte mig Rede som den, ak! og lidt Kvidder til Trøst;
Larmen jeg væmmedes ved og den travle Færdsel i Byen,
Kun i Naturen min Sjæl søgte sin Lise og Ro;
Blomsternes Sprog jeg forstod og Kildens og Træernes Hvisken,
Men hvad jeg før havde lært, Alt var paa engang som glemt;
Ørkesløs gik jeg og drev, og Alt, hvad der før var min Syssel,
Blev mig af Hjertet forhadt — ørkesløs gik jeg og drev.

Men som en Dag jeg drømmende gik i det Tætte af Skoven,
Stod med eet for mit Blik Phoibos, den deliske Gud:
Lyren han holdt i sin Arm, og Lauren krandsed hans Pande,
Men hans Mine var streng, mørk og fortørnet hans Blik.

«Daarlige Ungersvend!» saa syntes det mig, at han talte,
«Gaa ei som Drømmer omkring! spild ei din Ungdom og Kraft.
Lyren jeg rækker Dig her, og see! denne Krands skal Dig smykke,
Hvis Du — prøv det kun frit! — synger af Hjertet en Sang.
Syng om Kamp og om Krig og Gudernes store Idrætter,
Er det ei Stof for et Digt?» — Lyren hurtigt jeg greb,
Og jeg begyndte en Sang, saaledes som Guden det fordred;
Men, jeg mærked det selv, falskt mit Strengespil var,
Vinger mangled min Sang, og i Strengene daarligt jeg famled —
Ikke Spor af Natur! ingen Sandhed og Kraft!
Og jeg begyndte igjen — og atter forfra — og forfra —
Men det samme det blev: daarlige, tomme Forsøg!
«Nei jeg kan ei,» fortvivlet jeg skreg, «jeg føler, jeg kan ei.
Og dog Lyren mig lad! Nei, jeg slipper den ei!
Lad mig endnu engang, for sidste Gang, Kræfterne prøve,
Lykkes det ei, da farvel! da jeg den slipper og dør.»
Og jeg begyndte igjen, begyndte om Kamp og om Krige,
Daarligt, usselt og mat — men, o Under! hvad nu?
Raskere gred jeg med eet i de mægtigt brusende Strenge,
Stedse kjækkere Greb! muntrere, friere Løb!
Hænderne legede let i de gyldne, klingende Strenge,
Tonerne ordned sig jo frit i den rhytmiske Dands.

Mat og afmægtig en Sang om Kamp og Krig jeg begyndte,
Og om Kjærligheds Magt toned den seirende nu!
«Ha, hvo lærte Dig det? Hvorfra har Du faaet de Toner?»
Spurgte Guden mig mildt. — «Ak jeg veed det ei selv,»
Svarte jeg stammende, «men jeg føler en Magt i mit Hjerte,
Der mig driver dertil — Eros troer jeg, det er.» —

Ja det var ham, det følte jeg nok; han lærte mig Alting.
Phoibos lytted med Smil — o men jeg glemte ham reent,
Sang begeistret og glad om Alt, hvad i Hjertet sig rørte;
Og da jeg endte min Sang, saae jeg Guden ei meer:
Men i min Arm laa Lyren, den gyldne, klingende Lyra,
Og i min henrykte Sjæl gjemte jeg Solgudens Smil. —

— Eros! ja det var Dig, der fyldte mit Bryst — o hvorofte
Har ikke siden din Magt aflokket Sjælen en Sang:
Thi hvor det Skjønne og Gode i Livet mig traadte imøde,
Eros, kjærlige Gud! der var Du altid mig nær!
Derfor i Hjemmet jeg sang om dem, som jeg elsker af Hjertet,
Og som mig elske igjen; — derfor toned min Sang
I det alvorlige Rom, hvor under det smuldrende Marmor
Skjønheden slumrer endnu som i en stor Sarkophag;
Derfor klinger den her i de rige, blomstrende Haver,
Hvor din Skjønhed, Natur! fængsler og tryller min Sjæl;

Hjemligt den blander sig her med Fontainernes tonende Pladsken,
Og i den dalende Sol smiler jo Phoibos igjen. —
Lad da kun glemmes og døe hvad uden Eros jeg digted —
Selv til den stygiske Magt vier med Smil jeg det ind;
Men hvad med ham jeg sang, det naadigt han selv vil beskytte,
Hvis ei, o Phoibos Apol, hvis ei mig skuffed dit Smil.

PALERMO.

Beliggende paa en Slette ved Kysten af det deilige Middelhav, der ruller sine blaae og langlige Bølger ind imod Strandbredden, og omringet i en Halvcirkel af fem og tyve meer eller mindre høie Bjerge, af hvilke Monte Pellegrino er det høieste imod Vesten og Catalfaro imod Østen, frembyder Palermo, seet ude fra Havet, det interessanteste Skue. Bjergenes maleriske Former og livlige, vexlende Farvespil, Havets uendelige Blaa, Mængden af Skibene og det Liv, der rører sig i Havnen, de talrige Villaer og yppige Haver, der omringe den, give Byen en Afvexling, en Skjønhed og Ynde, hvori maaskee ingen Stad i Europa kan maale sig med den.

Men ligesom Palermo unegtelig af alle Stæder er en af de skjønneste, saaledes er den ogsaa en af de rigeste og af Naturen mest velsignede, og det er ikke uden Grund, at de Gamle have givet den Tilnavnet: den Lykkelige. Den palermitanske Slettes Rigdom og Frugtbarhed er bleven til et Ordsprog i Sicilien; den er en Guldskaal, sige Digterne, hvori Overflødighedens Gudinde

gjemmer sine kosteligste Frugter. Store Oliven- og Pommerantsskove udbrede sig til alle Sider; Palmen taarner sig iveiret og udbreder sin grønne Viftekrone med samme Yppighed som under Arabiens Himmelstrøg; Sukkerrøret trives her, og inden Amerikas Opdagelse udgjorde det en af de vigtigste Handelsartikler; Hørren og Kornet udføres fra Palermo i store Kvantiteter, og ved Floderne og Kilderne, der gjennemrisle Markerne, skyder Papyrusplanten sin langagtige, grønne Stængel og lille, palmeagtige Krone.

Ogsaa Byen selv har et malerisk og ualmindeligt Udseende. To lange og snorlige Gader, *Strada Toledo* eller *Cassaro* og *Strada nuova* eller *Macqueda*, der overskære hinanden i et Kors, inddele Staden i fire Kvarterer. Overskæringspunktet, der begrændses af fire smukke med Marmorstatuer og Fontainer prydede Paladser, danner en smuk lille Plads: *piazza Villana* kaldet, eller «*i quattro cantoni*». Staaer man i dette Midtpunkt og kaster et Blik nedad de fire Gader, der gjennemskære Byen i alle Retninger, og hvori der myldrer et Liv og en Folketummel, som man neppe i Neapel kan see Mage til, frembyder sig for Øiet de mest maleriske Prospecter, idet Synet imod Syd, Øst og Vest begrændses af de høie Bjerge, der gigantisk taarne sig op over Husene, og imod Norden af Havet, der hæver sin mørkeblaae Flade høit op imod den lysere Himmel. Husene ere høie og faae et charak-

teristisk og eiendommeligt Præg ved de sammenhængende Rækker af Jernbalkoner, der hele Aaret igjennem ere bedækkede med Blomster og Appelsintræer; og i Stue-Etagerne, der overalt ere benyttede til Butikker, gaaer Offentligheden endnu videre end i Neapel, thi de ere i Almindelighed aldeles uden Mur ud til Gaden, kun baarne af een eller to Colonner, saa man bestandig troer at vandre i en østerlandsk Bazar og ikke i en europæisk-civiliseret Handelsstad. Hist og her staae prægtige Granitbuer fra Seracenernes Tid som Indgang til et gammelt og faldefærdigt Hus; gaaer man ind i Vestibulen, seer man ikke sjelden i Baghuset tredobbelte snørklede Colonnader af arabisk Architektur, slanke og mosbegroede Søiler, farvede af Tiden og omslyngede af Epheu og Eviggrønt, der for Phantasien fremkalde Billedet af folderige Kaftaner, brogede Turbaner og blinkende Damascenerklinger, og imellem dem sidder nu en Skomager ved sin fredelige Dont, eller en Grovsmed puster ved sin Ambolt.

Strax udenfor Byen strækker sig den yndige Spadseregang *la marina*, der saavel paa Grund af sin smukke Beliggenhed som den Pragt, hvormed den er anlagt, er en af de skjønneste i Verden. Her kan man ud paa Eftermiddagen see den fornemme palermitanske Verden udfolde al sin Rigdom og Luxus, og man behøver kun at gaae den een Gang tilende, for at overbevise sig om, at

det er en høist ubillig Beskyldning, der i Almindelighed gjøres imod Palermitanerinderne, at de ikke ere smukke. Langs med Havet paraderer en lang Række af Bourbonerne: hvide Marmorstatuer med svære, svære Marmorkroner paa Hovederne: man kan see paa disse Statuer, at det ikke er saa let en Sag at være Konge, og at Siciliens Krone har tynget haardt paa Bourbonernes Isse. De vende ogsaa Allesammen Ryggen til Staden og see ud over Havet, som om de ikke ret hørte til her.

Henad Aften bliver Spadseregangen muntrere og livligere; den fornemme Verden, der i alle store Byer er den samme, har trukket sig tilbage, og Folkelivet begynder nu at udvikle sig, fornemmelig om Festdagene, i al sin Friskhed og Fylde. Haandværkerne og Marinarierne, de Sidste i deres brune, udsyede Kapper og hvide Huer med langt nedhængende Snip, komme nu med Koner og Børn. Guitarren og Tambourinen klinger, Boschspillerne kaste deres Kugler, og Fortælleren er paa sin Plads og har samlet sine Tilhørere omkring sig. Han er allerede dybt inde i Fortællingen om Carl den Store og Aldobella, om Rinaldo og Orlando. For et Par Gran kan man her høre Ariosts vidunderlige Eventyr og henrivende Stanzer travesterede i den bredt udtrukne sicilianske Dialect, der oprigtig talt, trods Dantes og Petrarcas Forsikring, hverken er smuk eller velklingende; men disse Folkescener ere derfor ikke mindre interessante:

Fortællerens Minespil og Gestus, hans ødsle, phantasifulde Billedrigdom, hans korte kjernefulde Phraser, naar Handlingen begynder at interessere dem, deres livlige og charakteristiske Udraab — Alt dette henriver uvilkaarligt, hvis man ikke til Ære for Fortælleren undertiden glemmer alt det Andet, for at følge med i hans Fortælling. Medens de Ældre lytte til, lege Børnene og opsende deres Papirdrager imod Aftenhimlen: dette er den palermitanske Ungdoms almindelige Yndlingsforneielse, og man kan ofte paa engang see hundrede Drager med deres lange Sølvpapirshaler og brogede Vinger opstige i Aftensolen; de boltre sig under den blaae Himmel, de stige og stige saa høit, som den tynde Traad tillader det, og Børnevrimlens Jublen følger dem paa Flugten. Der er noget Smukt i denne Børneleg, og den har altid behaget mig fremfor alle andre. Netop saaledes stige i den tidligere Alder vore Forhaabninger og Drømme, den ungdommelige Phantasies glimrende og luftige Billeder, op imod Ætheren, saaledes boltre de sig og omtumles deroppe, indtil den skjøre Traad brister, hvormed Forstanden holdt dem bundne, og de henhvirvles i det uendelige Luftocean og forsvinde for bestandig.

Den skjønneste Plads i Palermo er *piazza reale* udenfor det kongelige Palads: den er bedækket med unge Træplantninger, smukke Blomsterkvarterer og indbydende Spadseregange, og foran Slottet hæver sig paa en mægtig

Basis Philip den Fjerdes colossale Statue, omgiven af allegoriske Figurer, der antyde hans Dyder. Da disse vare mig noget uklare, steg jeg opad den brede Marmortrappe, der fører hen til Statuen, for at hente Oplysning af de fire, tæt beskrevne Marmortavler, der beklæde dens Basis. En Skildvagt gjorde mig med al mulig Artighed opmærksom paa, at det var befalet af Regjeringen, at Enhver, der læste disse Tavler, skulde blotte Hovedet under Læsningen. Jeg forsikkrede ham naturligviis, at jeg under disse Betingelser maatte nødes til at renoncere paa denne Fornøielse — det er derfor ikke min Skyld, at Philip den Fjerdes kongelige Dyder ikke paradere paa disse Blade-

Hvorvidt Palermo har været beboet af Grækerne, er temmelig uvist; i det mindste er der ingen Levninger fra Oldtiden, der tale for denne Mening. Desto flere findes der derimod fra Saracenernes og Normannernes Tid, og det er ikke uinteressant at lægge Mærke til, hvorledes man i Byen selv næsten ved hvert Skridt kan studere dens Historie og dens omvexlende Skjæbne. Den ædle og ophøiede Simpelhed, de grandiose Masser og den skjønne Harmoni i alle Forhold, der charakterisere den græske Bygningskunst, vil man her forgjeves søge Spor af. Saracenernes Invasion udslettede den sidste Rest af den Skjønhedssands, som Grækenlands blomstrende Kunst havde udviklet og dannet, og som allerede under Romernes

paafølgende Herredømme tabte bestandig meer af sin oprindelige Reenhed. Kathedralkirken *Santa Rosalia*, der imponerer ved sin Storhed og Usædvanlighed, kan man endnu bestandig betragte som Typus for en Bygningskunst, der søger det Kunstlede, Smaalige og Maniererede istedenfor det Simple og Skjønne. Disse tynde, snørklede Søiler, disse takkede og tilspidsede Taarne, dette gjennemhullede Muurværk, denne Overlæssen af Billeder og Zirater og den smaalige Flid, hvormed Alting er udført støder Øiet, der er vant til Værdighed og Eurythmi i Linier og Forhold. Normannerne, der fortrængte Saracenerne fra Sicilien (1070), søgte at bringe mere Alvor og Holdning tilbage i Architekturen, og Kirken i Morreale, der i 1174 byggedes af Vilhelm den Gode, vidner om, at disse Bestræbelser ikke have været spildte. For at forskjønne denne Kirke, der unegtelig er den skjønneste i hele Sicilien, indkaldte han fra Constantinopel, hvor Mosaikarbeiderne dengang dreves til en sjelden Fuldkommenhed, en stor Mængde græske Kunstnere, og fra denne Periode skriver sig den Masse af Guld- og Glasmosaik, der bedækker hele det Indre, ikke blot af Kirken i Morreale, men ogsaa det saakaldte palatinske Kapel i det kongelige Palads og Kirken *della Martorana*, der er bygget af Admiralen Giorgio Antiocheno. I disse Mosaikbilleder udtaler sig den byzantinske Skoles hele Eiendommelighed: lange og magre Figurer, skarpe Omrids,

mørk Colorit paa skinnende Guldgrund og fornemmelig Enfold og Naivitet i Fremstilling og Indhold, — i et af Billederne i den sidstnævnte Kirke sees saaledes Kong Roger, der krones af Jesus Christus, i et andet Admiralen i en Rendezvous med Madonna. I de øvrige Kirker fra et sildigere Tidspunkt — maaskee med Undtagelse af *San Dominico* alene — er al Stil gaaet til Grunde i en smagløs og bizar Overlæssen af Kostbarheder og Zirater, og selv naar man har seet Kirkerne i den katholske Verdens Hovedstad, vil man forbauses over de Rigdomme, der her ere bortødslede. I Kathedralkirken f. Ex., hvis Hvælving bæres af ikke mindre end 80 Granitcolonner, er Hovedaltret af Jaspis og Agat, og Altrene i de to tilstødende Sidecapeller af Sølv og Lapislazzoli; i Kirken *Santa Catarina* er Hovedaltret ligeledes af ægte og værdifulde Stene og Tabernaklet af Amethyster, og i et Capel *San Olivella* straaler den Korsfæstedes Billede af orientalske Granater, Diamanter, Topaser og Heliotroper, og de to Søiler paa begge Sider af Altret ere af Jaspis med Guldcanellering.

En langt ædlere Nydelse frembyde derimod de skjønne Billeder og Freskomalerier, hvormed Palermos Kirker rigeligt ere udstyrede, og den, der har Sands for de skjønne Kunster, vil her ikke føle sig utilfredsstillet. Sicilien har nemlig en Maler, der vilde nævnes iblandt de Første i Verden, hvis hans Arbeider fandtes i Rom

eller Florents og ikke blot paa den Ø, hvor han fødtes. Det er Pietro Novelli. Allerede i en ung Alder gik han til Rom for at studere, og her uddannede han sig fornemmelig under Rafael, hvis Indflydelse paa ham er umiskjendelig i alle hans Værker. Man har kaldt ham Siciliens Rafael, og det ikke med Urette, thi hans Compositioner mangle hverken Friskhed eller Originalitet, hans Tegning er altid correkt og fortrinlig, i Farveblandingen seer man Rafael og Perugino, kun synes han i de fleste af sine Productioner at helde vel meget til Efterligningen af det Virkelige, og som en Følge deraf mangle hans Arbeider ikke sjelden denne høiere ideale Skjønhed, der netop har paatrykt Rafaels deres Stempel. Hans Productivitet er ligesom Rafaels næsten ubegribelig, og han bortreves ogsaa, ligesom denne, ved en altfor tidlig Død midt i et glimrende Kunstnerliv, i sin kraftigste Virksomhed. Hans skjønneste Arbeide: S. Benedikt, der velsigner og uddeler Brødet, findes i Benedictinerklostret i hans Fødeby; i Kirkerne *S. Maria degli Angioli, Monte santo, Casa professa, S. Rosario, S. Zita* og endnu mange flere Steder kan man gjøre sig bekjendt med hans Arbeider, og overalt vil man beundre den rige og mægtige Genius, der taler igjennem dem. Ogsaa af Sicilianerne Anemolo og Antonello, der er den første, der bragte Kunsten at male i Olie til Italien, findes hist og her ikke faa værdifulde Arbeider. Af Skulpturarbeider er der i

Palermo en stor Mængde middelmaadige og slette, men kun saare lidet, der fortjener at omtales. Gagini er unegtelig den første Billedhugger i Sicilien, og de tolv Apostler af ham i Kathedralkirken staae i det mindste ligesaa høit over Apostlerne i Lateranen, som de igjen staae dybt under Thorvaldsens i Fruekirke. Ogsaa Capuccinernes Kloster udenfor *Porta nuova* i Nærheden af det mauriske Palads *della Zita*, forglemme man ikke at besøge, ikke for dets Skjønhed og Pragt eller Rigdom paa Kunstgjenstande, thi i den Henseende har det slet intet Mærkeligt, men for de interessante Katakomber, der strække sig hen under Klostret.

Kirkernes Rigdom og Mangfoldigheden af Klostrene i Palermo tyde noksom hen paa, at Geistlighedens Indflydelse der ikke er ringe. En naturlig Følge heraf er, at al sand Religiøsitet, her som overalt i Italien, gaaer til Grunde i tom Ceremonitjeneste og taabelig Helgentilbedelse. En Gudstjeneste i Aand og Sandhed kan neppe engang tænkes hos disse sydlige Nationer, hvis Sandselighed trænger til bestandig at have noget Sandseligt for Øie, som de kunne slutte sig til i deres Bønner, og som de paa den Maade troe at sætte sig i Rapport til. I Palermo er det fornemmelig den hellige Rosalie, der dyrkes, thi som bekjendt har enhver By i Italien sin egen Skytspatron eller Patronesse, under hvis specielle Omsorg de troe sig trygge. Om den hellige Rosalie

fortælles der, at hun var en Niece af Kong Vilhelm den Gode, og at den unge Prindsesse i den mest blomstrende Alder trak sig tilbage fra Hoffets Adspredelser og den glimrende Fremtid, der ventede hende, for i uforstyrret Ensomhed at overgive sig til gudelig Betragtning; den kongelige Pragt ombyttede hun med en simpel og ulden Klædning og Hoffets Sale med en skummel Klippehule høit oppe paa Monte Pellegrino, det gamle Ereta, et stort Bjerg i nogen Afstand fra Palermo, der har omtrent fjorten Miglier i Omkreds og hæver sig et Par tusinde Fod over Vandfladen. Da Pesten i Aaret 1625 anrettede en frygtelig Ødelæggelse i Palermo, og Byens Befolkning var bragt til den yderste Fortvivlelse, fandt man Helgenindens Lig endnu ufortæret i den Klippehule, der tidligere havde været hendes Bolig; det blev ført ned i Staden og hen til Kathedralen, der nu bærer hendes Navn, og øieblikkelig standsede Pesten. Siden den Tid feires hvert Aar i Juli Maaned en stor Fest til hendes Ære; den varer i fem Dage, og Helgenindens Statue føres ved Nattetid i en glimrende Procession omkring paa en uhyre Triumfvogn, der er 70 Fod lang og 80 Fod høi og trækkes af fyrgetyve blomstersmykkede Oxer, medens tyve tusinde Voxkjerter oplyse Kathedralen.

Hulen, hvori hun fandtes, er nu forvandlet til en Kirke; en kæmpemæssig Mursteensvei, der i Zikzak slynger sig opad Klippen henover mægtige Arkader, og som med

umaadelige Bekostninger er anlagt for et Par Aarhundreder siden, fører op til den og afgiver et ligesaa malerisk som ualmindeligt Skue. En Pillegrimsvandring op til Rosalies Klippe-Kapel er trættende nok, men man vil føle sig rigelig belønnet. Foden af Bjerget er græsbevoxet og bedækket med talrige Gedehjorder. Tiden har slaaet dybe Revner og Furer i disse murede Buer, der føre op ad Bjergets Side, men mange Aarhundreder ville hengaae for det lykkes den at tilintetgjøre dette Kæmpeværk. Under Opstigningen forfriskes Blikket i Begyndelsen ved Synet af det deilige Hav og hele den palermitanske Slette, der ubreder sig for Øiet med sin prægtige By, sine Villaer og Casiner og sin yppige og underfulde Vegetation. Med eet er det, som om Fjeldet lukker sig for alle disse Herligheder, thi Veien slynger sig nu bestandig opad imellem store, mørkegraae Steenmasser, hvis Spidser og Takker, der bestandig stræbe opad, give Vandreren Billedet af et skovbegroet Fjeld, hvor Vegetationen er forstenet i Aarhundredernes Række. Træt og udmattet af den evige Opadstigen og indeklemt saa at sige mellem disse trøstesløse Steenklipper, hvor det eneste Levende, man opdager, er en Rovfugl, der sværer tungt hen over Hovedet, vil man let føle sig lidt uhyggelig tilmode og maaskee nu og da fristes til at vende tilbage; men med eet aabner sig ligesom Fjeldets Side igjen og udfolder for Øiet de deiligste Prospekter og de mest

smilende Landskaber — og her er man ved Maalet for sin Vandring. Man venter at see en lille Aabning i Klippen, der fører ind til Kapellet, og man overraskes ved Synet af en smuk Tempelfaçade med tilhørende Præstebolig, thi Rosalies Capel, er saa rigt, at det lønner ikke mindre end tolv Præster, der daglig læse Messer — naturligviis for ingen Menighed, thi det er kun saare sjeldent, at en Palermitaner forvilder sig herop.

Denne Klippekirke, der er noget af det Mærkværdigste man kan tænke sig, er opført for over to hundrede Aar siden. En Port i Façaden fører ind i en Tempelforhal, hvis Vægge er den raae Klippe med sine barokke og maleriske Former, og hvis Tag er den blaae Himmel med sin oplivende Solglands; deiligt, saftiggrønt Epheu slynger sig nedad Klippesiderne og danner de yndigste Guirlander og Arabesker, som ingen Maler eller Billedhugger kan gjøre efter, og farvede Smaastene fra Klippegrunden selv, der med ligesaa megen Ziirlighed som Kunst ere ordnede i allehaande Former, danner det smukkeste Mosaikgulv. En stor Jernport fører ind til Klippekapellet; her har Naturen selv bygget sig en rummelig Kirke, hvælvet sit Loft og reist sine Piller med en Kjækhed, en Styrke og en Skjønhed i Stilen, der spotter ad Kunsten. Paa det Sted, hvor Rosalies Legeme blev fundet, er opreist et prægtigt Altar under en Steenhimmel af ægyptisk Porphyr, baaret af korinthiske Colonner; ved Foden af

Altret er Rosalies hvilende Statue; Arbeidet er mesterligt: hun synes at slumre, paa den høire Haand hviler Kinden, og den venstre falder let hen over Brystet; hendes Ansigt er deiligt og har et saa ubeskriveligt Udtryk, at det synes at aande og leve. Hvad der endnu mere forhøier Illusionen er Skinnet af de altid brændende Voxkjerter, der oplyse de dunkle Omgivelser og farve Ansigtet og de fiintformede Marmorfingre, der straale af Brillanter, med et blidt og skuffende Skjær. Strax over Altret er oppe i Klippen tilvenstre en lille lueforgyldt Hule: det er det Sted, hvor Helgeninden efter Sagnet pleiede at holde sine Bønner. I Baggrunden af Klippekapellet, der har en temmelig betydelig Dybde, findes Hovedaltret med en Marmorstatue af Madonna i Undfangelsens Øieblik: hun folder Hænderne med et sødt og jomfrueligt Smil, og hendes høire Fod hviler paa en Halvmaane; ogsaa dette Arbeide er ikke uden Kunstværd. For at bortlede Fugtigheden, der driver ned fra Klippespalterne og fra Loftet, er der kunstigt nok ført Jernrør hen under Klippetaget, der opfange det nedrindende Vand og bringe det hen til en større Vandbeholdning tætved Indgangen, hvorfra det igjen under Jorden føres ud af Kirken og hen til en Marmorcisterne i Forhallen.

Strax udenfor Kapellet findes et noget ophøiet Punkt, hvor der er opmuret et sort Kors, og hvorfra man har den vidunderligste Udsigt: herfra naaer Blikket til Ustica,

en vulkansk Ø i 60 Migliers Afstand fra Palermo, og til de æoliske Øgrupper, og dybt nede ved Bjergets Fod udfolder sig den frugtbare Slette, der i mangfoldige Migliers Omkreds indeslutter Palermo fra Landsiden. Seet fra denne Høide bliver den udstrakte Slette til en smuk lille Have, de kæmpehøie Plataner og altidgrønne Ege blive til smaabitte Buske, Villaerne, Lysthusene, Markerne og Haverne synes regelmæssigt inddeelte Blomsterkvarterer, og de brede Kjøreveie smalle kridhvide Gange, der labyrinthisk slynge sig igjennem dette paradisiske Opholdssted.

Den hellige Rosalie er imidlertid ikke den Eneste, der venereres i Palermo; hver anden Dag er næsten en Festdag for en eller anden Helgen, og Gaderne myldre da af Mennesker, saa at man troer, at hele Byen er paa Benene paa engang. Jeg vendte netop en Middagsstund tilbage fra en lille Udflugt, jeg havde gjort til Villa Flora og de yndige Landsteder der tilhøre Prindserne af Butera og Serradifalco; men det var mig ikke muligt at passere Toledoen, saadan en Menneskemasse opfyldte den miglielange Gade. En stor Sølvstatue førtes i Procession op og ned ad Gaden paa en straalende Guldvogn, bekrandset med Roser og Ranunkler; flere Musikcorps ledsagede Processionen, men der var en Skrigen og Skraalen, som gjorde det aldeles umuligt at høre Musikken; en Mængde Raketter, der opsendtes, og et heelt Fyrværkeri, der af-

brændtes ved høilys Dag midt paa Gaden og kun efterlod Røg og Knald, forøgede endnu mere Spetaklet. En fed gammel Kone stod i sin Butiksdør og græd sine modige Taarer af Henrykkelse og Andagt. «Lille Mo'er,» spurgte jeg, «hvad er det for en Helgen, som føres omkring i Procession der?» — «*Mamma mia!**)» udbrød hun ganske forskrækket og slog Hænderne sammen. «Hvordan Eccellenza? Eccellenza kjender ikke San Vincenzo, den største Helgen i Paradiset!» — Jeg maatte tilstaae min Uvidenhed, thi den eneste San Vincenzo, jeg hidtil havde kjendt, var min ærlige Vert paa Øen Ischia.

«Og hvad har han da gjort, den Guds Mand?» spurgte jeg med tilsyneladende Deeltagelse.

«Hvad han har gjort?» gjentog hun ivrigt. «Ja det skulde man neppe troe alt det, han har gjort i sine Dage. *Gesu! Gesu!* det er ikke saadan en *malandrino* (Røver), som mange af de andre, hvem man kan tigge Aar og Dag om at gjøre et lille Mirakel, og saa faaer man dog en lang Næse — nei saa er han en anderledes Fyr! han gjorde saa mange Mirakler i sin Klostertid, at hans Prior tilsidst maatte forbyde ham at gjøre flere. Men hvad skeer? En Dag gaaer San Vincenzo her igjennem Gaden, og i det samme styrter der en Mand ned oppe fra Taget. Hvad gjorde nu den hellige Mand? hvad troer De?» —

*) Madonna

«Han lod ham vel blive staaende i Luften,» svarede jeg i en halv spøgende Tone. — «Rigtigt, ganske rigtigt! Aa, Eccellenza kjender Historien!» udbrød Konen ganske fornøiet. «Han lod ham blive staaende i Luften, thi hans Prior havde jo forbudt ham at gjøre Mirakler; derpaa gik han ganske roligt hen til sit Kloster, fik Tilladelsen til at gjøre Miraklet, vendte ligesaa roligt tilbage og lod det stakkels Menneske igjen komme paa fast Grund.» Her begyndte hun at tudskraale, og Glædestaarerne over San Vincenzo trillede strømmeviis ned ad hendes Kinder. Jeg takkede den gode Kone for hendes Underretning, idet jeg forsikkrede hende, at jeg nu erindrede det Altsammen, og vi skiltes overmaade venskabeligt fra hinanden.

Faa Dage efter fik jeg Leilighed til at gjøre et nyt Helgenbekjendtskab, som jeg ikke kan overtale mig til at forbigaae, da jeg nu engang er kommen paa dette Capitel. Paa en Udflugt, som jeg foretog fra Palermo gjennem det Indre af Landet, gik jeg med Brevcoureer, ledsaget af en velbevæbnet Gendarm, til Caltanisetta. Ud paa Aftenen bleve vi staaende i Nærheden af Ogliastro for en temmelig høi Banke, som det ikke var os muligt at komme over. Vetturinen skreg og bandede, pidskede og bad uophørligt, men det nyttede ligemeget. Efter et Par Timers Forløb red Gendarmen tilbage for at hente frisk Forspand; men da det endelig ankom, vare Vetturinens egne Heste

saa udasede af de mange forgjeves Forsøg, at det blev ved det samme; Hestene udmattedes bestandig mere, Helgenerne paakaldtes! *Santa Rosalia! Santa Agata! San Francesco* o. s. v., men det blev ikke til andet, og Vognen rørte sig ikke af Stedet. Vetturinens Raseri kjendte tilsidst ingen Grændser! „*Santo Reavolo!*" skreg han, „*ti prometto due bottiglie! Due bottiglie ti prometto, Santissimo Reavolo!**) Denne *S. Reavolo* er, som man maaskee allerede har gjettet, ingen Anden end Hs. Høivelbaarenhed Hr. Fanden **), hvem Vetturinen troede at gjøre en velbehagelig Gjerning ved at drikke sig fuld i to Bouteiller. Han er for den simple Sicilianer en ligesaa god Helgen som alle de andre, og jeg har senere paa mine Toure i det Indre af Sicilien mangfoldige Gange hørt ham paakaldt. Formodentlig har Vetturinen været bedre anskreven hos *Santo Diavolo* end hos *Santa Rosalia*, thi dette Sidste hjalp, og vi slap lykkeligt over.

Uagtet alt dette, uagtet Præstevæsnets altfor overmægtige Indflydelse, ere Indbyggerne i Palermo ikke desto mindre de mest dannede og oplyste i hele Sicilien. Dette skyldes fornemmelig en fornuftig Communalbestyrelse, der i de sidste Decennier har stræbt at modarbeide ikke blot dette aandelige Aag, som Byen lider

*) „Hellige Reavolo, jeg lover Dig to Bouteiller! To Bouteiller lover jeg Dig, allerhelligste Reavolo".

**) Reavolo er naturligviis en slet Udtale istedenfor Diavolo.

under, men ogsaa det mere materielle af den neapolitanske Regjering, hvorunder hele Sicilien sukker. Ogsaa ere disse Kræfter, som Communen har at disponere over, ikke ubetydelige, og de voxe bestandig med Byens tiltagende Rigdom. Naar derfor Palermo allerede nu giver os Billedet af en stor og betydelig Stad, der i den nyere Tid har gjort et mægtigt Kæmpeskridt fremad i sand Civilisation, saa er det alene sin Commune, den har at takke for dette Fremskridt. Man pleier kun altfor ofte at opstille den meer eller mindre udviklede Kunstsands som eneste Maalestok for en Byes eller Nations høiere eller ringere Civilisation; men det forekommer mig, at man kun da har Ret til at gjøre det, naar denne Kunstsands er paa en naturlig Maade udviklet som Blomsten af en lykkelig social Forfatning. Hvor denne første Betingelse mangler, synes den mig snarere en Udvæxt, og der er god Grund til at tvivle om dens Reenhed og Ægthed. En sand og levende Menneskefølelse, der, uden at skye nogen Opoffrelse, aabenbarer sig i Omsorg for Ungdommens Dannelse og Underviisning, i Deeltagelse for de Lidende og Omhu for de Forvildede og Fortabte, en saadan Menneskefølelse er i mine Tanker et langt ubedrageligere Kjendetegn paa en fremadskridende Cultur, og, hvis saa er, da staaer Palermo heller ikke tilbage. Da Jesuiterne i 1805 fordreves fra Sicilien, eiede de i Palermo, foruden betydelige Capitaler og et godt Biblio-

thek, ikke mindre end sex prægtige Kirker og Paladser. Disse inddroges og indrettedes af Communen til Fængsler, Fattiganstalter og Lazarether, og det med saamegen Indsigt og Klogskab, at f. Ex. de nyopbyggede Fængsler fortjene at opstilles som Mønstre for alle lignende Indretninger. Dette er ikke mindre Tilfældet med det i Sandhed kongeligt indrettede Fattighus, med Daareanstalten og fornemmelig med Opdragelsesanstalten for uægte fødte Smaabørn.

Denne Anstalt har noget virkelig Rørende ved sig. Disse smaa Stakler nyde her den mest menneskekjærlige Pleie og Opdragelse. Den hele Anstalt har et militairt Anstrøg, der ikke er uden gavnlig Indflydelse paa Ordenen og Disciplinen; Drengene bære smaa, netsyede Uniformer af mørkeblaat Klæde med grønne Kraver og Rabatter, og smaa Corporaler, der udvælges blandt de flinkeste, have at paasee, at Enhver passer sin Dont, og at Alt gaaer til i den tilbørlige Orden. Saasnart de staae op om Morgenen tidligt, reengjøre de selv hele den vidtløftige Anstalt, thi her foretages Alt af Børnene selv, der paa denne Maade praktisk indøves i Reenlighed og Orden. Naar Anstalten er reengjort, faae de deres Frokost, og derpaa begynder Skolen. Gjøre vi først en lille Tur gjennem Sove- og Spisesalen, da nødes man til at beundre den Nethed og Accuratesse, der overalt træder En imøde. I Sovesalene ere Gulvene allerede reengjorte,

Vinduerne oplukkede, de smaa Jernsenge staae net ved Siden af hverandre. Madratserne er optrukne, Lagnerne sammenlagte paa Hovedgjerdet, og paa Foden af hver Seng ligger Stadsuniformen propert og ordentlig udbredt. I Spisesalene ere Bordene allerede dækkede, og Pladserne ordnede efter de forskjellige Aldre. Hver har sin egen Serviet, Kniv, Gaffel og Skee; her faae de deres Frokost og varm Mad to Gange om Dagen foruden Frugt; de mindste maae nøies med Vand, men for de ældre staae der smaae Vinflasker, hvis Størrelse saavelsom Brødets er afpasset efter de forskjellige Aldre.

Da Jesuiterne i Aaret 1823 paa temmelig snevre og indskrænkede Vilkaar igjen fik Indpas i Palermo, gav man dem to af deres forrige Eiendomme tilbage: den saakaldte *chiesa professa* og det nuværende *collegio massimo* i Gaden Maqueda, men paa den udtrykkelige Betingelse at Ordenen skulde overtage den offentlige Underviisning. Dette Hverv røgte Jesuiterne med den mest exemplariske Iver, og man kan ikke negte, at hvis de vilde indskrænke deres Bestræbelser hertil og gjøre deres Talenter og Kundskaber frugtbringende i denne Retning, og alene i denne, vilde deres Virksomhed være ligesaa velsignelsesrig for Samfundet, som den til alle Tider har været fordærvelig.

Universitetet er nu i betydelig Opkomst og tæller dygtige Lærere, ihvorvel det ikke kan sammenlignes med

det i Catania, der ustridig er et af de bedste i Italien. Til Universitetet hører et chemisk Laboratorium, et physisk Cabinet, et anatomisk Theater, et begyndende Malerigalleri, hvori der findes adskillige udmærkede Billeder af Salvator Rosa, P. Perugino, Maratta, Luca Giordano og Sicilianerne Novelli og Antonello; desuden har det et naturhistorisk Museum og et Museum for Oldsager, der ikke er stort, men indeholder ganske ypperlige Sager f. Ex. et herligt Fragment af en Tempelfaçade fra Selinunt, endeel Basreliefs fra Kunstens tidligste Periode, ligeledes opgravne i Selinunt, en udmærket, staaende Jupiterstatue fra Tindaro og en anden siddende fra Solunto.

Paa den Maade arbeider Palermo sig Aar for Aar fremad i Cultur, og den Tid vil neppe være langt borte da Byen i aandelig Henseende vil regnes med imellem de betydeligste Stæder, ligesom den allerede nu i Omfang er en af de største, i Beliggenhed en af de skjønneste, i sit Folkeliv en af de interessanteste Byer i Italien.

SYRACUSA.

Sicilien er med Rette, hvad Goethe med et betegnende Udtryk har kaldt det, Italiens Udraabstegn. Alt, hvad det øvrige Italien eier af Herligt og Skjønt, findes potentseret paa dette Øland: Himlen er mere blaa, Luften mere reen, og Jorden mere frugtbar. Kornet voxer næsten uden at dyrkes; Mandler, Oliven og Pomerantser trives i Overflod; Honningen fra de hyblæiske Bjerge er ligesaa navnkundig som Vinen fra Marsala og Syracusa; i Catania drives Silkeavlen; Kysterne ved Trapani og Messina ere rige paa Koraller; store Svovlminer gjennemkrydse hele Øen; de kostbareste Steenarter som Jaspis, Porphyr, Agath og Alabast er der nok af i Bjergene, og høit over alle disse Herligheder hæver Etna sig majestætisk som et uhyre Altar og sender sin Offerrøg imod Himlen. Og dog er det langtfra, at Sicilien gjør et seirende eller velgjørende Indtryk paa Beskueren; tvertimod gribes man næsten overalt af Veemod og Medynk, thi der er neppe noget Land, som Despotismen mere synligt har mærket med sin Jernhaand, end netop dette. Store Landstrækninger ligge fuldkommen

udyrkede; de store, folketomme Byer i det Indre af Landet synes øde og ubeboede; overalt Udsugelser og Undertrykkelser, overalt Had, Frygt og gjensidig Mistro; selv de herlige Ruiner af mægtige Oltidsværker, der findes over hele Øen, synes, midt i Nutidens Armod og Ydmygelser, at mane om en forsvunden Storhed og Glands og gjøre et sørgeligt Indtryk.

Ingensteds føler man dog dette stærkere end i Syracusa. Af denne fordums saa mægtige By, der efter Thucydids Vidnesbyrd havde en Omkreds af 178 Stadier eller omtrent fyrgetyve Miglier, og hvis Mure indesluttede en Befolkning af to Millioner, er der nu kun en lille Rest tilbage! og selv denne Rest truer med at udslettes ganske, thi Syracus har i den nyere Tid paadraget sig den neapolitanske Regjerings Vrede. Da Choleraen i Juni 1837 udbrød paa Sicilien, bortrev den utallige Offere: i Palermo omkom ikke mindre end fyrgetyve tusinde Mennesker, i Catania femten tusinde, og Syracus mistede femte Delen af sin Befolkning. Hos det mistænkelige og fanatiske Folk udbredte sig med eet som en Løbeild den Mening, at det var den neapolitanske Regjering, der havde ladet Brøndene forgifte over hele Øen. Det blindeste Raseri afløste Fortvivlelsen — og det ulykkelige Syracus gav Signalet til Opstanden. Trykte Proclamationer udsendtes i tusindviis fra Syracus til de øvrige Byer. Det betydedes dem deri, at det ikke var den asiatiske Cholera,

der ødelagde Landet, men den bourbonske, og Alle opfordredes til uopholdelig at gribe til Vaaben og forene sig til den fælles Frelse. Revolutionen udbrød næsten samtidig i Palermo, Catania og flere af de større Byer; overalt krævede den blodige Offre, men ingensteds saamange som i Syracusa. I vanvittigt Raseri sønderrev og korsfæstede Pøbelen alle de neapolitanske Embedsmænd, to og tredive i Tallet, og tvang den neapolitanske Regjering til at forskandse sig i Fæsthingen og forlange Undsætning fra Neapel. Atten tusinde Mand sendtes over og bragte atter Roligheden tilveie; men Mangfoldige henrettedes eller dømtes til Galeierne, og for at straffe Byen berøvedes den de faa Privilegier og Rettigheder, den endnu havde tilbage, og Intendantur og Tribunaler henflyttedes til Noto. Dette er det nyeste Blad i Syracusas Historie og uden Tvivl et af de sidste.

Det nuværende Syracus er indskrænket til den lille Halvø Ortygia, der strækker sig ud i det ioniske Hav og begrændses paa begge Sider af den saakaldte store og lille Havn, der ere berømte fra Oltiden. Syv Vindebroer føre ind til Ortygia, og paa den yderste Spidse af Halvøen er der opført et Kastel. Dette Punkt, fortæller Plutarch, var i Oltiden ved umaadelige Jernlænker, som man trak hen over Havet, forbundet med det ligeoverfor liggende Forbjerg Plemyrion, og paa den Maade tillukkedes den store Havn, der danner en formelig Havbugt. Man maa

have seet den, for at kunne forklare sig det Faktum, at i Syracusanernes og Carthageniensernes Krige have 150 store Skibe leveret en Træfning i selve Havnen. Nu er det kun sjeldent, at en enkelt Barke eller en Feluke forvilder sig ind i disse Farvande, thi Handelen er saagodtsom uddød, og det muntre Liv, der er saa eiendommeligt selv for de mindre italienske Søstæder, er der her intet Spor af. Byen selv med sine hvide, solbestraalede Huse, der til alle Sider speile sig i det deilige blaae Hav, synes oppe fra Landet et skinnende Morganaslot, en luftig Feeverden, der er opdukket af Bølgerne; men kommer man ind i Gaderne, forsvinder snart Illusionen: Husene ere smaa og fattige, Gaderne smalle, krumme og smudsige. Forgjeves søger man efter Dionyses prægtige Haver, rige Paladser og Mausoleer, efter Dianas Helligdom og efter det berømte Minervatempel med sit himmelstormende Taarn, hvis gyldne Skjold kunde sees vidt over Havet — alle disse Herligheder ere udslettede og forsvundne, og kun Arethusas af Digterne besungne hellige Kilde er endnu tilbage, men i dens klare Bølger, hvor Dianas Nymfer badede deres guddomsskjønne Lemmer, kan man nu hver Dag see et havlthundrede høitopkiltrede Vaskerpiger skylle deres Linned.

Og dog fattes der ikke Ciceroner, som gjerne føre den Reisende hen baade til Dianas Helligdom og Minervas Tempel! Jeg vendte en Middagsstund hjem fra en af mine

Excursioner og speidede netop i Gaden Resaliba efter en Sorbetteri-Butik, for at forfriske mig med et Glas Syracusaner, da jeg paa engang hørte mig tiltalt af en smuk Stemme; «*Signore! bacio le mani*» *) — Syrucusanernes sædvanlige Hilsen istedetfor Goddag og Farvel. Jeg vendte mig om og saae en smuk, neppe udvoxen Pige, der stod i en Gadedør og spandt paa en Haandteen. «De seer efter Dianatemplet, kan jeg tænke,» sagde hun med et muntert og leende Udtryk. «Hvis De tillader, skal jeg vise Dem Veien.» — «Dianatemplet,» gjentog jeg forundret. «Der er jo intet Dianatempel.» — «Hvad for Noget? Intet Dianatempel!» udbrød hun livligt. «Det er det Smukkeste, her er i hele Byen. Jeg skal vise Dem det paa Øieblikket.» — Hun lagde Tenen indenfor Døren, hoppede i et Par Spring henover Gaden til et uanseeligt Privathus og vinkede mig med sine talende, kulsorte Øine. Jeg betænkte mig et Øieblik, men Pigebarnet saae saa skikkeligt ud, at jeg skammede mig over min Mistanke og fulgte. Vi gik igjennem en lang Corridor hen til en Trappe, der havde et saa skummelt Udseende, at jeg uvilkaarligt standsede og begyndte halvt at blive bange for mit Eventyr. «Giv mig Deres Haand og gaa kun rask til!» raabte min Ledsagerinde med en saa velvillig Betoning, at jeg adlød, men forsikkrede mig dog i det samme om, at jeg

*) Jeg kysser Deres Hænder.

ikke var ubevæbnet. Endelig standsede vi ved en lille Dør; hun bankede rask paa og aabnede den uden videre. Vi traadte ind i et hyggeligt lille Værelse, hvor en gammelagtig Mand med et godmodigt Physionomi sad og arbeidede ved sit Skrivebord. Han tog sin Kalot af, og, idet han venligt hilste paa mig, sagde han til min Ledsagerinde: «Ah Gelsomina, Du bringer mig Fremmede!»

I min Forlegenhed fremstammede jeg endeel Undskyldninger. «Det er ikke min Hensigt at forstyrre Dem,» sagde jeg til ham, «men jeg maa ganske have misforstaaet den unge Pige der. Hun tilbød at vise mig en af Byens Mærkværdigheder og fører mig ind i Deres Arbeidsværelse.» — «Og deri gjør hun fuldkommen ret,» sagde den Gamle smilende. «Vær De kun ganske rolig, thi hvad De søger er netop i denne lille Stue,» — «Jeg vidste nok, at Don Ciccio ikke tog mig det ilde op, at jeg saa tidt gjør ham Uleilighed,» sagde Gelsomina med et indsmigrende Væsen og kyssede den Gamle paa Haanden. — «Vist ikke,» svarede han leende og tog et stort Nøgleknippe frem af en Skuffe. «Du er et godt Barn, der altid er velkommen — og dobbelt, naar Du bringer mig saa kjærkomne Gjæster,» tilføiede han med ægte italiensk Artighed, idet han venligt rakte mig Haanden.

Han gik hen til et usædvanligt stort blaamalet Skab, der stod tilvenstre i Værelset, og lukkede begge Døre vidt op, hvorved to store doriske Kapitæler kom tilsyne tæt

ved hinanden. «Her seer De,» sagde han, den sidste Rest af det navnkundige Dianatempel. Colonnerne ere indmurede i dette Hus, og Kapitælerne ende netop i dette Værelse. For at beskytte dem mod Overlast har jeg omgivet dem med Træværk. Det er jo heller intet Under, at jeg elsker disse gamle Mindesmærker; de give mit Hus en vis Ærværdighed og forskaffe mig mangt et interessant og ærefuldt Besøg, som jeg ellers maatte undvære.»

Da jeg var kommen mig af min Forundring over at see Resterne af Dianas Tempel i et blaamalet Træskab, modtog jeg min Verts venlige Indbydelse til at udhvile en Smule, og vor Samtale dreiede sig naturligvis snart om Syracusas glimrende Fortid og dets nuværende Elendighed. «Ja ja,» sagde den Gamle med en hviskende Stemme, som om han frygtede, at der var Nogen i Nærheden, der kunde forraade ham. «Vi føle Allesammen Trykket og maae bøie os under Korset. Om det saa er det stakkels Barn der,» — han pegede paa Gelsomina — «saa har hun faaet sin Deel. Hun maa nu spinde og strikke, for at tjene Brødet til sig og sin stakkels Moder, thi de ere borte, som skulde arbeide for hende. Hendes ældste Broder døde i Choleratiden, to andre bleve henrettede strax efter Revolutionen» .... — «Og den sidste sidder endnu arresteret!» afbrød Gelsomina ham heftigt, idet hun gjorde en charakteristisk Bevægelse med Fingrene foran Ansigtet,

saa at de dannede ligesom et Gitter. «*Che giustizia! Non si puó credere!*» *) raabte hun heftigt og stampede med Foden.

Under mange Taksigelser anbefalede jeg mig omsider hos Don Ciccio; ved Udgangen trykkede jeg Gelsomina alle de Smaapenge i Haanden, jeg havde hos mig. Det maa for hende uden Tvivl have været en stor Skat, thi hun anbefalede mig med Taarer til Santa Lucia og udbrød den ene Gang efter den anden: «Vidste jeg ikke nok, at De vilde blive overrasket!» —

Omtrent et lignende Udbytte giver Synet af det vidtberømte Minervatempel, hvis Freskomalerier og Billedstøtter Cicero i sin Anklage mod Verres berømmer som det Skjønneste og Ypperste, Kunsten har frembragt. I det tolvte Aarhundrede blev det omdannet til en Kirke, og af den fordums Herlighed er der nu kun tolv Colonner tilbage, og disse ere indmurede i Kathedralen, som er indviet Santa Lucia. Diana og Minerva ere forjagne og forglemte, og Santa Lucia er nu Syracusas Skytspatronesse. Damen selv ligger begraven i Venedig, og Syracus eier kun een af hendes Fingre; derimod gjemmer Kathedralen i Syracus Hovedet af Venedigs Skytspatron San Marco, og der er derfor flere Gange af Syracusanerne gjort Tilbud om at

*) Hvad det er for en Retfærdighed! Det gjør man sig ingen Idee om!

tiltuske sig Santa Lucias Krop for San Marcos Hoved, men Venetianerne have hidtil ikke viist sig tilbøielige til Byttet.

Disse Rariteter i Forbindelse med et Museum, hvis fornemste Prydelser ere en Venus uden Hoved og en Æskulap uden Næse, udgjør det nuværende Syracusas hele Mærkværdighed. Det kunde derfor synes underligt nok, at det endnu trækker Reisende til sig, og virkelig seer man Dag for Dag hele Caravaner, navnlig af Englændere, paa den besværlige Route mellem Catania og Syracusa. Deres Maade at reise paa er ligesaa malerisk som bekostelig. Da der ingen Kjørevei findes, og da det naturligviis ikke kan falde en Englænder ind at gjøre Touren som en anden beskeden Reisende tilæsels og med en Fører, betjene de sig af tillukkede Portechaiser, der ere fastgjorte til lange Stænger, mellem hvilke der for- og bagtil spændes Muldyr. Foruden disse langørede Portechaisebærere, der i Almindelighed ere udstafferede med store Fjerbuske, brogede Seletøier og store Klokker eller Bjælder omkring Halsen, er der endnu en heel Trop af deres Kammerater til Reserve, og Toget escorteres ikke sjelden af en halv Snees Drivere med hvide Huer, der hænge ned ad Nakken, og med lange Stokke i Hænderne. Allerede langt borte hører man den eensformige Bjældelyd, og naar man kommer nærmere, titte de velbekjendte engelske Physionomier ud af Vinduerne.

Men hvad der fornemmelig hiddrager disse Fremmede er ikke saameget Syracus selv som dets Omegn. Over disse mindeværdige Tomter, paa hvilke det gamle Syracusa stod, har Naturen ligesom i et ødselt og overdaadigt Lune udgydt sin hele Fylde af Skjønhed, og de grandiose Værker fra Oltiden, der overalt dukke frem midt i de yndigste Omgivelser, sysselsætte paa engang Tanken og Phantasien. Min første Udflugt i Egnen foretog jeg i Selskab med en engelsk Familie, hvis Bekjendtskab jeg havde gjort ved Middagsbordet i Hotellet. Den bestod af en trivelig gammel Gentleman fra Irland, hvis hele Samtale dreiede sig om hans Landeiendom i Donegal, hans Haver, som Fyrst Pückler havde foreviget, og hans Fiskepark; desuden af hans Kone, der var meget æsthetisk og, som jeg senere erfarede, selv Forfatterinde, og to ganske unge Ladies, deres Døttre. De to unge Piger, der udmærkede sig ved en for Englænderinder ganske usædvanlig Frihed og Naturlighed, vare nylig blevne afhentede af Forældrene fra den franske Pensionsanstalt, hvori de havde modtaget deres Underviisning, og Moderen var nu, som hun selv udtrykte sig, beskæftiget med at fuldende deres Opdragelse. Hendes Methode var yderst ubehagelig. I det ene Øieblik roste hun sine Døttres Fortrin og Talenter i saa overdrevne Udtryk, at de stakkels Piger vare nærved at døe af Undseelse, i det næste irettesatte hun dem paa en saa skærende og udelikat Maade, at de

fik Taarer i Øienene. Snart rettede hun paa deres Udtale, snart paa deres Pynt og snart paa deres Manerer. Naar de engang imellem i Samtalens Løb overlod sig til den Frihed og Utvungenhed, der klæder unge Piger saa godt, var hun øieblikkelig tilrede med et straffende Blik, der bragte dem til at kneise som Dukker. Kort sagt, hun syntes mig paa den bedste Vei til at gjøre de to smukke og indtagende Børn til et Par ligesaa forskruede og keitede Væsner, som hun selv var.

Vi havde aftalt at gjøre en Morgentour i Compagni til det antike Theater, der ligger paa en Bjergskrænt i Neapolis, et af de fem Kvarterer*), der udgjorde Oltidens Syracusa. Men hvilke Bryderier, inden vi kom saa vidt! Det var neppe Daggry, da jeg allerede vækkedes af Bjældelyden og Klokkeklangen nede i Gaarden, og jeg var neppe paaklædt, da jeg hørte min irske Gentleman i et høirøstet Skænderi med Værten Don Salvatore.

«Har jeg ikke igaar Aftes bestilt *una vettura* (en Vogn)?» skreg han.

— «Jo, Eccellenza.»

— «Hvorfor faaer jeg den da ikke?»

— «Den har jo ventet en heel Time, Eccellenza.»

— «Hvor?»

— «Der!»

*) Ortygia, Akradina, Neapolis, Tyche og Epipolis.

— «Fanden i Vold med Eders Æsler! Jeg sætter mig ikke tilæsels, siger jeg Dem endnu engang. Diavolo! Jeg har forlangt *una vettura* og vil have *una vettura.*»

— «*Per Christo!* og der staaer hele fem, Eccellenza! og de bedste i hele Byen!»

— «Vil I gjøre Nar af mig?»

— «*Santissima Madonna! che gente!*» skreg Don Salvatore, hvis Blod begyndte at komme i Kog. «Luigi! Beppo! Agatino! hvad er dette for een?» raabte han ude af sig selv og greb et af Muldyrene om begge Øren.

— «*Una vettura! una vettura!*» raabte alle Æseldriverne.

— «Og denne?»

— «*Una vettura!*» skreg de igjen endnu høiere end første Gang. —

Jeg var imidlertid kommen til og havde med et Par Ord oplyst den opbragte Irlænder om, at Vildfarelsen var paa hans Side, og at «*una vettura*» i Sicilien, hvor der ikke findes Kjøreveie, netop betyder et Muldyr.

— «Men, Sir! er det dog ikke et forbandet Land, hvor en Hest hedder en Vogn. Nei, saa priser jeg mit prægtige Donegal, hvor en Mand hedder en Mand, og en Hest hedder en Hest. *God dam!* hvorfor blev jeg ikke der, istedenfor at skjændes hver Dag her med dette Røverpak!»

Efter lang Frem- og Tilbagesnakken fik Salvatore

skaffet et Par Portechaiser tilveie, i hvilke Familien blev indkvarteret; jeg satte mig op paa mit Muldyr, og omsider kom Toget i Bevægelse, men under de sletteste Auspicier. Mylord kunde ikke komme sig efter sin Ærgrelse over den ulykkelige *vettura*, Mylady klagede over *headake* og havde ikke sovet hele Natten, og paa de to unge Damers Ansigt var det tydeligt at læse, at hun allerede havde begyndt deres Opdragelse fra Morgenstunden.

Veien til det antike Theater slynger sig gjennem det gamle Akradina, der nu er et rigt Kornland, gjennemskaaret af herlige Frugthaver; efterhaanden høiner den sig, og man stiger i jevn Skraaning op ad en Bjergstrækning, der under Navnet Mongibellisi adskiller de tvende Kvarterer Tyche og Neapolis. Endelig seer man paa et fremspringende Punkt den uhyre Halvcirkel af Steenmasser, der udgjør Theatret og frembyder et Syn, der er ligesaa imponerende som yndigt.

«*Inglesi! Inglesi!*» lød det allerede langt borte, inden endnu Karavanen havde gjort Holdt, og en heel Hærskare af paatrængende Tiggere flokkede sig omkring Bærestolene. En af disse ørkesløse Dagdrivere, der under Navn af Custoder prelle de Reisende med deres udenadlærte Ramser, præsenterede sig med Huen i Haanden, og i det næste Minut var han allerede midt i en lærd Beskrivelse af Theatrets *cunei*, *caveæ* og *præcinctiones*, udspækket med vidtløftige Citater af græske og latinske

Classikere. Mylady fik i en Fart Blyant og Tegnebog frem, og, uden engang at see sig om, begyndte hun at skrive; hendes Ægtefælle stod som forstenet over al denne Lærdom, hvoraf han ikke forstod det Mindste; de unge Damer aabnede deres Tegnemapper og begyndte at croquere Theatret, og jeg benyttede mig af den almindelige Travlhed til at slippe bort, for i Ro at overgive mig til Øieblikkets Nydelse.

Jeg satte mig paa et af de øverste Trin i Baggrunden af Theatret; fra en Vandmølle i Nærheden rislede Vandet ned over Steensæderne med en ensformig Pladsken; Violerne duftede i Græsset, og store Acanthusbuske skyggede for mig med deres Blade. Bagved stode de hyblæiske Bjerge som en lang, mørkeblaa Mur mod den klare Foraarshimmel; tilvenstre kneiste det sneebedækte Etna som en Kæmpe-Pyramide med et skinnende Sølvtag. Foran mig laa det vidunderlige blaae Hav, den solbeskinnede By og nærmest i Forgrunden grønne Marker og yndige Vinhaver. Mit Blik standsede ved Scenen. Paa denne Plet, hvor fordum Tibiaen klang, og hvor Æschylos's Vers henrev det letvakte Folk, udsendte nu et Fuglechor sine Sange, Mandeltræerne viftede i Morgenvinden med deres sneevide Blomster, og Orangerne udaandede deres Vellugt — det var, som om et nyt Haab, et nyt Liv for et underkuet Folk blomstrede frem for mine Blikke, og som om Tiden selv feirede en Foryngelsens, en Gjenfødelsens For-

aarsfest paa denne Scene. Store Billeder oprullede sig for mig. Her paa dette Sted var det jo, at Gelon, den ædleste af alle Konger, traadte frem for den forsamlede Mængde, uden Følge, uden Vaaben, og aflagde sit Folk Regnskab for sin Regjering. Her var det jo, at den vise Timoleon, da Alderen havde berøvet ham Synet, blev ført hen i sin Biga, for at det forsagte Folk i Trængselens Tid kunde styrkes ved hans Raad! Trængselens Tid er der — er der da ingen Gelon, ingen Timoleon mere? — —

Da jeg vaagnede af mine Drømme, var Situationen fuldkommen uforandret: Custoden var endnu ikke færdig med sin Ramse, Mylady skrev, Døttrene tegnede, og Mylord havde sat sig ned, men hans Ansigt udtrykte den samme forstenede Overraskelse som forhen. Endelig holdt Custoden inde, Mylady lukkede sin Tegnebog sammen, kastede et flygtigt Blik paa Omgivelserne gjennem Lorgnetten og fandt det Hele flaut, intetsigende og kjedsommeligt. Næste Dag forelæste hun mig en exalteret Beskrivelse over denne «begeistrende Udflugt», stilet i Brevform til Udgiveren af *Foreign quarterly Rewiew,* til hvilket Tidsskrift hun sendte Correspondance-Artikler fra Reisen.

— Et interessant Punkt i Nærheden af Theatret er den saakaldte Gravgade, *la strada sepolcrale.* Til begge Sider seer man indhugget i Klipperne firkantede Aabninger af forskjellige Dimensioner, udsmykkede med Votivtavler og Epitafier; nogle af disse Nicher have samme Form som

Cellerne i de romerske Columbarier og synes ligesom disse at have været bestemte til Gjemmesteder for Askeurnerne, andre føre ind i rummelige Grotter, der uden Tvivl have været Familiebegravelser og vidne imod den almindelig antagne Mening, at de Gamle altid begravede deres Døde udenfor Byen.

Gravgaden, der er af en betydelig Længde, fører umiddelbart til Latomierne eller Steenbruddene, disse kolossale Steenmasser, som Aartusinder ikke have mægtet at forandre end sige at tilintetgjøre. Ikke den dristigste Phantasi er istand til at udmale sig en mere gigantisk og eventyrlig Scene end disse umaadelige Klippesale, som Cykloperne synes at have formet. De mest barokke og lunefulde Steenformationer danne Vægge og Lofter; snart synes det, som om de mægtige Hvælvinger hvile paa lette og slanke Piller, snart hænge store Steenmasser som kolossale Drypsteenstapper ned over Hovedet, snart er igjen Væggen saa glat afhugget, som om den var skaaren efter en Retholdt. Lyset, der falder ind fra Siden, frembringer de mest maleriske Virkninger blandt disse snart graalige, snart blegrøde og lysegrønne Klippehvælvinger, og Fordelingen af Lys og Skygge eller, rettere sagt, Overgangen fra det dybeste Mørke til den mest skinnende Solglands er virkelig magisk. Naar man paa en smuk Solskindsdag træder ind i «Paradisgrotten», den skjønneste og rummeligste af disse Haller, blændes man næsten af det

varme, rosenfarvede Lys, der strømmer En imøde og ligesom kastes tilbage fra de blegrøde Klippesider. Hvor mat og farveløs er ikke Capris Azurgrotte mod denne Farvepragt! Man er tilmode, som om man ved et Trylleslag flyttes hen til en Feeverden, hvor Alt er skjønnere og bedre, og man mægter neppe at løsrive sig af den magiske Kreds, hvori man er fængslet. — Kun nogle faa Skridt videre, og en Skueplads aabner sig, der er ligesaa infernalsk, som den forrige er paradisisk. Man træder ind i en mørk Hule, hvor kun et sparsomt Lys falder ind mellem Klipperifterne; flammende Baal ere antændte under store Kobberkjedler, i hvilke der koges Salpeter; mørke Skikkelser løbe omkring og holde Ilden vedlige; Væggene ere sværtede af Røgen, og den giftige Damp, der vælter ud af Kjedlerne, tvinger En til at tage Flugten.

En tredie Grotte, der er den navnkundigste af dem alle, men i mine Tanker den mindst interessante, er den saakaldte «Dionysii Øre» eller, som den i Folkesproget hedder, den talende Grotte, *la grotta che parla.* Indgangen, der er formet som et Æselsøre og halv tilgroet af Vedbend og indianske Figentræer, er femten Fod bred og halvtredsindstyve Fod høi, og Grotten selv, der er bælmørk og maa oplyses med Fakler, slynger sig i en Bueform henimod et Par hundrede Fod ind i Klippen. Dens eneste Mærkværdighed er den akustiske Maade, paa hvilken den er bygget, thi den mindste Hvisken hører man

tydeligt, og Echoet gjentager enhver Lyd med den forunderligste Bestemthed. I Almindelighed antager man, at saavel de tidligere omtalte Latomier som denne Grotte ere blevne brugte til Fængsler i Oldtiden, og Sagnet fortæller, at Dionysius har ladet den indrette saaledes for at belure sine Fanger. Til disse Fængsler knytter sig Fortællingen om de frygteligste Pinsler, som en Tyrans Hjerne har kunnet udruge, og mange tusinde Atheniensere maatte her, efter Nicias's Nederlag, hensmægte i Lænker til deres Dødsdag. Her var det ogsaa, at Tyrannen Dionys lod indespærre Digteren Polyxenes, som ikke vilde rose hans Digte, og som, da Tyrannen faa Dage efter igjen lod ham hente til sit Taffel og opfordrede ham paany til at udtale sin Dom, gav det bekjendte Svar: «Vil Du ikke ligesaa gjerne strax lade mig bringe til mit Fængsel?»

Jeg bør ved denne Leilighed ikke glemme at omtale Latomierne ved Cappucinernes Kloster; det vilde i al Fald kun være lidet taknemmeligt for al den Gjestfrihed og det Venskab, de gode Cappucinere have viist mig. Klosteret selv er anlagt midt i en vild Natur mellem steile Klipper og frygtelige Steenhuler, men som Munkene have forstaaet at omdanne til de yndigste Opholdssteder. Inde under de mægtige Steenmasser, der deels fra Siden, deels ovenfra ere tilgængelige for Lys og Luft, have de anlagt Haver, der overraske Øiet ved deres Rigdom og Skjønhed og ved de sjeldneste Træsorter. Luften herinde

er som besvangret med den krydrede Duft fra disse aromatiske Planter; Vedbend i mageløs Fylde bedækker Klippesiderne med et livliggrønt Teppe, og hvor dette mangler, have Munkene med Slyngplanter og Vinløv bødet paa Savnet.

Jeg glemte ikke at gjøre de to sortskjæggede Cappucinere, der viste mig omkring, min Compliment for deres Smag og deres Skjønhedssands, hvilket de syntes at optage fortræffeligt. Et Par Spørgsmaal, som de gjorde mig om de politiske Forhold for Øieblikket, med hvilke de syntes fuldkommen ubekjendte, besvarede jeg velvillig; de kom bestandig med flere og flere, og den mest levende Nysgjerrighed afmalte sig i deres Miner. Da jeg endelig vilde gaae, besvoer den Ene af dem, der præsenterede sig som Klosterets Prior, mig at udhvile en Smule i Klosteret selv og prøve deres Syracusaner. Jeg modtog Tilbudet, der forekom mig indbydende nok; den ene af Munkene ilede iforveien, og da jeg traadte ind i Refectoriet, perlede allerede Syracusaneren paa Bordet, og ved Siden af den stod der en nydelig Opdækning af Pistacchier, Mandler og Appelsiner. En stor Lænestol blev trukken frem for Bordenden, og man nødte mig til at tage Plads i den. Efterhaanden fyldtes Værelset med omtrent en Snees barbenede og kronragede Cappucinere, der saae ligesaa uvidende og nysgjerrige ud som deres Prior. Man gjorde mig det ene taabelige Spørgsmaal efter det andet; jeg maatte fortælle

løst og fast om Espartero og hans Forhold til Paven, om Oprøret mod Erkebispen i det kjetterske Bologna, om Pavens Foræringer til Mehemed Aly — og inden jeg selv vidste af det, var jeg inde i en heel historisk og politisk Forelæsning — den eneste jeg har holdt i mit Liv — og for hvilket Auditorium! Situationen var slet ikke ilde, og jeg begyndte selv at finde den morsom. Da jeg havde tilfredsstillet mine Tilhøreres første Videbegjerlighed, begyndte den hæderlige Prior, der uden Tvivl fandt, at det var Synd, at jeg skulde være en Kjetter, paa et af disse Omvendelsesforsøg, som enhver Reisende, der giver sig en Smule af med det katholske Præsteskab, idelig er udsat for. Jeg veed ikke, om det var en Følge af Syracsaneren, at jeg denne Gang kom paa det Indfald at vende Forholdet om; men jeg troer virkelig ikke, at Samson har slaaet Philistrene mere eftertrykkeligt med sit Æsels-Kjævebeen, end jeg de uvidende Munke med mine Skriftsprog. Saameget er afgjort, at hvis jeg havde givet mig behørig Tid, vilde jeg kunne rost mig af at have gjort et heelt Cappucinerkloster fuldkommen protestantisk.

Den sidste Dag af mit Ophold i Syracus benyttede jeg til at gjøre en Tour paa Anapofloden og til med Flinten paa Nakken at streife omkring ved Bredderne af den jomfruelige Cyana, hvis klare, gjennemsigtige Bølger ligesom undseeligt dølge deres Skjønhed bag den rige Vegetation af Lilier og Papyrus. Henad Aften besøgte jeg

den saakaldte Dødens Stad eller Katakomberne ved San Giovanni. Det er ikke nogen Dødens Stad, men et Dødens Rige, man her træder ind i. Disse uendelige Gravgader, der snoe sig i Slangebugter Gud veed hvormange Miglier hen under Jorden, de umaadelig store deels aflange, deels cirkelrunde Hvælvinger med Gravceller til alle Sider, det dybe Mørke, der kun sparsomt oplyses af Fakkelskinnet, den høitidelige Stilhed i disse uigjennemtrængelige Labyrinther — alt dette gjør et forunderligt og hemmelighedsfuldt Indtryk. Intet Andet i Verden er istand til at give et bedre Begreb om hvad Syracusa var, og hvad det nu er, end disse Katakomber. Den aandelige Kraft, der har undfanget og udført saamange Kæmpeværker, smuldrer i disse Hvælvinger, og kun Dødens Mathed og Uvirksomhed er gaaet i Arv til de følgende Slægter. Naar man forlader Syracus, er det ikke som man skilles fra en By, men som om man tager Afsked med et Gravsted.

Meta.

Syracusa.

Her ved Bredden af Anapos Strøm,
Ved de kølige, rislende Bølger,
Hvor Cyanen undseeligt sig dølger
For at drømme sin Kjærlighedsdrøm,
Her, hvor Hymnerne toned engang
Mellem stolte helleniske Buer,
— Ak, Ruinerne nu kun jeg skuer! —
Her er Metaet sat for min Gang.

Vidt omkring har min Higen mig ført
Paa min Pilegrimsgang imod Syden,
Mig fortryllede Farven og Lyden,
Og mit Hjerte slog henrykt og rørt.
Ak! thi Digteren gaaer ved sin Stav
Som en Pilegrim efter det Skjønne,
Og i Syd, blandt Cypresserne grønne,
Maa han søge dets hellige Grav.

Jeg har dvælet ved Graven. Min Sjæl
Har berust sig i Skjønhedens Fylde,
Og de Rester, der fængsle og trylle,
Endnu stedse tilsmile mig: Dvæl!
Trindt fra Flodbreddens hviskende Siv
Og fra Buskenes tonende Gjemme,
Overalt kan jeg høre en Stemme,
Der mig kalder og tilraaber: Bliv!

Men en anden, en stærkere Røst
I mit Hjerte mig vinker tilbage
Til det Sted, ak! hvor Ungdommens Dage
Nu omvexle med Manddommens Høst,
Til det Sted, til det elskede Land,
Hvor jeg helst dog vil leve og være,
Til det Folk, som jeg holder i Ære,
Til mit Fædrelands skovgroede Strand.

Du er rig, Du er deilig, o Syd!

Syracusa.

Du er rig, Du er deilig, o Syd!
Som en yppig, en ung Elskerinde
Dine Arme mig fyrigt omvinde,
Og hver Yndighed tilraaber: Nyd!
Du har Alt, hvad der fængsler min Sands!
Fra dit Bryst udgaae smeltende Toner,
Trindt Naturen har opreist Dig Troner,
Og Dig Kunsten har ofret sin Krands.

Du er rig — og jeg veed det, kun arm
Imod Dig er min Moder derhjemme, —
Men kan derfor min Moder jeg glemme,
Der har vugget mig ømt ved sin Barm?
Er hun fattig, saa trænger hun jo
Desto meer til vor Ømhed og Varme,
Hun, som løfted os paa sine Arme
Og os fostred med moderlig Tro.

Over Havet, hvis blaanende Speil
Hver en Skjønhed gi'er dobbelt tilbage,
Mine Længsler til hende mig drage,
Hos min Moder jeg seer ingen Feil.
Hendes Smil gjør mig modig og kjæk,
Hendes Navn faar mit Blod til at banke —
Overalt for min Sjæl, for min Tanke
Staae de kjære, de hellige Træk.

Dansk i Sindet mit Hjem jeg forlod,
Dansk i Sindet jeg vender tilbage
Med en Skat for de kommende Dage
Og med usvækket Styrke og Mod.
Lad mig vie min Kraft Dig som Mand!
Lad mig haabe i Tiden at flette
Blot et Blad, som man ei vil forgjette,
I din Krands, o mit Fædreneland!

Hjemkomsten.

Jeg kom fra Landet, hvor Vellyden boer,
Hvor Tonerne bygge
Mellem Himmel og Jord usynlige Broer,
Et rigt, et tonende Nattergalchor
I Laurernes Skygge.

Jeg hvirvledes med af den brusende Strøm,
Og i Tonehavet
Mangt et bittert Minut, mangen længselsfuld Drøm,
Der gjorde om Hjertet mig blød og øm,
Kjækt jeg begraved.

Men denne Musik, hvor broget den klang,
Den blev mig dog fremmed; —
Hvad var det dog Alt mod en simpel Sang,
En Lyd fra mit Fædrelands Kløvervang,
En Tone fra Hjemmet!

Og Aarene gik. Med Minder beladt
Jeg styred min Snekke
Mod Hjemmet igjen, og jeg svang min Hat,
Da fjernt jeg øined dets Skov og Krat,
Dets græsgrønne Dække.

Men da jeg betraadte dets blomstrende Strand,
Da kom mig imøde
En Strøm af Toner — en Hilsen forsand!
De kom fra dit Strengespil, Kellermann!
O hvor de lød e!

De vugged mig ind, og som Jakob jeg saae
I Drømmen en Stige,
Der rakte fra Jorden mod Himmelens Blaa,
Og Tonerne steg ret som Engle smaa
Mod Himmerigs Rige.

Det klang saa hjemligt, saa blødt og godt;
Jeg kunde fornemme
En Røst i mit Hjerte, der hviskede smaat:
Her skal Du bygge, thi her er der godt,
Her har Du hjemme!